

UNIVERZITET U TRAVNIKU
FAKULTET ZA MENADŽMENT I POSLOVNU EKONOMIJU

VODIČ ZA DOKTORSKI STUDIJ
ECTS - INFORMACIJSKI PAKET
(KATALOG PREDMETA)

Treći (III) ciklus studija – doktorski studij
- *prvo izdanje* -

Travnik, 2011.

**VODIČ ZA DOKTORSKI STUDIJ
ECTS INFORMACIJSKI PAKET
(KATALOG PREDMETA)**
Treći (III) ciklus studija – doktorski studij

Priredili:

prof. dr. Rasim Dacić
prof. dr. Zećir Hadžiahmetović
mr. Lejla Dacić
mr. Mirza Smailbegović
Aida Zolota

Izdavač:

Univerzitet u Travniku

Tehnička obrada:

Tarik Džambegović

Lektor:

Elvira Gorinjac

Glavni i odgovorni urednik:

prof. dr. Rasim Dacić, rektor

Godina izdanja:

2011.

Tiraž:

30

Štampa:

GRAFX – Sarajevo

PREDGOVOR

Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju, nakon organizovanja prvog (I) i drugog (II) ciklusa studija, od akademske 2011/2012. godine organizuje i nastavu za treći (III) ciklus studija - doktorski studij, čime se u potpunosti obuhvata naučni, istraživački i nastavni tok.

Nastavni plan i program i organizacija studija potpuno su usklađeni s evropskim kriterijima i u skladu su sa odredbama Bolonjske deklaracije, iz čega proizlazi programska kompatibilnost i mogućnost razmjene studenata i predavača s drugim univerzitetima u zemlji i Evropskoj uniji, te njihova mobilnost. Doktorski studij ima za cilj obrazovati kadrove za samostalno bavljenje istraživačkim radom i omogućava multidisciplinarno izučavanje ekonomske teorije i praktičnih aspekata naše privredne stvarnosti.

Nastavni planovi i programi i novi sistem rada sa studentima imaju za cilj poboljšanje efikasnosti i efektivnosti studiranja na Fakultetu. Inoviranjem nastavnih programa, njihovim prilagođavanjem savremenim tendencijama u razvoju nauke i prakse, ekonomije i poslovanja, većim stepenom korištenja informacijskih tehnologija u nastavnom procesu, poboljšavanjem naučno-istraživačkog rada, Fakultet u narednom periodu planira ostvariti akreditaciju nastavnih programa u okviru Agencije za akreditaciju i na međunarodnom nivou.

Informacijski paket (Katalog predmeta, engleski ECTS – Information Package/Course Catalogu) kreiran je u okviru projekta implementacije ECTS – baziranog curriculumu na Fakultetu za menadžment i poslovnu ekonomiju Univerziteta u Travniku. Ovaj Informacijski paket (Vodič za doktorski studij) sadrži informacije o nastavnim planovima i programima trećeg ciklusa studija, Uputstvo za prijavu, izradu i odbranu doktorske disertacije, kao i Pravila studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Travniku. Silabusi (programi) predmeta koji čine nove nastavne programe su također predstavljeni u okviru ovog Vodiča. S obzirom na dinamičnost nastavnih planova i programa, sadržaj Informacijskog paketa, prije svega silabusi predmeta, će se periodično ažurirati. Svrha je Vodiča olakšati vam snalaženje na doktorskom studiju te pružiti korisne informacije koje će vam omogućiti lakše planiranje vašeg naučnog i profesionalnog razvoja.

S poštovanjem,

Prof. dr. Rasim Dacić
Rektor

SADRŽAJ

1. UNIVERZITET U TRAVNIKU.....	7
1.1. NAZIV I ADRESA.....	7
1.2. <i>OPĆENITO O UNIVERZITETU</i>	7
2. FAKULTET ZA MENADŽMENT I POSLOVNU EKONOMIJU	10
2.1. <i>NAZIV I ADRESA</i>	10
2.2. <i>OPĆENITO O FAKULTETU</i>	10
2.2.1. Organizacija nastave	11
2.2.2. Osobnosti fakulteta	12
2.2.3. Ljudski i fizički resursi Fakulteta	12
2.3. <i>AKADEMSKI I PROFESIONALNI SKUPOVI FAKULTETA</i>	12
2.4. <i>STUDIJSKI PROGRAMI I BOLONJSKI PRINCIP STUDIRANJA</i>	12
3. OPĆE INFORMACIJE ZA STUDENTE	13
3.1. <i>OPĆE INFORMACIJE O ZEMLJI I GRADU</i>	13
3.2. <i>TROŠKOVI ŽIVOTA</i>	17
3.3. <i>ZDRAVSTVENO OSIGURANJE I ZAŠTITA</i>	17
3.4. <i>FINANSIJSKA POMOĆ ZA STUDENTE</i>	17
3.5. <i>STUDENTSKA UDRUŽENJA</i>	18
3.6. <i>PRAKTIČNE INFORMACIJE</i>	19
4. CILJEVI I KONCEPCIJA ORGANIZOVANJA TREĆEG (III) CIKLUSA STUDIJA - DOKTORSKOG STUDIJA	20
4.1. <i>IZVOD IZ ELABORATA ZA ORGANIZOVANJE TREĆEG (III) CIKLUSA STUDIJA - DOKTORSKOG STUDIJA</i>	20
4.2. <i>NAMJENA TREĆEG (III) CIKLUSA STUDIJA - DOKTORSKOG STUDIJA</i>	21
4.3. <i>STUDIJSKI PROGRAMI TREĆEG (III) CIKLUSA STUDIJA – DOKTORSKOG STUDIJA</i>	21
4.3.1. Namjena i kompetencije studijskih programa	21
4.3.2. Studij Općeg menadžmenta	22
4.3.3. Studij Poslovne ekonomije	23
4.3.4. Studij Kvantitativne ekonomije	23
4.4. <i>NAUČNO ZVANJE KOJE SE STIČE ZAVRŠETKOM STUDIJA</i>	25
4.5. <i>PROCJENA TROŠKOVA I FINANSIRANJE STUDIJA</i>	25
4.6. <i>FIZIČKI I LJUDSKI RESURSI ORGANIZATORA STUDIJA</i>	25
5. NASTAVNI PLAN I PROGRAM ZA III (TREĆI) CIKLUS STUDIJA - DOKTORSKI STUDIJ.....	27
5.1. <i>SILABUSI ZA OBAVEZNE PREDMETE</i>	33
5.2. <i>SILABUSI ZA IZBORNE PREDMETE</i>	45
6. UPUTSTVO ZA PRIJAVU, IZRADU I ODBRANU DOKTORSKE DISERTACIJE	53
PRILOG br. 1 – PRIJAVA TEME DOKTORSKE DISERTACIJE – OBRAZAC DS-01	61
PRIJAVA TEME DOKTORSKE DISERTACIJE	61
PRILOG br. 2 PRIJEDLOG PRIJAVA TEME doktorske disertacije – popratni akt (DS-02).....	62

PRILOG br. 3 - Saglasnost mentora - OBRAZAC DS-03	63
PRILOG br. 4 – BIOGRAFIJA KANDIDATA – OBRAZAC DS-04.....	64
PRILOG br.5 – Izjava kod prijave teme doktorske disertacije – OBRAZAC DS-05	66
PRILOG br.6 – IZJAVA O PLAGIJARIZMU – OBRAZAC DS-06.....	67
PRILOG br. 7 - OBRAZLOŽENJE TEME DOKTORSKE DISERTACIJE (OBRAZAC DS-07)	68
PRILOG br. 7-1 – KORICE DOKTORSKE DISERTACIJE I PRVA STRANICA (OBRAZAC DS- 7-1-01).....	70
PRILOG br. 7-2 - UNUTRAŠNJA STRANICA RADA (nakon prve stranice)- OBRAZAC DS-7-2-02	71
PRILOG br.7-3 – SADRŽAJ DOKTORSKE DISERTACIJE (OBRAZAC DS- 7-3-03)	72
PRILOG br. 7-4 – CITIRANJE (OBRAZAC DS -7-4-04).....	72
PRILOG br. 7-5 – LITERATURA (OBRAZAC DS- 7-5-05)	74
PRILOG br. 8. IZVJEŠTAJ O PODOBNOSTI KANDIDATA I TEME DOKTORSKE DISERTACIJE (OBRAZAC DS - 08).....	75
PRILOG Br. 9. IZVJEŠTAJ O OCJENI DOKTORSKE DISERTACIJE (OBRAZAC DS-09)	79
7. PRAVILA STUDIRANJA ZA TREĆI CIKLUS STUDIJA NA FAKULTETIMA UNIVERZITETA U TRAVNIKU	83
PRILOG BR. 10 POSLOVNIK O RADU VIJEĆA DOKTORSKOG STUDIJA.....	95

1. UNIVERZITET U TRAVNIKU

1.1. NAZIV I ADRESA

UNIVERZITET U TRAVNIKU (skraćeno: UNT)

Aleja Konzula br. 5,
72270 Travnik,
Bosna i Hercegovina
Tel.: +387 30 541 062
Fax: +387 30 541 062
E-mail: unt@fmpe.ba
Web: <http://www.unt.ba>

Rektor: prof. dr. Rasim Dacić

1.2. OPĆENITO O UNIVERZITETU

Grad Travnik kao kulturno, političko i administrativno sjedište Srednjobosanskoga kantona, među rijetkim kantonalnim centrima sve do nedavno nije bio univerzitetski grad, iako je po svojoj dugoj historijskoj tradiciji i kulturno-političkom značaju to odavno još trebao postati. S tom potrebom i mnogim drugim jednako bliskim razlozima rukovodila se grupa naučnih radnika, privrednika i entuzijasta koji su uz podršku resornog kantonalnog ministarstva, a na osnovu zakonskih propisa, civilizacijskih postignuća i prakse savremenog svijeta današnjice, osnovali prvi privatni univerzitet u Travniku sa pet fakulteta, odnosno organizacijskih jedinica:

- Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju u Travniku,
- Edukacijski fakultet u Travniku,
- Pravni fakultet u Kiseljaku,
- Fakultet za tehničke studije u Kiseljaku i
- Farmaceutsko-zdravstveni fakultet u Travniku.

Univerzitet u Travniku započeo je svoje djelovanje još 2006. godine kroz utemeljenje Fakulteta za menadžment i turizam (danas Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju), kojemu su priključeni Kineziološki fakultet (danas Edukacijski fakultet), Pravni fakultet i Grafički fakultet, a nešto kasnije i Zdravstveni fakultet. Spomenuti fakulteti, danas članice Univerziteta, već nekoliko godina ostvaruju svoju posebnu i kvalitetnu ulogu edukacije budućih ekonomista, edukatora, pravnika i slično.

Treba priznati da su u tom periodu postignuti sjajni rezultati koji se mogu načelno poredati u više dimenzija:

- a) Ostvareni su formalno-pravni preduslovi za postojanje prvo fakulteta, a zatim Univerziteta,
- b) Osigurani su kvalitetni prostori za rad. U Travniku, za Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju, Edukacijski fakultet i Zdravstveni fakultet, te u Kiseljaku za Pravni fakultet i Tehnički fakultet,
- c) Osigurane su izuzetno kvalitetne funkcije evidencije i komunikacije sa studentima organiziranjem potrebnih stručnih službi,
- d) Utemeljeni su i u mjeri u kojoj je to moguće usaglašeni studijski programi,
- e) Izvršena je kadrovska organizacija potrebnog nastavnog kadra, što je proces koji se dalje provodi prema finalizaciji koja je planirana da se završi u akademskoj 2011/2012. godini,
- f) Utvrđeni su izuzetno kvalitetni oblici saradnje s nadležnim Ministarstvom i Agencijom za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta.

U početku, naglasak je bio na osiguranju primarnih uslova za rad. Taj dio je proveden u periodu od 2006. do 2009. godine. Druga faza, prirodno, u jednoj većoj mjeri, naglašeno se bavi *sadržajnim zadaćama* u kontekstu temeljne djelatnosti, a to su definicije studijskih programa, optimizacija istih, osiguranje kadrovske komponente za provođenje nastavno-naučnog rada i afirmacija na širem geografskom prostoru, što zajedno sa ostvarenim u prvoj fazi, prirodno teži formalnoj akreditaciji u skladu sa zakonom i djelovanjem *Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete*. Taj dio razvoja upravo se ostvaruje po svim navedenim stavkama i njegova finalizacija je planirana da se ostvari u periodu od 2011. do 2013. godine, u ovisnosti o aktivnostima visokog obrazovanja u BiH općenito, kao i djelovanju Agencije. Konačno, treća razvojna faza uslijedit će nakon akreditacije i nju će, prema svemu, karakterizirati bitan razvojno-ekspanzivni aspekt u pravcu postizanja visokog nivoa akumulacije, te ciljevima koji će se postaviti u saglasnošću sa praćenjem tržišnih aspekata visokog obrazovanja u BiH i šire. Sve tri faze sa pojedinim lokalnim zadaćama i vremenskom distribucijom uvijek sadrže sve aspekte i trajno se integiraju u cjelovit organizam Univerziteta u Travniku. Isto tako, s obzirom na dio tržištu usmjerenog djelovanja, jasno je da će se kontinuirano usklađivati ciljevi i misija sa realno mogućim i potrebnim aspektima sredine i društva u kojem visoko obrazovanje, pa i sam UNT postoji.

Aktuelno, Univerzitet u Travniku okuplja više hiljada studenata, pri čemu je na svakoj organizacijskoj jedinici u skladu s potrebama tržišta maksimalno oko 800 studenata na sva tri do sada organizirana studijska ciklusa (I, II i III ciklus). U proteklom razdoblju, tek su dvije generacije studenata dobile svoje zaslužene diplome, jer su trogodišnji i četverogodišnji studiji na organizacijskim jedinicama krenuli sa radom akd. 2006/2007., odnosno akd. 2007/2008. godine. Prema povratnim informacijama poslodavaca koji su uposlili svršene studente (privredni subjekti, konzalting, škole, privatni sektor i sl.), primjetno je načelno zadovoljstvo njihovim stečenim znanjem, ponašanjem i ukupnim djelovanjem, što je dobar pokazatelj pozitivnih aktivnosti Univerziteta u prethodnom periodu, a što dodatno ohrabruje, naročito u svjetlu činjenica koje kažu da se ovdje radi o prvim studentima Univerziteta, a što bi, gotovo uvijek, mogao biti svojevrsni problem zbog naglašenih organizacijskih i drugih zahtjeva koji ponekad ugrožavaju nastavni proces i transfer znanja u njegovoj početnoj fazi.

Univerzitet u Travniku za temeljnu akademsku, nastavnu i naučnu misiju ima organiziranje kvalitetne nastave, provođenje naučnih istraživanja, educiranje mladih i njihovo uključenje u nastavu i istraživanja, te prijenos znanja i tehnologija u privredu i druge društvene djelatnosti. Rečeno se temelji na izgradnji i očuvanju vlastite prepoznatljivosti u akademskoj i društvenoj zajednici, na afirmaciji stečenih vrijednosti Univerziteta i pokretanju novih.

Pored obrazovnog procesa, fakulteti su uspostavili i određenu saradnju sa privredom i drugim društvenim djelatnostima u cilju podsticanja razvoja. Kada je riječ o obrazovanju deficitarnih kadrova, Univerzitet u Travniku ponosan je na veliki odziv zainteresovanih budućih i sadašnjih studenata. Obrazovni sadržaji i studijski programi koji se izučavaju na fakultetima su savremeni, a njihovo provođenje još od samog osnivanja ispunjava zahtjeve bolonjskog procesa.

S obzirom na to da Univerzitet u Travniku ima konstantnu tendenciju razvoja i usavršavanja, studentima su omogućeni najsavremeniji uslovi školovanja u novim, funkcionalno opremljenim objektima u Travniku i Kiseljaku, učionice sa modernim nastavnim sredstvima, amfiteatri, sale sa stalnom internet konekcijom, biblioteka, čitaonica, studentske kantine i restorani, prostorije za rekreaciju i drugo.

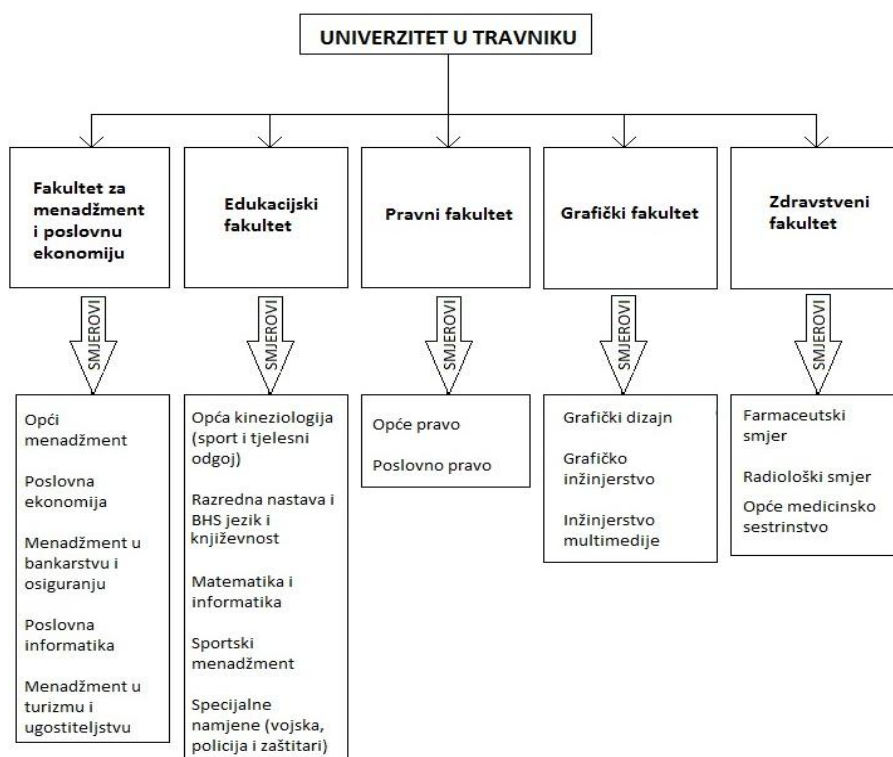
Univerzitet ima potpisane protokole o saradnji sa brojnim domaćim i svjetskim univerzitetima, a u toku je i zaključivanje novih, čime je pružena prednost razvijanju i uspostavljanju međunarodne saradnje. Obrazovanje kadrova koji će po završetku studija ostvariti prestižnu radnu i životnu karijeru zahtijeva visoke standarde, kojima se Univerzitet i rukovodi.

U septembru 2010. godine Univerzitet je okončao proces integracije, čime je postao jedna od rijetkih visokoškolskih ustanova koja je uspjela odgovoriti zakonskim odredbama predviđenim Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u BiH.

Univerzitet u Travniku, menadžment Univerziteta i sve njegove sastavnice maksimalno afirmativno prilaze spomenutim pravcima razvoja, uz saznanje da su univerziteti danas, kako u BiH, jednako tako i u cijeloj Evropi, primarno orijentisani na transfer znanja i tehnologija prema ciljanim društvenim grupama, poslovnim subjektima ili općenito na akumulaciju znanja i prijenos tih znanja novim generacijama. U tom kontekstu, UNT svakako jeste generator selekcije određenih u društvu aktueliziranih i atraktivnih studijskih programa za koje je vrlo vjerovatno da kapacitete finalne produkcije može realno i relativno lahko, apsorbirati tržište rada.

Slika 1. Prikaz organizacijskih jedinica Univerziteta u Travniku

S obzirom na to da Univerzitet u Travniku ima konstantnu tendenciju razvoja i usavršavanja, studentima su omogućeni najsavremeniji uslovi školovanja u novim, funkcionalno opremljenim objektima u Travniku i Kiseljaku, učionicama sa modernim nastavnim sredstvima, amfiteatrima, salama sa stalnom internet konekcijom, a na raspolaganju su i biblioteka, čitaonica, studentske kantine i restorani, prostorije za rekreaciju i drugo. Univerzitet ima potpisane protokole o saradnji sa brojnim domaćim i svjetskim univerzitetima, a u toku je i zaključivanje novih, čime je pružena prednost razvijanju i uspostavljanju međunarodne saradnje. Obrazovanje kadrova koji će po završetku studija ostvariti prestižnu radnu i životnu karijeru zahtijeva visoke standarde, kojima se Univerzitet i rukovodi.

2. FAKULTET ZA MENADŽMENT I POSLOVNU EKONOMIJU

2.1. NAZIV I ADRESA

FAKULTET ZA MENADŽMENT I POSLOVNU EKONOMIJU (skraćeno: FMPE)

Aleja Konzula br. 5.,
72270 Travnik,
Bosna i Hercegovina
Tel.: +387 30 541 061
Fax: +387 30 541 061
E-mail: rasim.dacic@fmpe.ba
studentska@fmpe.ba
Web: <http://www.fmpe.ba>

Dekan: doc. dr. Mujo Dacić

2.2. OPĆENITO O FAKULTETU

Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju (u daljnjem tekstu Fakultet) osnovan je 2006. godine pod nazivom Fakultet za menadžment i turizam. Rad Fakulteta usmjeren je na povećanje nivoa uslova u kojima se odvija nastavni proces, kao i povećanje kvaliteta nastave i obrazovnog procesa osiguranjem kvalitetnih predavača iz različitih tematskih oblasti.

Fakultet je jedan od prvih privatnih fakulteta specijaliziranih za menadžment i turizam u BiH. Menadžment i turizam kao afirmisane naučne discipline u svijetu i kod nas imaju već provjereno značajno mjesto u savremenim razvojnim procesima.

Primarni ciljevi osnivanja Fakulteta prije svega su: afirmacija nauke i grada Travnika kao univerzitetskog grada, koji je još prije 150 godina bio centar kulturnih i političkih dešavanja, razvoj poduzetništva, formiranje poduzetničke inicijative, implementacija savremenog menadžmenta u svim privrednim granama, te razvoj turizma kao strateške djelatnosti za koju grad Travnik, Srednjobosanski kanton i BiH imaju velike mogućnosti.

Od akademske 2011/2012. godini Fakultet realizuje šest studijska programa, i to:

I ciklus:

- Opći menadžment,
- Menadžment u bankarstvu i osiguranju,
- Menadžment u turizmu i ugostiteljstvu,
- Poslovna ekonomija,
- Poslovna informatika,
- Poslovna psihologija.

II ciklus:

- Opći menadžment,
- Finansijski menadžment,
- Poslovna ekonomija,
- Poslovna psihologija.

III ciklus:

- Opći menadžment,
- Poslovna ekonomija,
- Kvantitativna ekonomija

Od 2006. do 2011. godine uložena su dodatna sredstva za razvoj Fakulteta (materijalnih i ljudskih resursa) što je omogućilo uvođenje novih studijskih programa. Od akademske 2011/2012. godine u okviru Fakulteta se organizuje i III ciklus studija- doktorski studij. Takođe, uveden je još jedan studijski program - Poslovna psihologija. Interdisciplinarni program studija je zasnovan na principima Bolonjskog procesa – I,II I III ciklusa studija, po European Credit Transfer Systemu (ECTS).

U okviru Fakulteta formiran je Institut koji se bavi stručnim i naučno-istraživačkim radom i intenzivno saraduje sa privrednim subjektima iz regiona i drugim naučnim institucijama.

Fakultet okuplja veliki broj eminentnih stručnjaka iz oblasti menadžmenta, turizma i drugih srodnih disciplina, posjeduje savremeno opremljeni prostor na atraktivnoj lokaciji, veliki bibliotečki fond i informatički centar.

U okviru aktivnosti Fakulteta organizuje se naučno-stručni skup posvećen savremenim tendencijama razvoja menadžmenta i turizma, te izdaje naučno-stručni časopis *Univerzitetska hronika* koji okuplja veliki broj referentnih istraživača iz zemlje i inostranstva.

Studiranjem na Fakultetu studenti stiču nova znanja, uspješno ih implementiraju u praksi i doprinose ukupnom razvoju akademske zajednice koja svojim djelovanjem ustrojava i utječe na razvoj savremenih tehnoloških tendencija.

Misija Fakulteta je da pripremi univerzitetski kvalifikovane ekonomiste, menadžere i poslovne informatičare za buduću karijeru, tokom koje će biti sposobni da, kao lideri u organizacijama, svojom individualnošću u timskom radu, snagom akumuliranog teorijskog i praktičnog znanja, uz senzitivnost i razumijevanje bližeg i šireg okruženja, daju značajan i trajan doprinos razvoju savremenog društva.

Vizija Fakulteta jedva bude prepoznat kao standard izvrsnosti u obrazovanju i razvoju budućih poslovnih lidera, izgradi i održava vodeće društvo ekonomskih stručnjaka i poslovnih ljudi na državnom, regionalnom i međunarodnom nivou. Cilj je da se stalnim uvođenjem novih i atraktivnih multidisciplinarnih studijskih planova i programa, kao i različitih kurseva i seminara, obezbijedi esencijalna različitost i konkurentska prednost Fakulteta u odnosu na druge obrazovne i naučno-istraživačke institucije u zemlji i regionu.

2.2.1. Organizacija nastave

Nastava je interaktivnog karaktera i izvodi se prema bolonjskim principima. Fakultet raspolaže savremeno opremljenim prostorom i učionicama koje zadovoljavaju standarde za izvođenje nastave, informatičkom salom koja je na usluzi studentima, čitaonicom i amfiteatrom. Biblioteka koja se nalazi u sastavu Fakulteta je opremljena velikim brojem savremenih naslova iz stručnih oblasti i općeg nivoa obrazovanja. U pripremi je i online biblioteka za studente, koji će putem web stranice Fakulteta imati uvid u raspoložive knjige i naslove. Jedan od zadataka Fakulteta je da omogući studentima praksu, te zapošljavanje u toku i nakon studiranja. Osim predavanja koje izvodi nastavni kadar, Fakultet povremeno angažuje stručnjake iz privrede koji prenose praktična znanja i iskustva i na taj način omogućavaju studentima da se nakon okončanja studija osposobe za primjenu stečenog znanja u praksi.

2.2.2. Osobenosti fakulteta

Fakultet, kao organizacijska jedinica Univerziteta u Travniku, izdaje časopis *Univerzitetska hronika*. U časopisu, akademski kadar Univerziteta i Fakulteta ima priliku da izlaže naučne radove široj javnosti.

Takodjer, Fakultet je izdavač i univerzitetskih udžbenika iz oblasti menadžmenta, organizacije, računovodstva, finansija i drugo, što je veliki doprinos razvoju visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini. Fakultet potiče i osigurava unutrašnju i vanjsku mobilnost studenata i nastavnika, racionalno korištenje ljudskih i materijalnih resursa, razvoj multidisciplinarnih istraživanja, inoviranje nastavnih planova i programa, te intenziviranje saradnje sa privredom i ukupnim okruženjem.

2.2.3. Ljudski i fizički resursi Fakulteta

Imajući u vidu činjenicu da je za kvalitetno i kontinuirano obrazovanje potrebno obezbijediti adekvatne uslove koji će to omogućiti, menadžment Fakulteta potrudio se da angažuje dovoljan broj eminentnih profesora i asistenata i omogući im naučno i stručno usavršavanje.

S obzirom na to da Fakultet poštuje bolonjske principe koji zahtijevaju da se za izvođenje nastave obezbijedi dovoljno prostora (u zavisnosti od ukupnog broja studenata), isto je i učinjeno. Važno je napomenuti da Fakultet ima vlastitu zgradu sa ukupnim prostorom od 2.500 kvadratnih metara. Nabavljena je i potrebna informatička oprema sa pristupom internetu. Studenti imaju mogućnost korištenja sportskog i kulturno-zabavnog sadržaja (informatički centar, čitaonica, biblioteka, internet klub, plesna škola).

Međutim, ovdje nije kraj ulaganju u ljudske i materijalne resurse, nego će se to nastaviti i u narednom periodu, a zavisno od finansijskih mogućnosti Fakulteta.

2.3. AKADEMSKI I PROFESIONALNI SKUPOVI FAKULTETA

Posebnu pažnju Fakultet posvećuje organizovanju akademskih i profesionalnih skupova. U proteklom periodu održano je pet takvih skupova, i to:

- Međunarodni simpozij pod nazivom *Prirodno i kulturno-historijsko naslijeđe i novi modeli upravljanja razvojem turizma*, održan na Vlačiću, 14. i 15. marta 2008. godine.
- Međunarodni naučno-stručni skup pod nazivom *Evaluacija prirodne i kulturno-historijske baštine u funkciji razvoja turizma sa posebnim osvrtom na grad Visoko i centralnu Bosnu*, održan u Visokom, 15. i 16. oktobra 2009. godine.
- Međunarodna konferencija pod nazivom *Uloga korporativnog menadžmenta u održivom razvoju savremenog turizma*, održana u Neumu, 24. i 25. septembra 2010. godine.

Održavanje sličnih skupova planirano je i u narednom periodu u skladu sa akademskim kalendarom. Realizacijom ovakvih skupova Fakultet ima za cilj usavršavanje znanja učesnika kao i doprinos razvoju uže i šire društvene zajednice.

2.4. STUDIJSKI PROGRAMI I BOLONJSKI PRINCIP STUDIRANJA

Na Fakultetu za menadžment i poslovnu ekonomiju studij je organizovan na slijedeći način:

Prvi (I) ciklus – dodiplomski studij - sa sljedećim studijskim smjerovima:

- Opći menadžment (3+2),
- Poslovna ekonomija (3+2, 4+1),
- Menadžment u bankarstvu i osiguranju (3+2),
- Poslovna informatika (3+2),
- Menadžment u turizmu i ugostiteljstvu (3+2),
- Poslovna psihologija (3+2, 4+1).

Nakon završenog prvog (I) ciklusa studenti stižu (u zavisnosti od studijskog programa za koji su se opredijelili) slijedeća zvanja: bachelor menadžmenta u ekonomiji (za smjer Opći menadžment), bachelor menadžmenta u bankarstvu i osiguranju, bachelor poslovne ekonomije, bachelor poslovne informatike, bachelor menadžmenta u turizmu i ugostiteljstvu, te bachelor poslovne psihologije.

Drugi (II) ciklus – postdiplomski studij/master studij - sa sljedećim studijskim smjerovima:

- Opći menadžment (3+2, 4+1),
- Finansijski menadžment; (3+2, 4+1),
- Poslovna ekonomija (3+2, 4+1),
- Poslovna psihologija (3+2, 4+1).

Drugi ciklus studija traje jednu (1) ili dvije (2) godine, nakon čega kandidat stiče zvanje magistra menadžmenta i poslovne ekonomije sa naznakom uže naučne oblasti.

Treći (III) ciklus – doktorski studij se organizuje od akademske 2011/2012. godine sa sljedećim studijskim smjerovima:

- Opći menadžment,
- Poslovna ekonomija,
- Kvantitativna ekonomija,

Treći ciklus studijatraje tri (3) godine, nakon čega kandidat stiče zvanje doktora ekonomskih nauka sa naznakom uže naučne oblasti.

3. OPĆE INFORMACIJE ZA STUDENTE

3.1. OPĆE INFORMACIJE O ZEMLJI I GRADU

Avari i Slaveni na prostoru današnje Bosne krajem VI i početkom VII st. Zatekli su ostatke Ilira i Romana. Tada je bila uspostavljena dvjestogodišnja avarska politička organizacija vlasti čiji je spomen ostao u nazivima ban i župan. Time se pretpostavlja da su i prije Porfirogenetova pomena Bosne, na njenom prostoru postojali oblici javne vlasti o kojima nije ostalo dovoljno izvora, prije nego što se Bosna pominje kao banovina početkom XII st.

U srednjovjekovnoj Bosni poznata su dva oblika državne vlasti: banovina (do 1377) i kraljevstvo (do 1463) godine. U oba ova oblika državne vlasti Bosna je samostalna država. Sa banom Stjepanom II i kraljem Tvrtkom I Bosna je doživjela svoj najveći uspon. Dominantno pravo u srednjovjekovnoj Bosni je običajno pravo. Od pisanih izvora sačuvani su međunarodni ugovori, vladaočke povelje i tekstovi na stećcima. Nije imala pisanih zakona.

Padom Bosne pod vlast Osmanskog carstva 1463., Bosna je teritorijalno organizirana po sandžacima u okviru rumelijskog beglerbegluka. No i tada je najveći i najznačajniji dio bosanskog prostora organiziran u bosanskom sandžaku, a njeni periferni dijelovi su organizirani u hercegovački, zvrnički i kliški sandžak. Tek nakon 117 godina takvog stanja, Bosna je uspostavljena kao zasebna provincija 1580., na prostoru koji je obuhvatao i dijelove susjednih zemalja. Poslije Karlovačkog mira 1699., prostor bosanskog ajaleta je bio sveden skoro na historijske granice bosanskog kraljevstva iz XV st. Osnivanje bosanskog ajaleta na prostoru historijske Bosne, doprinijelo je očuvanju narodne svijesti o političkom i kulturnom kontinuitetu Bosne sa srednjovjekovnom bosanskom državom, očuvanju njene cjelovitosti i kasnijoj obnovi bosanske državnosti (1943).

U prvoj polovini XIX st. Sticanjem političkih i historijskih okolnosti pored bosanskog ajaleta bio je uspostavljen hercegovački mutesafirluk (1833) da bi 1866 ponovo bila objedinjena u jedinstveni bosanski vilajet. Za čitavo vrijeme 415-godišnje osmanske uprave u Bosni, Bosnom su upravljali sandžakbezi podređeni rumelijskom beglerbegu, a kada je postala zasebna osmanska provincija (ajalet) njom su upravljali sultanovi namjesnici, odnosno veziri.

Specifičnost državnopravnog i političkog položaja Bosne pod Osmanlijama proizilazila je iz njenog SERHATA – pograničnog karaktera, prelaženjem na islam velikog dijela njenog stanovništva koje se nazivalo Bošnjanima i postojanjem ustanove kapetanija.

U Bosni je u vrijeme Osmanlija važio osmanski pravni sistem koji se sastojao od šerijatskog prava (Kur'an i hadisi) i državnog (sultanskog) prava, odnosno kanonskog prava kojim su uređivani odnosi koji nisu bili uređeni ili su bili nepotpuno uređeni šerijatskim pravom. Pred kraj osmanske uprave pored šerijatskih uvedene su i građanske pravne institucije i donešeni zakoni.

Bosna i Hercegovina je u periodu 1878-1908. imala državnopravnu egzistenciju sui generis. Osmanlije su formalno zadržale suverenitet nad njom, a stvarnu upravu je imala Austro-Ugarska uz saglasnost Evrope i Turske.

Aneksijom Bosne i Hercegovine 1908., Austro-Ugarska je nelegitimno preuzela suverenitet od Osmanlija kršeći Berlinski ugovor. Da bi legitimirala aneksiju, Austro-Ugarska je za dva i po miliona funti sterlinga kupila od Turske svoja prava u Bosni i Hercegovini, pretvorivši je u koloniju. Bosna i Hercegovina je u čitavom tom periodu ostala izvan Austro-Ugarske državnopravne strukture.

Ustav 1910. i Sabor koji su Bosni oktroirani od strane cara, nisu promijenili njen položaj zavisne zemlje. Zahvaljujući činjenici da je Bosnom upravljala kruna, odnosno zajednička vlada, da nije, dakle, bila podijeljena između Austrije i Ugarske, propašću Austro-Ugarske, Bosna i Hercegovina je ostala cjelovita u svojim historijskim granicama.

U vrijeme Austro-Ugarske uprave u Bosni je važio austrougarski pravni sistem, u čijim su se temeljima nalazili instituti rimskog prava. Zatim su primjenjivani propisi koji su donošeni samo za Bosnu. Iako je imala svoj Ustav (1910) i svoj Sabor, Bosna nije imala autonomna prava da samostalno donosi svoje zakone. U vrijeme austrougarske uprave, u Bosni je za bosanske muslimane važilo šerijatsko pravo u nasljednim i porodičnim odnosima.

Bosna i Hercegovina je, zajedno s drugim južnoslavenskim zemljama koje su bile u sastavu Austro-Ugarske, učestvovala punopravno u stvaranju nove Države SHS, koja nije živjela ni dva puna mjeseca, od 06. oktobra do kraja novembra 1918., koja je 01. decembra 1918. s Kraljevinom Srbijom konstituirala novu državnu zajednicu, Kraljevinu SHS. U Kraljevini SHS, Bosna je, zahvaljujući članu 135. Vidovdanskog ustava iz 1921., očuvala teritorijalnu cjelovitost u svojim historijskim granicama u kojim je bila pod austrougarskom

upravom. Imala je elemente autonomne vlasti sa sjedištem u Sarajevu do definitivnog uspostavljanja centralističke vlasti nove države. Od ujedinjenja 1918., do januara 1929., može se reći da je Bosna, u čijem je sastavu bilo šest oblasnih uprava, živjela u uslovima legitimnog ustavnog stanja.

Diktatura kralja Aleksandra 1929., prvi put od 1463. godine razbija teritorijalno jedinstvo Bosne i Hercegovine podjelom njenog prostora na četiri banovine koje su obuhvatale i dijelove teritorija njenih susjeda. Ovim je bio razbijen bosanski politički prostor u njegovim historijskim granicama s ciljem da Bošnjaci ni u jednoj banovini ne budu većinski narod. Tada je učinjen najveći udarac Bosni kao jedinstvenom teritorijalno-političkom prostoru u cijeloj njenoj dotadašnjoj hiljadugodišnjoj političkoj historiji. Sljedeći udarac je bio sporazum Cvetković-Maček od 26. avgusta 1939., kojim je dogovorena teritorijalna podjela Bosne i Hercegovine između Srbije i Hrvatske na račun bošnjačkog naroda. Ovaj sporazum zbog započinjanja Drugog svjetskog rata nikada nije bio realiziran.

Kraljevina Jugoslavija, kao prisilna unitarna država, od 1929. do 1945. bila je nelegitimna tvorevina Oktroiranog ustava iz 1931. sa improviziranim pravnim sistemom nastalim upotrebom sile i političkim ucjenama dvorske kamarile. Zbog nelegitimiteta i provizornosti tadašnjeg pravnog poretka bilo je moguće da se aktuelni režim politički neodgovorno odnosi prema Bosni i Hercegovini i Bosancima 1939. godine.

Zahvaljujući političkim promjenama 1941., i aktivnom učešću sva tri bosanskohercegovačka naroda u Narodnooslobodilačkom ratu 1941-1945., i njegovoj političkoj odluci da se nova Jugoslavija organizira na federalnom principu, Bosna i Hercegovina je nakon 480 godina, 25. novembra 1943. u Varcar Vakufu (Mrkonjić Grad) na Prvom zasijedanju ZAVNOBiH-a obnovila svoju državnost. Nakon četiri dana, na Drugom zasijedanju AVNOJ-a, 29. novembra, predstavnici sva tri bosanska naroda prenijela su odluku ZAVNOBiH-a da Bosna i Hercegovina, kao jedna od šest ravnopravnih federalnih jedinica, bude konstituent nove Demokratske Federalne Jugoslavije.

Tada nije bilo odlučivano kakvo će biti političko uređenje nove države. Tek nakon održanih izbora (11. novembra) na zasijedanju Ustavotvorne skupštine, 29. novembra 1945., odlučeno je da se Jugoslavija definira kao „federativna narodna republika“. Tako je i Bosna i Hercegovina, kao federalna jedinica, imala narodno-republikanski oblik vlasti. Bosna i Hercegovina je kao država učestvovala sa drugim federalnim jedinicama s punim političkim legitimitetom u vršenju vlasti savezne države kao nosiocem državnog suvereniteta i međunarodnog subjektiviteta.

Sa intenzivnijim unošenjem elemenata socijalističke ideologije u njeno unutrašnje uređenje, posebno uvođenjem radničkog samoupravljanja, Bosna i Hercegovina prerasta iz narodnog republikanskog oblika u socijalistički republikanski državni oblik, u kome je dominantan jednopartijski sistem vlasti, kao što je bio i u prethodnom obliku „narodne republike“.

Socijalistički pravni sistem sastojao se od državnog i samoupravnog prava. Ovaj se sistem izgrađivao u zajedničkom saveznom parlamentu i vladi i subordinirao je državne organe Bosne i Hercegovine prema saveznom organima u pitanjima u kojima je savezna država bila nadležna. Ali je postojala i značajna „republička“ i „samoupravna“ regulativa, naročito u sferi privrede i društvenih djelatnosti kojim se mogla izraziti i državna specifičnost Bosne i Hercegovine i samoprava lokalnih zajednica, preduzeća i ustanova.

Pokušaj da se uspostavi takva državna zajednica u kojoj će Bosna i Hercegovina, kao i druge federalne jedinice kao države imati više autonomije, a odluke na saveznom nivou donosi konsenzusom, kao što je bilo uspostavljeno Ustavom iz 1974., nije uspio kao trajno rješenje, zbog čega se Jugoslavija raspala 1991/92. godine na više nezavisnih država. Tako je Bosna i Hercegovina, nakon 529 godina, od kada je 1463.,

izgubila svoju nezavisnost, 06. aprila 1992., ponovo međunarodnopravno priznata kao politički nezavisna i suverena država kada je stekla i svoj puni međunarodnopravni subjektivitet.

Političkim i društveno-ekonomskim promjenama koje su potom nastale počinju se gubiti socijalistički atributi iz njenog državnog uređenja, a time je izgubila i „socijalistički“ predznak ispred svog imena. U njenom nazivu ostaje samo „Republika Bosna i Hercegovina“. Dejtonskim sporazumom potpisanim u Parizu, 14. decembra 1995., nestaje i atribut „republika“ i službeni naziv države je samo „Bosna i Hercegovina“, u čijem su sastavu dva entiteta sa širokom političkom autonomijom.

Bosni i Hercegovini je mirovnim sporazumom zagantirana teritorijalna cjelovitost u međunarodnopravno priznatim granicama, državni suverenitet kojeg vrše najviši organi Bosne i Hercegovine i međunarodnopravni subjektivitet, kao i članstvo u međunarodnim organizacijama. Današnji pravni sistem kreiran je Ustavom BiH (Aneks IV) Mirovnog sporazuma, kome je pridodato 15 međunarodnih konvencija i ugovora koje u pravnom sistemu BiH imaju snagu ustavne norme. Pravni sistem BiH čine i pravni sistemi entiteta, kantona i općina.

Lokacija	Jugoistočna Europa. Graničisa Hrvatskom, Srbijom i Crnom Gorom. Granice na zemlji: 1.459km, obala: 20km. Geografske koordinate: 44° 00" N, 18° 00" E.
Geografska površina:	51.129km ²
Klima	Toplaljetai hladnezime, područjavisokeeelevacijeimajukratkaprohladnaljetaiduge, oštrezime. Blage, kišovitezimeđu obale.
Struktura stanovništva po nacionalnosti	Premapopisustanovništvaiz 1991. godineuBosniiHercegovinije živjelo 4,4 milionastanovnika, odkojihsu 43,7% biliBošnjaci, 31% Srbi, 17,3% Hrvatii 7,6% ostalinarodi.
Jezici	Bosanski, hrvatski, srpski.
Tip vladavine	DržavnoustrojstvodefiniranomeđunarodnimsporazumomizDaytona 1995. godine.
Administrativno uređenje	Dvaentiteta –FederacijaBiH i RepublikaSrpska, te oblastpodinternacionalnomsupervizijom – Distrikt Brčko.
Glavni grad	Sarajevo
Glavni aerodromi	Sarajevo, Banja Luka, Tuzla, Mostar.
Valuta	Konvertibilna marka (KM)
Šifra valute	BAM
Kurs valute u odnosu na euro	1€ = 1,95583KM

Travnik je grad u centralnoj Bosni udaljen 90km zapadno od Sarajeva, na nadmorskoj visini od 514m. Glavni grad i administrativno sjedište Srednjobosanskog kantona. Grad Travnik trenutno ima oko 27.000 stanovnika, a sa okolnim stanovništvom oko 70.000 stanovnika. Kulturno-historijska baština Travnika seže sve do vremena starih Rimljana. Stari dio grada Travnika datira iz vremena srednjovjekove bosanske nezavisnosti u prvoj polovini XV st. Šire je poznat je po tome što je bio prijestolnica 77 osmanskih vezira u periodu od 1686. do 1850. godine. Posebnim u svijetu ga čine dvije dvadeset metarske sahat kule, podignute u XVIII st., a jedinom u BiH sunčani sat iz 1886. godine. U gradu se nalaze brojne džamije i crkve, kao i grobovi značajnih historijskih ličnosti, te vrsni primjeri osmanske arhitekture. Kao što je to slučaj kod mnogih drugih bosanskih gradova, turizam Travnika je uveliko zasnovan na kulturno-historijskoj baštini i geografskom položaju. Obližnja planina Vlašić je jedna od najvećih planina u Bosni i Hercegovini, što je čini

odličnim mjestom za skijanje, planinarenje i odmor. Iako turizam tokom zime nije u dovoljnoj mjeri i adekvatno zastupljen u samom gradu, Vlašić je glavna turistička atrakcija.

3.2. TROŠKOVI ŽIVOTA

Prosječni mjesečni iznos koji može pokriti troškove života studenta na Fakultetu za menadžment I poslovnu ekonomiju u Travniku kreće se između 500 i 600KM.

Smještaj: 100–150KM,
Hrana: 200–250KM,
Dnevne novine: 30KM.

Cijene osnovnih životnih namirnica:

Hljeb (1/2 kg) – 1,20KM;
Mlijeko (1 l) – 1,70KM;
Sir (1kg) – 10KM;
Meso (1kg) – 10KM;
Paradajz (1kg) – 2KM;
Jabuka (1kg) – 3KM.

Tokom studiranja smještaj studenata je moguć isključivo kod privatnih stanodavaca, jer u Travniku ne postoje studentski domovi.

3.3. ZDRAVSTVENO OSIGURANJE I ZAŠTITA

Činom upisa u akademsku godinu, studenti se odmah osiguraju od nezgoda i povreda za vrijeme trajanja školske godine (24h).

Kao i svim drugim građanima, studentima Fakulteta su na raspolaganju usluge koje pružaju zdravstvene ustanove: Kantonalna bolnica Travnik, Dom zdravlja Travnik i druge.

3.4. FINANSIJSKA POMOĆ ZA STUDENTE

Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju je donio odluku da se redovnim studentima obezbijedi finansijska pomoć koja se ogleda u slijedećem:

- Svi redovni studenti imaju popust na ukupnu školarinu od 30%.
- Studenti bez oba roditelja su u potpunosti oslobođeni troškova školovanja.
- Studenti koji nemaju jednog roditelja plaćaju 50% od ukupnih troškova školovanja.

Također, Fakultet je sklopio sporazum sa nekoliko poslovnih banaka koje su iskazale interesovanje da kreditiraju školovanje studenata. U tom slučaju, studenti bi mogli plaćati svoje školovanje u mjesečnim ratama i na taj način olakšati podmirenje svojih obavez

3.5. STUDENTSKA UDRUŽENJA

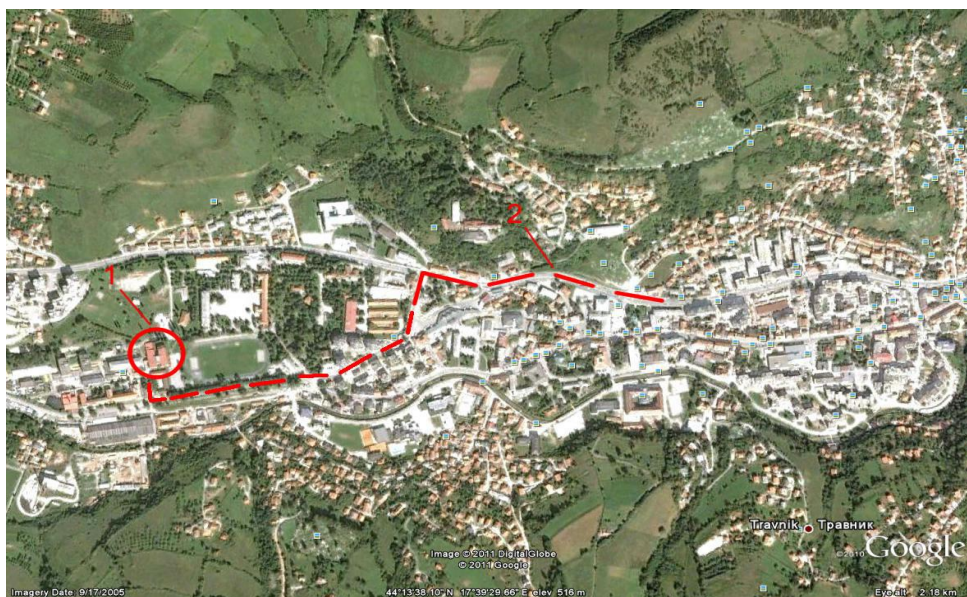
Od momenta osnivanja, Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju ima neformalno organizovano udruženje studenata, a u akademskoj 2010/2011. godini očekuje se i formalna registracija udruženja kod nadležnog ministarstva. Udruženje radi i posluje isključivo na principu neprofitabilne organizacije, a eventualnu dobit ostvarenu u vršenju svojih djelatnosti udruženje će iskoristiti isključivo za proširenje djelatnosti radi ostvarivanja svojih ciljeva.

Udruženje je do sada provodilo aktivnosti na poboljšanju kvaliteta nastave, što je i danas primarni cilj, a sem toga važno je istaći i ciljeve koje će udruženje vršiti u narednom periodu:

- Povezivanje studenata Fakulteta za menadžment i poslovnu ekonomiju u Travniku sa ostalim studentskim organizacijama i univerzitetima u regiji i šire.
- Pomoć mladim ljudima i njihovo afirmisanje u društvu.
- Organizovanje radionica, seminara, debata, predavanja, kongresa, projekata u cilju promocije domaćih talentovanih ekonomista.
- Uspostava i razvoj interkulture saradnje i međusobnog upoznavanja mladih na lokalnom, regionalnom, međuentitetskom i državnom nivou.
- Stavljanje Fakulteta za menadžment i poslovnu ekonomiju u Travniku na državnu kartu dešavanja kada je riječ o ekonomskoj djelatnosti.
- Podrška i davanje instrukcija mladima koji se žele baviti menadžmentom, izučavanjem problematike u menadžmentu i ekonomiji, te aktuelnom ekonomskom problematikom.
- Unapređivanje kvaliteta vannastavnog života mladih.
- Promocija kulturnog i naučnog stvaralaštva mladih, te podrška razvoju kreativnih i umjetničkih vještina mladih ljudi.
- Organizovanje izleta, putovanja, fakultativnih obilazaka u cilju promocije ekonomske struke i afirmacije mladih ljudi u ekonomskoj djelatnosti.

Zbog povećanja kvaliteta na Fakultetu (materijalnih i ljudskih resursa) i akcije koje će u budućnosti provoditi udruženje studenata bit će složenije i u mnogo većem obimu. Jedino upravno tijelo predviđeno statutom udruženja je skupština, a članstvo u udruženju se stiče upisom na Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju. Važno je napomenuti da je menadžment fakulteta do sada rado prihvatao i pomagao sve aktivnosti koje je udruženje vršilo, te da je dao veliki doprinos uspješnosti pojedinih akcija. Prostorije studentskog udruženja imaju oko 30m² i otvorene su svakim radim danom za pitanja, prijedloge i sugestije studenata. Nakon registracije udruženja, prva humanitarna akcija koja se planira provesti je pomoć djeci sa posebnim potrebama iz centra „Duga“ u Novom Travniku. U nastojanju da se pruže što bolji uslovi studiranja, studentima je omogućeno besplatno korištenje interneta u prostorijama čitaonice čija površina iznosi 30m².

3.6. PRAKTIČNE INFORMACIJE

Na slici iznad, brojem 1 označena je zgrada Fakulteta, a brojem 2 magistralni put M-5 koji ide iz pravca Sarajeva prema Travniku. Na lijevom skretanju sa magistralnog puta, dolazi se do autobusne stanice, a zatim i do kružnog toka. Na kružnom toku potrebno je nastaviti ravno pored stadiona u krugu kasarne, te na prvom skretanju skrenuti desno, nakon čega put završava tačno ispred zgrade Fakulteta.

Praktične informacije o gradu Travniku, te dešavanjima u gradu mogu se naći na sljedećim web stranicama:

- <http://travnik-online.com>,
- www.opcinatravnik.com.ba,
- www.travnik-grad.com,
- www.sbk-ksb.gov.ba,
- www.kultura-travnik.ba,
- <http://www.vlasic-online.com>.

4. CILJEVI I KONCEPCIJA ORGANIZOVANJA TREĆEG (III) CIKLUSA STUDIJA - DOKTORSKOG STUDIJA

4.1. IZVOD IZ ELABORATA ZA ORGANIZOVANJE TREĆEG (III) CIKLUSA STUDIJA - DOKTORSKOG STUDIJA

Doktorski studijski program predstavlja završetak vertikalne ekonomske obrazovanja. Utemeljen na načelima Bolonjske deklaracije, doktorski studijski program ima za cilj obrazovati kadrove za samostalno bavljenje istraživačkim radom, doktore nauka koji će biti dobro pozicionirani na tržištu kapitala i znanja, kao osnovne pretpostavke za obnavljanje postojećih resursa, što podrazumijeva njihovu prepoznatljivost u zemlji, Europskoj uniji i ostalim dijelovima svijeta.

Pored zakonske obaveze, postoje i drugi ciljevi osnivanja doktorskog studija od kojih se navode samo neki:

- produblivanje i proširenje znanja magistara u područjima njihovog obrazovanja i osposobljavanje budućih istraživača, doktora nauka, za samostalno istraživanje,
- osposobljavanje za naučna, institutska zvanja u skladu sa internacionalnim standardima,
- priprema kandidata za nastavne i istraživačke pozicije u akademskim institucijama koje se bave ekonomijom i biznisom u Srednjobosanskom kantonu/Kantonu Središnja Bosna (SBK/KSB), Federaciji BiH, BiH i šire, a posebno za potrebe Fakulteta u okviru UNT-a,
- doprinos reformi sistema visokog obrazovanja,
- uspostavljanje III (trećeg) ciklusa studija kao logičkog nastavka I (prvog) i II (drugog) ciklusa prema evropskim standardima, Bolonjskom procesu i deklaraciji Bergenske konferencije,
- potrebi naučnih institucija da dođu do kvalitetnih mladih znanstvenika
- uključivanje u evropske i svjetske obrazovne integracione procese,
- kreiranje mreže za diseminaciju (širenje) znanja,
- realizacija jasne vizije i misije u profiliranju osnovnih funkcija FMPE-a,
- stvaranje stimulativnog okruženja za razvoj fundamentalnih i primjenjenih istraživanja u SBK/KSB i uspostavljanje saradnje sa drugim visokoškolskim ustanovama i institucijama, te okupljanje kadrova i objedinjavanje znanja i iskustva,
- stvaranje kritične mase u prevazilaženju izolacije mladih i perspektivnih kadrova i naučnih radnika,
- osiguranje transparentnosti u organizovanju doktorskog studija i prijemu kandidata,
- izgradnja vlastite karijere istraživača (studenta, asistenta i profesora),
- podsticanje razvoja i primjene savremenih koncepata i modela kao što su balanced scorecard, TQM, lean management, Kaizen, korištenje intelektualnim kapitalom itd.,
- održavanje najviših standarda i reputacije utemeljenim na ključnim vrijednostima proširenja obrazovnih profesionalnih usluga.

Za ostvarenje ovih cilja, strategija razvoja Fakulteta sadržana je u kreiranju i realizaciji nastavnog plana i programa koji će svojom kvalitetom biti prepoznatljiv i osigurati kvalitetno obrazovanje kadrova.

U okviru Fakulteta djeluje Institut putem kojeg se uspostavlja veza sa privrednim i društvenim djelatnostima. To sve je dovelo do potrebe daljeg osposobljavanja vlastitih kadrova za naučnoobrazovni proces, fundamentalna i primjenjena istraživanja.

4.2. NAMJENA TREĆEG (III) CIKLUSA STUDIJA - DOKTORSKOG STUDIJA

Doktorski studij je namijenjen:

- kandidatima koji su stekli zvanje magistar struke po Bolonjskom sistemu obrazovanja,
- kandidatima koji su stekli titulu magistra nauka prije uvođenja Bolonjskog sistema trocikličnog studija iz oblasti koje su relevantne programima, s tim što im se priznaje 60 ECTS kredita, odnosno, jedna godina doktorskog studija.

Na doktorski studij se mogu upisati i osobe koje su završile univerzitetski master/magistarski studij iz drugih naučnih područja, kao i osobe koje su stekle diplomu II ciklusa studija ili ekvivalenta (akademske zvanja magistra). Odluku o uslovima upisa za svaki pojedinačni slučaj donosi Vijeće doktorskog studija, na prijedlog stručne komisije matičnog fakulteta.

Osoba koja je upisala postdiplomski magistarski studij iz određene nauke i položila sve ispite kao i predala magistarsku tezu, a koju brani do kraja tekuće akademske godine, može se upisati na doktorski studij u istoj akademskoj godini.

4.3. STUDIJSKI PROGRAMI TREĆEG (III) CIKLUSA STUDIJA – DOKTORSKOG STUDIJA

4.3.1. Namjena i kompetencije studijskih programa

Opća namjena, kompetencije i ishodi svih studijskih programa polaze od Salzburških načela njegovanja i istraživanja mentalnog sklopa fleksibilnosti razmišljanja, kreativnosti i intelektualne anatomije kroz izvorni, konkretni istraživački projekat. Razvoj izobrazbe trećeg ciklusa studija slijedi svoj vlastiti put i ne koristi iste instrumente kao prvi i drugi ciklus. Ciljevi strukturiranja trećeg ciklusa studija osiguravaju visok kvalitet kao temelj ovog ciklusa studija, transparentne procedure upisa i mentorstvo visokog kvaliteta. Svi studijski programi su koncipirani na unapređenju znanja kroz izvorno istraživanje. Doktorandi već u toku studija se prepoznaju kao stručnjaci sa primjerenim pravima koja doprinose stvaranju novog znanja. Programi trećeg ciklusa studija su usmjereni za postizanje kritične mase oslanjanja na različite tipove inovativnih praksi koje se uvode u svijetu.

Glavni ishod trećeg ciklusa studija su mladi istraživači i njihov doprinos društvu kroz znanje, kompetencije i vještine stečene u procesu istraživanja, kao i svijest o drugim disciplinama i aktivnost prema njima. Svi studijski programi su logičan nastavak studija prvog i drugog ciklusa i predstavljaju zaokruženu cjelinu.

Kompetencije koje doktorandi stiču tokom i završetkom studija trećeg ciklusa su:

- Sposobnost samostalnog i timskog naučnoistraživačkog rada,
- Temeljno razumijevanje nauke i struke,
- Ovladavanje vještinama i savremenim metodama istraživanja,
- Sposobnost stvaranja novih ideja,
- Sposobnost korištenja savremenih istraživačkih instrumenata, metoda i postupaka,
- Sposobnosti analize i sinteze,
- Sposobnost za rad u istraživačkim timovima,
- Sposobnost posjedovanja kritičke analize i prosuđivanja,
- Sposobnost komuniciranja sa ekspertima i javnošću,
- Sposobnost komparacije različitih rješenja i izbor optimalnog rješenja,
- Samostalno projektovanje, autonomnost i samoinicijativa,

- Sposobnost da sopstvenim izvornim istraživanjem, a posebno rezultatima istraživanja daju doprinos razvoju znanja.

Završetkom studija doktori nauka stižu mogućnosti nastavka naučnoistraživačkog rada, posebno uključivanjem u međunarodne projekte koje finansiraju međunarodne fondacije, za rad u visokoškolskim institucijama i institutima, te saradnju u raznim međunarodnim časopisima i publikacijama.

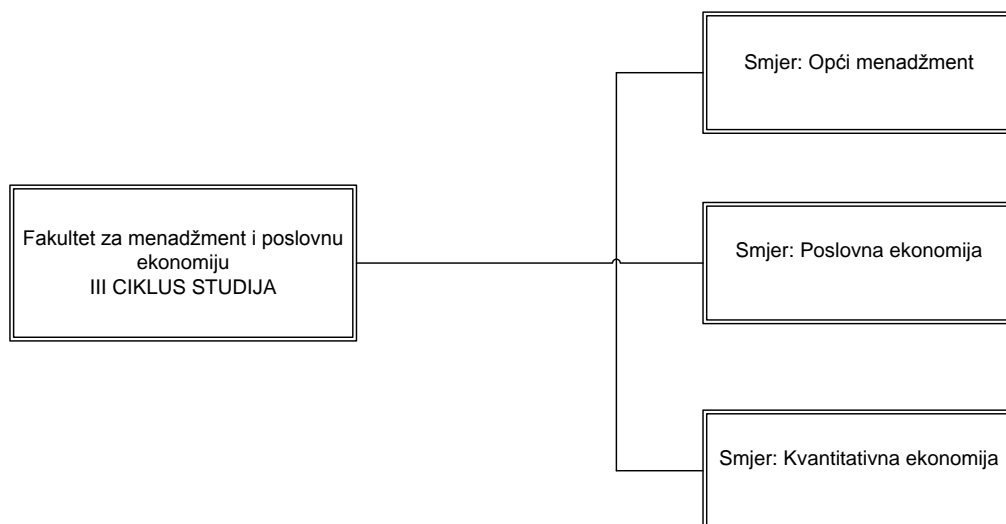
Predviđeni studijski programi od doktoranata zahtijevaju da ispune sve predmetne obaveze po godinama i semestrima predviđenim nastavnim planom i programom. Mentor, koji treba da bude najmanje vanredni profesor, usmjerava doktorande prilikom odabira uže naučne oblasti i teme doktorske disertacije. Da bi uspješno završio program trećeg ciklusa studija, doktorand treba da izvrši sve predviđene obaveze, objavi potreban broj radova, izvrši istraživanje u praksi, te uspješno odbrani doktorsku disertaciju.

Doktorski studij omogućava najviši nivo akademske edukacije pri čemu se nužno integriraju klasični i novi oblici predavanja sa samostalnim istraživačkim radom.

Doktorski studij se realizuje preko tri smjera, u okviru kojih su tri uže naučne oblasti. Smjerovi su:

- Opći menadžment,
- Poslovna ekonomija,
- Kvantitativna ekonomija.

Šema 1: Struktura III (trećeg) ciklusa studija - dokorskog studija

4.3.2. Studij Općeg menadžmenta

Ovaj studijski program treba da obezbijedi navedene kompetencije u oblasti menadžmenta i upravljanja poslovnim sistemima, da doktori nauka budu visokosofisticirani menadžeri i istraživači kao i prenosioци znanja, predavači i profesori, lideri sa odličnim poznavanjem sistema i ljudi i logike odvijanja poslovnih procesa i rješavanja krupnih organizacijskih i drugih problema. Potražnja za ovakvim naučnim radnicima i stručnjacima je danas u svijetu veoma velika, a posebno kada je u pitanju etički menadžment i upravljanje

putem savremenih informacijskih tehnologija. Nakon doktoriranja na ovom studijskom programu doktori nauka su osposobljeni da doprinose razvoju menadžerskih kompetencija, korporativnih strategija, upravljaju projektima, prihvataju i objašnjavaju izazove menadžmenta i predviđaju menadžment u budućnost. Oni će biti osposobljeni da prihvataju globalne menadžerske izazove, unapređuju performanse poslovanja i rade projekte i zakone za upravljanje i izlazak iz kriznih situacija.

Raspored ECTS kredita.

Obavezni zajednički predmeti	30
Obavezni smjerski predmeti	10
Izborni smjerski predmeti	30
Rad na disertaciji	80
Seminarski radovi	15
Objavljivanje naučnih radova	10
<u>Obrana disertacije</u>	<u>5</u>
UKUPNO	180 ECTS

Zvanje koje se stiče po završenom III ciklusu studija (Degree):

Doktor ekonomskih nauka iz oblasti Općeg menadžmenta

4.3.3. Studij Poslovne ekonomije

Studijski program Poslovne ekonomije koncipiran je za osposobljavanje istraživača za složene i zahtjevne poslove viših nivoa odgovornosti u raznim djelatnostima poslovanja kao samostalni eksperti, savjetnici, predavači i profesori. Doktori nauka koji doktoriraju na ovom smjeru su osposobljeni da kreiraju rješenja koja su u skladu sa evropskom ekonomijom, razvijaju savremene tendencije, istražuju i primjenjuju međunarodne finansije, prihvataju i istražuju savremene izazove u poslovanju, istražuju i razvijaju korporativno upravljanje, korporativno poslovanje, istražuju i unapređuju korporativnu društvenu odgovornost i performanse poslovanja.

Raspored ECTS kredita.

Obavezni zajednički predmeti	30
Obavezni smjerski predmeti	10
Izborni smjerski predmeti	30
Rad na disertaciji	80
Seminarski radovi	15
Objavljivanje naučnih radova	10
<u>Obrana disertacije</u>	<u>5</u>
UKUPNO	180 ECTS

Zvanje koje se stiče po završenom III ciklusu studija (Degree):

Doktor ekonomskih nauka iz oblasti Poslovne ekonomije

4.3.4. Studij Kvantitativne ekonomije

Ovaj studijski program je uveden, pored ostalog, i zbog deficitarnosti naučnih radnika iz kvantitativne ekonomije kako kod nas, tako i u svijetu. Značajan i po tome što se putem ovog smjera budući istraživači osposobljavaju da složene privredne probleme rješavaju egzaktnim matematički, statističim i informatičkim metodama. Namjenjen je budućim istraživačima, naučnim radnicima za osposobljavanje drugih, ali i istraživanja uz korisnije matematički i statistički metoda. Doktori nauka će biti osposobljeni da primjenjuju i obučavaju menadžere za primjenu matematičkih i stističkih modela, međusektorskih analiza, izgrađuju

optimalne modele u poslovanju, modeliraju strukturu organizacije, vrše eksperimentisanje i simulaciju modela, izgrađuju informatičke i druge baze podataka i uvode upravljanje putem fleksibilnih proizvodnih sistema.

Raspored ECTS kredita.

Obavezni zajednički predmeti	30
Obavezni smjerski predmeti	10
Izborni smjerski predmeti	30
Rad na disertaciji	80
Seminarski radovi	15
Objavljivanje naučnih radova	10
Obrana disertacije	5
UKUPNO	180 ECTS

Zvanje koje se stiče po završenom III ciklusu studija (Degree):

Doktor ekonomskih nauka iz oblasti Kvantitativne ekonomije

Na modulima studijskih programa doktorskog studija, stiču se zvanja iz naučnih oblasti studija kroz aktivnu participaciju u nastavnom segmentu, naučnoistraživačkom radu, individualnim objavljivanjem naučnih i stručnih radova, izradom i odbranom disertacije.

Treći ciklus studija sastoji se iz sljedećih segmenata:

- izbor naučnog polja u kontekstu kojeg će se pisati doktorska teza, što znači dalje definisanje studijskog programa, oblasti i polja,
- aktivna participacija u nastavi i praćenje vrednovanja rezultata kroz definisane procedure provjere znanja,
- prijava i prezentacija izabrane teme te metodološkog pristupa i naučnog metoda doktorske teze,
- praktičnog i naučnoistraživačkog dijela na izradi teksta doktorske disertacije,
- objavljivanje dijelova istraživanja u referentnim naučnim časopisima i
- javna odbrana doktorske disertacije.

Ukupan broj ECTS bodova stiče se izvršavanjem nastavnih obaveza, polaganjem ispita i istraživačkim radom, objavljivanjem tekstova, sudjelovanjem na naučnim skupovima etc. Usvojena znanja i stečene sposobnosti doktoranata kontinuirano se prate i evaluiraju tokom procesa nastavnog i naučnog rada, da bi konačna ocjena bila rezultanta ukupnih aktivnosti tokom semestra, što znači: sudjelovanje u diskusijama, prezentacije studija slučaja, pisanje istraživačkih radova, komunikaciju sa mentorom etc. Način ocjenjivanja definisan je Pravilima studiranja za III ciklus studija na fakultetima Univerziteta u Travniku.

U izvođenju doktorskog studija, pored vlastitih kadrova, učestvovat će i poznata imena, eksperti, sa poznatih domaćih i međunarodnih univerziteta sa kojima su zaključeni ili će biti zaključeni, posebni protokoli o saradnji. FMPE i UNT će obezbijediti i gostovanje doktoranata u sagledavanju prakse razvijenih zemalja kao i saradnju u vlastitom, kao i drugim indeksiranim časopisima, aktivno učešće na simpozijima, kao i korištenje vrlo bogate biblioteke FMPE-a, odnosno UNT-a.

Uslovi upisa regulisani su Pravilima studiranja za treći ciklus studija Univerziteta u Travniku.

4.4. NAUČNO ZVANJE KOJE SE STIČE ZAVRŠETKOM STUDIJA

Studij se završava izradom i odbranom doktorske disertacije. Treći ciklus studija ili doktorski studij vodi do akademskog zvanja doktor nauka ili ekvivalent, traje tri godine i vrednuje se sa 180 ECTS bodova i to tako da u zbroju s prva dva ciklusa nosi 480 ECTS bodova.

Završetkom studija, odnosno sticanjem doktorata ekonomskih nauka kandidati se osposobljavaju:

- za izgrađivanje akademske karijere na nekoj od naučnonastavnih ili naučnih institucija, odnosno obavljanje visokospecijaliziranih poslova vezanih za menadžment, poslovnu ekonomiju, kvantitativnu ekonomiju u javnom ili privatnom sektoru,
- za nastavak usavršavanja na postdoktorskom studiju,
- za produbljenu kritičku analizu, evaluaciju i sintezu sadržaja iz područja menadžmenta, poslovne ekonomije i kvantitativne ekonomije,
- za primjenu tehnika i metodologije istraživanja i prilagođavanja procesa istraživanja u području menadžmenta, poslovne ekonomije i kvantitativne ekonomije,
- za samostalno kreiranje i provođenje istraživanja u području menadžmenta, poslovne ekonomije i kvantitativne ekonomije,
- za komunikaciju i evaluaciju postignutih rezultata u području menadžmenta, poslovne ekonomije i kvantitativne ekonomije,

4.5. PROCJENA TROŠKOVA I FINANSIRANJE STUDIJA

Procjenu troškova za izvođenje dokorskog programa i troškova studija po kandidatu, utvrđuje se odlukom Upravnog odbora Univerziteta u Travniku.

Izvori finansiranja dokorskog programa (studija) su:

- sredstva iz naučnih projekata koji su uključeni u program studija,
- školarine koje su uplatili kandidati, odnosno organizacije koje kandidatima plaćaju školarinu,
- donacija,
- ostalih izvora (udružena sredstva itd.)
-

Ostvarena finansijska sredstva prvenstveno su namijenjena unapređenju sadržaja. Nositelj studija omogućava kandidatima sklapanje ugovora o kreditu s poslovnim bankama.

4.6. FIZIČKI I LJUDSKI RESURSI ORGANIZATORA STUDIJA

Za izvođenje nastave FMPE je obezbijedio vlastiti visokoopremljen prostor i tehnička sredstva. Raspolaze sa kvalitetnim i adekvatnim poslovnim prostorom, visokoopremljenom bibliotekom uključenom u COBISS, a svi polaznici će imati na raspolaganju kompjuter, čitaonicu, određen broj časopisa. Uspostavljena je elektronska veza sa drugim bibliotekama, kako bi polaznici dokorskog studija mogli dolaziti do potrebne literature. Doktorandi će moći saradivati u časopisu i besplatno učestvovati na međunarodnim konferencijama koje Fakultet i Univerzitet organizuju. Planira se upis na svaki smjer najmanje po deset kandidata, a u slučaju upisa većeg broja, organizovat će se rad u grupama.

Voditelj dokorskog studija je Vijeće dokorskog studija u koje su uključeni svi profesori zaposleni na Fakultetu. Vijeće dokorskog studija ima i svog sekretara. Pored profesora u stalnom radnom odnosu i

profesora po ugovoru o djelu, koji su zaposleni na FMPE-u, u izvođenju nastave učestvovat će i poznata imena iz područja menadžmenta i poslovne ekonomije domaćih i stranih univerziteta.

Ukoliko na smjeru bude manje od pet polaznika organizuje se konsultativna nastava. konsultativna nastava traje od 20 – 50% redovne nastave, zavisno od odabranog predmeta kandidata

5. NASTAVNI PLAN I PROGRAM ZA III (TREĆI) CIKLUS STUDIJA - DOKTORSKI STUDIJ

SMJER: OPĆI MENADŽMENT

R.b.	NAZIV PREDMETA	Broj ECTS	Broj sati	Šifra predmeta
I. semestar		30		
1.	Metodologija naučnog rada u ekonomskim istraživanjima (obavezni predmet)	10	20	02.001-D
2.	Upravljanje inovacijama (obavezni predmet)	10	20	02.002-D
3.	Kvantitativne metode za naučna istraživanja (obavezni predmet)	10	20	02.003-D
II. semestar		30		
1.	Izborni predmet po smjeru*	10	20	-
2.	Strateško poslovno odlučivanje (obavezni predmet)	10	20	02.004-D
3.	Prijedlog teme disertacije	10	-	-
III. semestar		30		
1.	Pripremni seminarski rad iz oblasti doktorske disertacije	5	-	02.099-D
2.	Izborni predmet po smjeru *	10	20	-
3.	Rad na disertaciji u saradnji sa mentorom	15	-	-
IV. semestar		30		
1.	Izborni predmet po smjeru *	10	20	-
2.	Izveštaj o napretku - Seminarski rad koji je u vezi s temom disertacije	5	-	02.099-D
3.	Rad na disertaciji u saradnji sa mentorom	15	-	-
V. semestar		30		
1.	Objavljeni stručni i naučni radovi**	10	-	-
2.	Izveštaj o napretku - Seminarski rad koji je u vezi sa temom disertacije	5	-	02.099-D
3.	Rad na disertaciji u saradnji sa mentorom	15	-	-
VI. semestar		30		
1.	Rad na disertaciji u saradnji sa mentorom	25	-	-
2.	Odbrana disertacije	5	-	02.100-D
UKUPNO ECTS		180		

Napomena:

*Studenti biraju izborni predmet po smjeru, zavisno od naslova teme doktorske disertacije.

**Studenti imaju mogućnost da biraju jednu od četiri ponuđene alternative: objavljivanje naučnih radova koji su u vezi sa temom doktorske disertacije (najmanje dva rada), sudjelovanje na simpozijima koji su u vezi sa doktorskom disertacijom (najmanje dva učešća), kombinacija prethodno navedene dvije alternative (jedan rad i jedno učešće) ili recenzirana knjiga (jedna knjiga).

IZBORNI PREDMETI			
R.br.	Naziv predmeta	Broj ECTS	Šifra predmeta
1.	Menadžerske kompetencije	10	02.007-D
2.	Poslovna etika i korporativna društvena odgovornost	10	02.008-D
3.	Korporativne strategije	10	02.009-D
4.	Primjena savremenih informacionih sistema u upravljanju	10	02.010-D
5.	Napredni menadžment ljudskih resursa	10	02.011-D
6.	Teorija organizacije i menadžmenta	10	02.012-D
7.	Upravljanje projektima	10	02.013-D
8.	Menadžment javne uprave	10	02.014-D
9.	Upravljanje marketingom	10	02.015-D
10.	Izazovi menadžmenta za 21. vijek	10	02.016-D
11.	Globalizacija svjetske ekonomije	10	02.033-D
12.	Upravljanje logistikom	10	02.017-D
13.	Upravljanje proizvodnjom	10	02.018-D
14.	Međunarodne poslovne investicije	10	02.019-D
15.	Globalni poslovni menadžment	10	02.020-D
16.	Unapređenje performansi poslovanja	10	02.021-D
17.	Savremeno korporativno upravljanje	10	02.050-D
18.	Načela ekonometrije i primijenjena ekonometrije	10	02.038-D

Napomena:

*Izborni predmeti i izborni predmeti smjera bit će, u zavisnosti od interesovanja kandidata, ponuđeni na godišnjoj osnovi.

**Studenti imaju mogućnost da u saglasnosti sa voditeljem doktorskog studija biraju jedan izborni predmet sa master studija u skladu sa vlastitim interesovanjem, a za koje je organizovana nastava u istoj akademskoj godini.

SMJER: POSLOVNA EKONOMIJA

R. br.	NAZIV PREDMETA	Broj ECTS	Broj sati	Šifra predmeta
I. semestar		30		
1.	Metodologija naučnog rada u ekonomskim istraživanjima (obavezni predmet)	10	20	02.001-D
2.	Upravljanje inovacijama (obavezni predmet)	10	20	02.002-D
3.	Kvantitativne metode za naučna istraživanja (obavezni predmet)	10	20	02.003-D
II. semestar		30		
1.	Izborni predmet po smjeru *	10	20	-
2.	Napredna makroekonomija (obavezni predmet)	10	20	02.005-D
3.	Prijedlog teme disertacije	10	-	-
III. semestar		30		
1.	Pripremni seminarski rad iz oblasti doktorske disertacije	5	20	02.099-D
2.	Izborni predmet po smjeru *	10	20	-
3.	Rad na disertaciji u saradnji sa mentorom	15	-	-
IV. semestar		30		
1.	Izborni predmet po smjeru *	10	20	-
2.	Izveštaj o napretku - Seminarski rad koji je u vezi s temom disertacije	5	-	02.099-D
3.	Rad na disertaciji u saradnji sa mentorom	15	-	-
V. semestar		30		
1.	Objavljeni stručni i naučni radovi**	10	-	-
2.	Izveštaj o napretku - Seminarski rad koji je u vezi s temom disertacije	5	-	02.099-D
3.	Rad na disertaciji u saradnji sa mentorom	15	-	-
VI. semestar		30		
1.	Rad na disertaciji u saradnji sa mentorom	25	-	-
2.	Obrana disertacije	5	-	02.100-D
UKUPNO ECTS		180		

Napomena:

*Studenti biraju izborni predmet po smjeru zavisno od naslova teme doktorske disertacije

**Studenti imaju mogućnost da biraju jednu od četiri ponuđene alternative: objavljivanje naučnih radova koji su u vezi sa temom doktorske disertacije (najmanje dva rada), sudjelovanje na simpozijima koji su u vezi sa doktorskom disertacijom (najmanje dva učešća), kombinacija prethodno navedene dvije alternative (jedan rad i jedno učešće) ili recenzirana knjiga (jedna knjiga).

IZBORNI PREDMETI			
R.br.	Naziv predmeta	Broj ECTS	Šifra predmeta
1.	Ekonomija evropskih integracija	10	02.022-D
2.	Razvojna i tranzicijska ekonomija	10	02.023-D
3.	Ekonomija BiH	10	02.024-D
4.	Savremene tendencije u evropskoj ekonomiji	10	02.025-D
5.	Međunarodne poslovne finansije	10	02.026-D
6.	Napredni finansijski menadžment	10	02.027-D
7.	Napredna finansijska tržišta i institucije	10	02.028-D
8.	Izazovi menadžmenta za 21. Vijek	10	02.016-D
9.	Menadžment savremenih informacionih sistema	10	02.030-D
10.	Inovativno upravljačko računovodstvo	10	02.031-D
11.	Razvoj svjetske trgovine	10	02.032-D
12.	Globalizacija svjetske ekonomije	10	02.033-D
13.	Okolinska politika i ekonomija okoliša	10	02.034-D
14.	Poslovna etika i korporativna društvena odgovornost	10	02.008-D
15.	Konkurentnost i savremeni svjetski ekonomski razvoj	10	02.035-D
16.	Unapređenje performansi poslovanja	10	02.036-D
17.	Savremeno korporativno upravljanje	10	02.050-D
18.	Načela ekonometrije i primijenjena ekonometrija	10	02.038-D

Napomena:

*Izborni predmeti i izborni predmet po smjeru bit će, u zavisnosti od interesovanja kandidata, ponuđeni na godišnjoj osnovi.

**Studenti imaju mogućnost da u saglasnosti sa voditeljem doktorskog studija biraju jedan izborni predmet sa master studija u skladu sa vlastitim interesovanjem, a za koji se organizuje nastava u istoj akademskoj godini.

SMJER: KVANTITATIVNA EKONOMIJA

R. br.	NAZIV PREDMETA	Broj ECTS	Broj sati	Šifra predmeta
I. semestar		30		
1.	Metodologija naučnog rada u ekonomskim istraživanjima (obavezni predmet)	10	20	02.001-D
2.	Upravljanje inovacijama (obavezni predmet)	10	20	02.002-D
3.	Kvantitativne metode za naučna istraživanja (obavezni predmet)	10	20	02.003-D
II. semestar		30		
1.	Primjena matematskih metoda i modela u ekonomiji i menadžmentu (obavezni predmet)	10	20	02.006-D
2.	Izborni predmet po smjeru *	10	20	-
3.	Prijedlog teme disertacije	10	-	-
III. semestar		30		
1.	Pripremni seminarski rad iz oblasti doktorske disertacije	5	-	02.099-D
2.	Izborni predmet po smjeru *	10	20	-
3.	Rad na disertaciji u saradnji sa mentorom	15	-	-
IV. semestar		30		
1.	Izborni predmet po smjeru *	10	20	-
2.	Izvještaj o napretku - Seminarski rad koji je u vezi s temom disertacije	5	-	02.099-D
3.	Rad na disertaciji u saradnji sa mentorom	15	-	-
V. semestar		30		
1.	Objavljeni stručni i naučni radovi**	10	-	-
2.	Izvještaj o napretku - Seminarski rad koji je u vezi s temom disertacije	5	-	02.099-D
3.	Rad na disertaciji u saradnji sa mentorom	15	-	-
VI. semestar		30		
1.	Rad na disertaciji u saradnji sa mentorom	25	-	-
2.	Obrana disertacije	5	-	02.100-D
UKUPNO ECTS		180		

Napomena:

*Studenti biraju izborni predmet po smjeru zavisno od naslova teme doktorske disertacije

**Studenti imaju mogućnost da biraju jednu od četiri ponuđene alternative: objavljivanje naučnih radova koji su u vezi sa temom doktorske disertacije (najmanje dva rada), sudjelovanje na simpozijima koji su u vezi sa

doktorskom disertacijom (najmanje dva učešća), kombinacija prethodno navedene dvije alternative (jedan rad i jedno učešće) i recenzirana knjiga (jedna knjiga).

IZBORNI PREDMETI			
R.br.	Naziv predmeta	Broj ECTS	Šifra predmeta
1.	Primijenjena matematika za menadžere	10	02.037-D
2.	Načela ekonometrije i primijenjena ekonometrija	10	02.038-D
3.	Modeli ekonomske politike	10	02.039-D
4.	Demografska statistika	10	02.040-D
5.	Međusektorska analiza	10	02.041-D
6.	Statistička analiza vremenskih serija	10	02.042-D
7.	Izgradnja i optimizacija modela	10	02.043-D
8.	Multivarijacijska poslovna statistika	10	02.044-D
9.	Modeliranja strukturnih jednačina	10	02.045-D
10.	Eksperimentalne i simulacijske metode	10	02.046-D
11.	Napredna poslovna statistika	10	02.047-D
12.	Teorija mreža	10	02.048-D
13.	Informatičke i druge baze podataka	10	02.049-D

Napomena:

*Izborni predmeti i izborni predmet po smjeru bit će, u zavisnosti od interesovanja kandidata, ponuđeni na godišnjoj osnovi.

**Studenti imaju mogućnost da u saglasnosti sa voditeljem doktorskog studija biraju jedan izborni predmet sa master studija u skladu sa vlastitim interesovanjem, a za koje je organizovana nastava u istoj akademskoj godini.

5.1. SILABUSI ZA OBAVEZNE PREDMETE

Fakultet	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Šifra predmeta: 02.001-D	Naziv predmeta: METODOLOGIJA NAUČNOG RADA U EKONOMSKIM ISTRAŽIVANJIMA		
Nivo: doktorski studij	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 10
Status: zajednički obavezni			Ukupan broj sati: 20
1. CILJ PREDMETA	Cilj predmeta je da polazeći od usvojenih znanja i vještina stečenih u prethodnim ciklusima, osposobi polaznike da samostalno obavljaju istraživanje, to jest otkrivanje i dokazivanje naučnih istina, potom rješavanje složenih naučnih problema koji su karakteristični za procese istraživanja ekonomskih i društvenih pojava i konačno, za izlaganje kao način na koji se rezultati istraživanja čine dostupni javnosti.		
1.1. Ishod učenja	Kandidati treba da budu osposobljeni za samostalnu primjenu neophodnih metoda i tehnika u naučnoistraživačkom procesu spoznaje, analize i interpretacije ekonomskih fenomena pogodnih kao tema doktorskih disertacija.		
1.2 Predmeti koji su preduslov za polaganje	-		
1.3 Osnovne tematske jedinice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teorijsko-konceptualni okvir naučnih istraživanja u ekonomiji: definicije, teorijsko-metodološki okviri, istraživački pristup 2. Faze i etape procesa naučnog istraživanja u ekonomiji 3. Metode naučnog istraživanja u ekonomiji 4. Osnovne i napredne metode kvantitativne analize: statistička metoda, korelaciona i regresiona analiza, analiza varijanse 5. Kvalitativne metode analize: strukturalna analiza, metoda posmatranja, studije slučajeva 6. Primjena NI-a u NIR-u u ekonomiji 7. Online baze: baze podataka, pretraživanje i vrednovanje informacija na internetu, evaluacija web sajtova 		
2. NAČIN ORGANIZIRANJA NASTAVE			
2.1. Način izvođenja nastave	<p>Na modulima studijskih programa dokorskog studija, stiču se zvanja iz naučnih oblasti studija kroz aktivnu participaciju u nastavnom segmentu, naučnoistraživačkom radu, individualnim objavljivanjem naučnih i stručnih radova, izradom i odbranom disertacije.</p> <p>Treći ciklus studija sastoji se iz sljedećih segmenata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izbor naučnog polja u kontekstu kojeg će se pisati doktorska teza, što znači dalje definisanje studijskog programa, oblasti i polja; • aktivna participacija u nastavi i praćenje vrednovanja rezultata kroz definisane procedure provjere znanja, • prijava i prezentacija izabrane teme te metodološkog pristupa i naučnog metoda doktorske teze; • praktičnog i naučnoistraživačkog dijela na izradi teksta doktorske disertacije; • objavljivanje dijelova istraživanja u referentnim naučnim časopisima; • javna odbrana doktorske disertacije. 		

2.2. Broj sati opterećenja studenta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predavanja 2. Konsultacije 3. Samostalno učenje – obavezna literatura 4. Samostalno učenje – konsultovanje dodatne literature 5. Istraživanje izvora 6. Pisanje seminarskog rada 7. Polaganje ispita <p>UKUPNO</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. 20 (0,74) 2. 40 (1,48) 3. 120 (4,44) 4. 60 (2,22) 5. 9 (0,33) 6. 20 (0,74) 7. 1 (0,04) <p>270 SATI 10 ECTS</p>
2.3. Način ocjenjivanja	<p>Ukupan broj ECTS bodova stiče se izvršavanjem nastavnih obaveza, polaganjem ispita i istraživačkim radom, objavljivanjem tekstova, sudjelovanjem na naučnim skupovima etc. Usvojena znanja i stečene sposobnosti doktoranata kontinuirano se prate i evaluiraju tokom procesa nastavnog i naučnog rada, da bi konačna ocjena bila rezultanta ukupnih aktivnosti tokom semestra, što znači: sudjelovanje u diskusijama, prezentacije studija slučaja, pisanje istraživačkih radova, komunikaciju sa mentorom etc. Način ocjenjivanja definisan je Pravilima studiranja za III ciklus studija na fakultetima Univerziteta u Travniku.</p>	
3. LITERATURA	<p>Osnovna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zelenika, R.(2000), <i>Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela</i>, Ekonomski fakultet, Rijeka. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Frankfort-Nachmias, C., Nachmias, D. (2000). <i>Research Methods in the Social Sciences</i>. New York: Worth Publishers 2. Šebić, F.,(2009). <i>Osnove naučnog istraživanja</i>, Sarajevo/Travnik. 3. Greenfield, T., ed. (2003). <i>Research Methods for Postgraduates</i>. London: Arnold. 4. Šebić, F. (2008). <i>Uvod u ekonomiju</i>, Zoro, Sarajevo. 5. Vilogorac, E.(2001) <i>Uvod u ekonomiju</i>, Ekonomski fakultet, Sarajevo 6. Samuelson, P.(2006). Nordhaus, W., <i>Ekonomija</i>, Mate, Zagreb. 	

Fakultet	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Šifra predmeta: 02.002-D	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE INOVACIJAMA		
Nivo: doktorski studij	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 10
Status:zajednički obavezni			Ukupan broj sati: 20
1. CILJ PREDMETA			
	Upoznavanje sa pojmovima vezanim za inovacije i značenje inovacija kako za svakog pojedinca tako i za sve oblike organizovanja i funkcionisanja, a posebno menadžere; omogućavanje lakšeg dolaženja do ideje za izbor teme za doktorsku disertaciju i druge naučne i istraživačke projekte; upoznavanje sa dosadašnjim izumima, inovacijama i drugim inovacijskim projektima; upoznavanje sa principima i vrstama inovacija, i sa indikatorima uspješnih ideja i inovacija; upoznavanje sa poznatim nazama podataka i načinima zaštite inovacija.		
1.1. Ishod učenja	Navedeni ciljevi će pomoći da doktorandi steknu sklonosti i znanja za inovacije kako bi oni sami, a i drugi kojima prenose znanje, postali inovatori i izumitelji. Izučavanjem ovog predmeta će doktorandi a i drugi biti osposobljeni da proučavaju okruženje i ljude u njemu i da daju doprinose razvoju tog okruženja. Oni će shvatiti da se okruženje sastoji od potencijalnih inovacija i izuma koje je potrebno otkriti i razvijati.		
1.2. Predmeti koji su preduslov za polaganje	METODOLOGIJA NAUČNOG RADA U EKONOMSKIM ISTRAŽIVANJIMA		
1.3. Osnovne tematske jedinice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojam i vrste inovacija 2. Instrumenti zaštite inovacija 3. Osnovne karakteristike inovacija i pronalazaštva u pojedinim fazama društvenog razvoja 4. Principi inovacija 5. Vrste inovacija 6. Izvori inovacija 7. Naučni metodi istraživanja inovacija 8. Faze istraživanja inovacija 9. Indikatori uspješnih inovacija 10. Poznate baze podataka za inovacije 		
2. NAČIN ORGANIZIRANJA NASTAVE			
2.1. Način izvođenja nastave	<p>Na modulima studijskih programa dokorskog studija, stiču se zvanja iz naučnih oblasti studija kroz aktivnu participaciju u nastavnom segmentu, naučnoistraživačkom radu, individualnim objavljivanjem naučnih i stručnih radova, izradom i odbranom disertacije.</p> <p>Treći ciklus studija sastoji se iz sljedećih segmenata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izbor naučnog polja u kontekstu kojeg će se pisati doktorska teza, što znači dalje definisanje studijskog programa, oblasti i polja; • aktivna participacija u nastavi i praćenje vrednovanja rezultata kroz definisane procedure provjere znanja, • prijava i prezentacija izabrane teme te metodološkog pristupa i naučnog metoda doktorske teze, • praktičnog i naučnoistraživačkog dijela na izradi teksta doktorske disertacije, • objavljivanje dijelova istraživanja u referentnim naučnim časopisima i • javna odbrana doktorske disertacije. 		

2.2. Broj sati opterećenja studenta	1. Predavanja 2. Konsultacije 3. Samostalno učenje – obavezna literatura 4. Samostalno učenje – konsultovanje dodatne literature 5. Istraživanje izvora 6. Pisanje seminarskog rada 7. Polaganje ispita UKUPNO	1. 20 (0,74) 2. 40 (1,48) 3. 120 (4,44) 4. 60 (2,22) 5. 9 (0,33) 6. 20 (0,74) 7. 1 (0,04) 270 SATI 10 ECTS
2.3. Način ocjenjivanja	<p>Ukupan broj ECTS bodova stiče se izvršavanjem nastavnih obaveza, polaganjem ispita i istraživačkim radom, objavljivanjem tekstova, sudjelovanjem na naučnim skupovima etc. Usvojena znanja i stečene sposobnosti doktoranata kontinuirano se prate i evaluiraju tokom procesa nastavnog i naučnog rada, da bi konačna ocjena bila rezultanta ukupnih aktivnosti tokom semestra, što znači: sudjelovanje u diskusijama, prezentacije studija slučaja, pisanje istraživačkih radova, komunikaciju sa mentorom etc. Način ocjenjivanja definisan je Pravilima studiranja za III ciklus studija na fakultetima Univerziteta u Travniku.</p>	
3. LITERATURA	<p>Osnovna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> Hadžiahmetović, Z.(2011). <i>Upravljanje inovacijama</i>, Vodič za nastavu i knjiga u pripremi, Univerzitet u Travniku i Internacionalni univerzitet Sarajevo, 2012. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> Karić, M.,(2007). <i>Inovativni priručnik</i>, Narodna tehnika, Banja Luka. Drucker, P. (1996). <i>Inovacije i poduzetništvo, praksa i načela</i>, Mag, Sarajevo,. Kuczumarski, T. D. (2001). <i>Inovation, leadership strategies for the competitive edge</i>, North Hafsted, Chicago, Illinois. Prester, J. (2010). <i>Menadžment inovacija</i>, Sinergija, Zagreb. Tushman, M.L., Anderson, P.(2004). <i>Managing Strategic Innovation and Change</i>, A collection of readings,Oxford University Press Cooper, D. R., Emony, C. W. (1995). <i>Business Research Methods</i>, Richard D. Irwin, inc. Grupa autora, urednik Vid Jakša Opačić. (2007). <i>Ljudi koji su mijenjali svijet</i>, Mladinska knjiga, Zagreb. 	

Fakultet	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Šifra predmeta: 02.003-D	Naziv predmeta: KVANTITATIVNE METODE ZA NAUČNA ISTRAŽIVANJA		
Nivo: doktorski studij	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 10
Status: zajednički obavezni			Ukupan broj sati: 20
1. CILJ PREDMETA	Cilj predmeta je da se polaznici studija upoznaju sa osnovnim kao i naprednijim matematičkim metodama, kako bi stekli vještinu povezivanja i implementacije datih metoda na ekonomske probleme. Posebno treba naglasiti razvoj samostalnog i kritičkog mišljenja u vlastitom pristupu, kao i sposobnost samostalne interpretacije rješenja problema ekonomske prirode.		
1.1. Ishod učenja	Polaznici treba da budu osposobljeni za samostalnu primjenu neophodnih metoda i tehnika u procesu istraživanja i rješavanja problema ekonomske prirode, kao i analize i interpretacije ekonomskih fenomena pogodnih kao teme doktorskih disertacija.		
1.2. Predmeti koji su preduslov za polaganje	METODOLOGIJA NAUČNOG RADA U EKONOMSKIM ISTRAŽIVANJIMA		
1.3. Osnovne tematske jedinice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elementi linearne algebre, 2. Linearne diferencijalne i diferentne jednačine sa konstantnim koeficijentima, 3. Osnovne ekonomske funkcije, 4. Modeli rasta, 5. a) diskretan i neprekidan rast, 6. b) ograničeni rast, 7. c) logistički rast, 8. Neki rezultati primjene matematike u oblikovanju ekonomskih modela. 		
2. NAČIN ORGANIZIRANJA NASTAVE			
2.1. Način izvođenja nastave	<p>Na modulima studijskih programa dokorskog studija, stiču se zvanja iz naučnih oblasti studija kroz aktivnu participaciju u nastavnom segmentu, naučnoistraživačkom radu, individualnim objavljivanjem naučnih i stručnih radova, izradom i odbranom disertacije.</p> <p>Treći ciklus studija sastoji se iz sljedećih segmenata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izbor naučnog polja u kontekstu kojeg će se pisati doktorska teza, što znači dalje definisanje studijskog programa, oblasti i polja; • aktivna participacija u nastavi i praćenje vrednovanja rezultata kroz definisane procedure provjere znanja, • prijava i prezentacija izabrane teme te metodološkog pristupa i naučnog metoda doktorske teze; • praktičnog i naučnoistraživačkog dijela na izradi teksta doktorske disertacije; • objavljivanje dijelova istraživanja u referentnim naučnim časopisima i • javna odbrana doktorske disertacije. 		
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predavanja 2. Konsultacije 		<ol style="list-style-type: none"> 1. 20 (0,74) 2. 40 (1,48)

	3. Samostalno učenje – obavezna literatura 4. Samostalno učenje – konsultovanje dodatne literature 5. Istraživanje izvora 6. Pisanje seminarskog rada 7. Polaganje ispita UKUPNO	3. 120 (4,44) 4. 60 (2,22) 5. 9 (0,33) 6. 20 (0,74) 7. 1 (0,04) 270 SATI 10 ECTS
2.3. Način ocjenjivanja	<p>Ukupan broj ECTS bodova stiče se izvršavanjem nastavnih obaveza, polaganjem ispita i istraživačkim radom, objavljivanjem tekstova, sudjelovanjem na naučnim skupovima etc. Usvojena znanja i stečene sposobnosti doktoranata kontinuirano se prate i evaluiraju tokom procesa nastavnog i naučnog rada, da bi konačna ocjena bila rezultanta ukupnih aktivnosti tokom semestra, što znači: sudjelovanje u diskusijama, prezentacije studija slučaja, pisanje istraživačkih radova, komunikaciju sa mentorom etc. Način ocjenjivanja definisan je Pravilima studiranja za III ciklus studija na fakultetima Univerziteta u Travniku.</p>	
3. LITERATURA	<p>Literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sydesaeter, K., Hammond, P., Seierstad, A., Storm, A., <i>Further</i>. (2005). <i>Mathematics for Economic Analysis</i>, FT Prentice Hall, Financial Times, ISBN 0-273-65576-0, First Published 2005. 2. Sydesaeter, K., Hammond, P. <i>Mathematics for Economic Analysis</i>, ISBN 0-13-583600-X Prentice Hall, Englewood Cliffs, New Jersey 07632 3. Drijević, H. (2006). <i>Poslovna Matematika</i>, Univerzitetska knjiga, Mostar, 2006. 	

Fakultet	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Šifra predmeta: 02.004-D	Naziv predmeta: STRATEŠKO POSLOVNO ODLUČIVANJE		
Nivo: doktorski studij	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 10
Status: smjerski obavezni			Ukupan broj sati: 20
1. CILJ PREDMETA			
	Cilj predmeta je upoznavanje sa značajem, osnovnim karakteristikama i tehnikama strateškog odlučivanja. Strategija je bitna funkcija svakog subjekta organizovanja, pa je i odlučivanje o strategiji veoma bitno. Izučavanje ovog predmeta na doktorskim studijima je posebno značajno jer će budući doktori nauka u svom radu donositi veoma značajne odluke, počev od postavljanja ličnih ciljeva, tako i ciljeva u kojima će raditi i na druge prenositi kako se donose strateške odluke.		
1.1. Ishod učenja	Izučavanjem ovog predmeta doktorandi će se upoznati sa specifičnostima strateškog odlučivanja, biće osposobljeni za strateško razmišljanje i odlučivanje, pomoći će im kod odabira smjera na doktorskom studiju i odabira teze disertacije, odnosno uže naučne oblasti kojom će se u životu baviti.		
1.2 Predmeti koji su preduslov za polaganje	METODOLOGIJA NAUČNOG RADA U EKONOMSKIM ISTRAŽIVANJIMA		
1.3 Osnovne tematske jedinice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sagledavanje i analiza okruženja u kojem se odlučuje 2. Tehnike strateškog odlučivanja 3. Ciljevi strateškog odlučivanja 4. Konkurentne sile i alternative strateškog odlučivanja 5. Odlučivanje o strategijama rasta i razvoja 6. Generičke strategije 7. Heuristika (Istraživanje novih pojava) kod odlučivanja 8. Višeatributivno odlučivanje i teorije izbora 9. Odlučivanje u uslovima neizvjesnosti i rizika 		
2. NAČIN ORGANIZIRANJA NASTAVE			
2.1. Način izvođenja nastave	<p>Na modulima studijskih programa dokorskog studija, stiču se zvanja iz naučnih oblasti studija kroz aktivnu participaciju u nastavnom segmentu, naučnoistraživačkom radu, individualnim objavljivanjem naučnih i stručnih radova, izradom i odbranom disertacije.</p> <p>Treći ciklus studija sastoji se iz sljedećih segmenata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izbor naučnog polja u kontekstu kojeg će se pisati doktorska teza, što znači dalje definisanje studijskog programa, oblasti i polja; • aktivna participacija u nastavi i praćenje vrednovanja rezultata kroz definisane procedure provjere znanja, • prijava i prezentacija izabrane teme te metodološkog pristupa i naučnog metoda doktorske teze; • praktičnog i naučnoistraživačkog dijela na izradi teksta doktorske disertacije; • objavljivanje dijelova istraživanja u referentnim naučnim časopisima i • javna odbrana doktorske disertacije. 		

2.2. Broj sati opterećenja studenta	1. Predavanja 2. Konsultacije 3. Samostalno učenje – obavezna literatura 4. Samostalno učenje – konsultovanje dodatne literature 5. Istraživanje izvora 6. Pisanje seminarskog rada 7. Polaganje ispita UKUPNO	1. 20 (0,74) 2. 40 (1,48) 3. 120 (4,44) 4. 60 (2,22) 5. 9 (0,33) 6. 20 (0,74) 7. 1 (0,04) 270 SATI 10 ECTS
2.3. Način ocjenjivanja	<p>Ukupan broj ECTS bodova stiče se izvršavanjem nastavnih obaveza, polaganjem ispita i istraživačkim radom, objavljivanjem tekstova, sudjelovanjem na naučnim skupovima etc. Usvojena znanja i stečene sposobnosti doktoranata kontinuirano se prate i evaluiraju tokom procesa nastavnog i naučnog rada, da bi konačna ocjena bila rezultanta ukupnih aktivnosti tokom semestra, što znači: sudjelovanje u diskusijama, prezentacije studija slučaja, pisanje istraživačkih radova, komunikaciju sa mentorom etc. Način ocjenjivanja definisan je Pravilima studiranja za III ciklus studija na fakultetima Univerziteta u Travniku.</p>	
3. LITERATURA	<p>Osnovna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> Pavličić, D. (2004). <i>Teorija odlučivanja</i>, Centar za izdavačku djelatnost, Ekonomski fakultet, Beograd. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> Đuričin, D., Janošević, s., Kaličanin, Đ. (2009). <i>Menadžment i strategija</i>, Centar za izdavačku djelatnost, Ekonomski fakultet, Beograd. Hadžiahmetović, Z., Dacić, M. (2011). <i>Osnove menadžmenta</i>, Univerzitet u Travniku. Hadžiahmetović, Z., Kulović, Dž. (2001). <i>Odlučivanje</i>, Fakultet za menadžment i turizam. Travnik. 	

Fakultet	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Šifra predmeta: 02.005-D	Naziv predmeta: NAPREDNA MAKROEKONOMIJA		
Nivo: doktorski studij	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 10
Status: smjerski obavezni			Ukupan broj sati: 20
1. CILJ PREDMETA			
	Izučavanje naprednih makroekonomskih tema u savremenim ekonomskim procesima – teorijski aspekti i makroekonomski modeli zasnovani na empirijskim istraživanjima.		
1.1. Ishod učenja	Nakon odslušanog i položenog predmeta student III ciklusa dolazi do spoznaja da su savremena makroekonomska kretanja i prateće analize, poprište sučeljavanja i konfrontacije različitih teorijskih pristupa, tako da se uz Keynesijansku paradigmu javljaju alternativne i potpuno suprotstvaljene paradigme, koje za nastale probleme nude svoja teorijska i praktična rješenja.		
1.2. Predmeti koji su preduslov za polaganje	METODOLOGIJA NAUČNOG RADA U EKONOMSKIM ISTRAŽIVANJIMA		
1.3. Osnovne tematske jedinice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Temeljni makroekonomski fenomeni 2. Keynes začetnik moderne makroekonomije 3. Monetarizam 4. Tržište i država u modernoj privredi 5. Nove teorije ekonomskog rasta 6. Ekonomski rast i produktivnost 7. Dužnička kriza i kontroverze makroekonomske stabilizacije 8. Stabilizacioni i razvojni efekti fiskalne politike 9. Međunarodna makroekonomija 		
2. NAČIN ORGANIZIRANJA NASTAVE			
2.1. Način izvođenja nastave	<p>Na modulima studijskih programa doktorskog studija, stiču se zvanja iz naučnih oblasti studija kroz aktivnu participaciju u nastavnom segmentu, naučnoistraživačkom radu, individualnim objavljivanjem naučnih i stručnih radova, izradom i odbranom disertacije.</p> <p>Treći ciklus studija sastoji se iz sljedećih segmenata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izbor naučnog polja u kontekstu kojeg će se pisati doktorska teza, što znači dalje definisanje studijskog programa, oblasti i polja; • aktivna participacija u nastavi i praćenje vrednovanja rezultata kroz definisane procedure provjere znanja, • prijava i prezentacija izabrane teme te metodološkog pristupa i naučnog metoda doktorske teze; • praktičnog i naučnoistraživačkog dijela na izradi teksta doktorske disertacije; • objavljivanje dijelova istraživanja u referentnim naučnim časopisima i • javna odbrana doktorske disertacije. 		
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predavanja 2. Konsultacije 3. Samostalno učenje – obavezna literatura 4. Samostalno učenje – konsultovanje dodatne literature 5. Istraživanje izvora 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 20 (0,74) 2. 40 (1,48) 3. 120 (4,44) 4. 60 (2,22) 5. 9 (0,33) 	

	6. Pisanje seminarskog rada 7. Polaganje ispita UKUPNO	6. 20 (0,74) 7. 1 (0,04) 270 SATI 10 ECTS
2.3. Način ocjenjivanja	<p>Ukupan broj ECTS bodova stiče se izvršavanjem nastavnih obaveza, polaganjem ispita i istraživačkim radom, objavljivanjem tekstova, sudjelovanjem na naučnim skupovima etc. Usvojena znanja i stečene sposobnosti doktoranata kontinuirano se prate i evaluiraju tokom procesa nastavnog i naučnog rada, da bi konačna ocjena bila rezultanta ukupnih aktivnosti tokom semestra, što znači: sudjelovanje u diskusijama, prezentacije studija slučaja, pisanje istraživačkih radova, komunikaciju sa mentorom etc. Način ocjenjivanja definisan je Pravilima studiranja za III ciklus studija na fakultetima Univerziteta u Travniku.</p>	
3. LITERATURA	<p>Osnovna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Blanchard, O. (2005). <i>Makroekonomija</i>, Mate, Zagreb. 2. Romer, D. (2006). <i>Advanced Macroeconomics</i> – Third Edition, McGraw-Hill, New York. 3. Snowdon, B. and Vane, H.R. (2005). <i>Modern Macroeconomics</i>, Edward Elgar, London, UK. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Samuelson, P. A., Nordhaus, W. (2007). <i>Ekonomija</i>, Mate, Zagreb. 2. Todaro, M., Smith, S. (2006). <i>Ekonomski razvoj</i>, TKD Šahinpašić, Sarajevo. 3. Jakšić, M. (2008). <i>Osnovi makroekonomije</i>, Centar za izdavačku djelatnost ekonomskog fakulteta u Beogradu, Beograd. 	

Fakultet	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Šifra predmeta: 02.006-D	Naziv predmeta: PRIMJENA MATEMATSKIH METODA I MODELA U EKONOMIJI I MANADŽMENTU		
Nivo: doktorski studij	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 10
Status: smjerski obavezni			Ukupan broj sati: 20
1. CILJ PREDMETA	Student treba spoznati kako sve ekonomske veličine i procesi su količinski mjerljivi; mogu biti iskazani kvantitativno. Temeljem toga mogu se oblikovati i iskazati kvantitativnim modelima. Time je osigurana mogućnost analize međuovisnosti ekonomskih veličina, projiciranje, planiranje, te iznalaženje najboljih (optimalnih) rješenja primjenljivih u praksi poslovanja privrednog društva.		
1.1. Ishod učenja	Nakon odslušanog i položenog predmeta student III ciklusa dolazi mogućnost analize međuovisnosti ekonomskih veličina, projiciranje, planiranje, te iznalaženje najboljih (optimalnih) rješenja primjenljivih u praksi poslovanja privrednog društva.		
1.2. Predmeti koji su preduslov za polaganje	METODOLOGIJA NAUČNOG RADA U EKONOMSKIM ISTRAŽIVANJIMA		
1.3. Osnovne tematske jedinice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kvantitativni model ekonomskih veličina i procesa 2. Sastavnice i struktura kvantitativnog modela 3. Ekonomske funkcije 4. Mrežno planiranje 5. Linearno programiranje 6. Problem i model transporta i raspoređivanja 7. Dualni linearni modeli 8. Međusektorski model 9. Analiza strukture složenog privrednog sustava 		
2. NAČIN ORGANIZIRANJA NASTAVE			
2.1. Način izvođenja nastave	<p>Na modulima studijskih programa doktorskog studija, stiču se zvanja iz naučnih oblasti studija kroz aktivnu participaciju u nastavnom segmentu, naučnoistraživačkom radu, individualnim objavljivanjem naučnih i stručnih radova, izradom i odbranom disertacije.</p> <p>Treći ciklus studija sastoji se iz sljedećih segmenata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izbor naučnog polja u kontekstu kojeg će se pisati doktorska teza, što znači dalje definisanje studijskog programa, oblasti i polja; • aktivna participacija u nastavi i praćenje vrednovanja rezultata kroz definisane procedure provjere znanja, • prijava i prezentacija izabrane teme te metodološkog pristupa i naučnog metoda doktorske teze; • praktičnog i naučnoistraživačkog dijela na izradi teksta doktorske disertacije; • objavljivanje dijelova istraživanja u referentnim naučnim časopisima i • javna odbrana doktorske disertacije. 		
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predavanja 2. Konsultacije 3. Samostalno učenje – obavezna literatura 4. Samostalno učenje – konsultovanje dodatne 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 20 (0,74) 2. 40 (1,48) 3. 120 (4,44) 4. 60 (2,22) 	

	literature 5. Istraživanje izvora 6. Pisanje seminarskog rada 7. Polaganje ispita UKUPNO	5. 9 (0,33) 6. 20 (0,74) 7. 1 (0,04) 270 SATI 10 ECTS
2.3. Način ocjenjivanja	Ukupan broj ECTS bodova stiče se izvršavanjem nastavnih obaveza, polaganjem ispita i istraživačkim radom, objavljivanjem tekstova, sudjelovanjem na naučnim skupovima etc. Usvojena znanja i stečene sposobnosti doktoranata kontinuirano se prate i evaluiraju tokom procesa nastavnog i naučnog rada, da bi konačna ocjena bila rezultanta ukupnih aktivnosti tokom semestra, što znači: sudjelovanje u diskusijama, prezentacije studija slučaja, pisanje istraživačkih radova, komunikaciju sa mentorom etc. Način ocjenjivanja definisan je Pravilima studiranja za III ciklus studija na fakultetima Univerziteta u Travniku.	
3. LITERATURA	Osnovna literatura: 1. Andrijić, S. (2002). <i>Matematički modeli i metode programiranja u gospodarskom društvu</i> , Synopsis, Zagreb-Sarajevo. Dopunska literatura: 1. Stojanović, D. (1999). <i>Matematske metode u ekonomiji</i> , Ekonomski fakultet, Beograd.	

5.2. SILABUSI ZA IZBORNE PREDMETE

Siabuse za izborne predmete predlažu nosioci predmeta, a usvaja Vijeće doktorskog studija.

Fakultet	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Šifra predmeta: 02.038-D	Naziv predmeta: NAČELA EKONOMETRIJE I PRIMIJENJENA EKONOMETRIJA		
Nivo: doktorski studij	Godina: I / II	Semestar: II / III / IV	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni			Ukupan broj sati: 20
1. CILJ PREDMETA	Produbljivanje znanja kvantitativnih modela i metoda i izučavanje metoda za ocjenu parametara modela.		
1.1. Ishod učenja	Nakon odslušanog i položenog predmeta student će biti osposobljen za primjenu stečenih teorijskih ekonomskih znanja iskorištenjem ekonometrijskih modela i metoda.		
1.2. Predmeti koji su preduslov za polaganje	Uvod u ekonomiju, Matematika, Statistika, Matematičke metode u ekonomiji		
1.3. Osnovne tematske jedinice	1. Ekonometrijski model 2. Model dvije varijable 3. Multipli ekonometrijski model 4. Multikolinearnost 5. Heteroskedastičnost 6. Autokorelacija 7. Predviđanje 8. Varijable s vremenskim pomakom 9. Simultani sustav više jednadžbi		
2. NAČIN ORGANIZIRANJA NASTAVE			
2.1. Način izvođenja nastave	<p>Na modulima studijskih programa doktorskog studija, stiču se zvanja iz naučnih oblasti studija kroz aktivnu participaciju u nastavnom segmentu, naučnoistraživačkom radu, individualnim objavljivanjem naučnih i stručnih radova, izradom i odbranom disertacije.</p> <p>Treći ciklus studija sastoji se iz sljedećih segmenata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izbor naučnog polja u kontekstu kojeg će se pisati doktorska teza, što znači dalje definisanje studijskog programa, oblasti i polja; • aktivna participacija u nastavi i praćenje vrednovanja rezultata kroz definisane procedure provjere znanja, • prijava i prezentacija izabrane teme te metodološkog pristupa i naučnog metoda doktorske teze; • praktičnog i naučnoistraživačkog dijela na izradi teksta doktorske disertacije; • objavljivanje dijelova istraživanja u referentnim naučnim časopisima i • javna odbrana doktorske disertacije. 		
2.2. Broj sati opterećenja studenta	1. Predavanja 2. Konsultacije 3. Samostalno učenje – obavezna literatura		1. 20 (0,74) 2. 40 (1,48) 3. 120 (4,44)

	4. Samostalno učenje – konsultovanje dodatne literature 5. Istraživanje izvora 6. Pisanje seminarskog rada 7. Polaganje ispita UKUPNO	4. 60 (2,22) 5. 9 (0,33) 6. 20 (0,74) 7. 1 (0,04) 270 SATI 10 ECTS
2.3. Način ocjenjivanja	<p>Ukupan broj ECTS bodova stiče se izvršavanjem nastavnih obaveza, polaganjem ispita i istraživačkim radom, objavljivanjem tekstova, sudjelovanjem na naučnim skupovima etc. Usvojena znanja i stečene sposobnosti doktoranata kontinuirano se prate i evaluiraju tokom procesa nastavnog i naučnog rada, da bi konačna ocjena bila rezultanta ukupnih aktivnosti tokom semestra, što znači: sudjelovanje u diskusijama, prezentacije studija slučaja, pisanje istraživačkih radova, komunikaciju sa mentorom etc. Način ocjenjivanja definisan je Pravilima studiranja za III ciklus studija na fakultetima Univerziteta u Travniku.</p>	
3. LITERATURA	<p>Osnovna literatura: 1. Jovičić, M.(1984). <i>Ekonometrijski metodi</i>, Savremena administracija, Beograd. 2. Mladenović, Z., Petrović, P. (2011). <i>Uvod u ekonometriju</i>. Beograd: Ekonomski fakultetu Beogradu. 3. Kmenta, J.(1997). <i>Počela ekonometrije</i>, Mate, Zagreb, 1997.</p> <p>Dopunska literatura: 1. Gujarati, D.N. (1995). <i>Basic Econometrics</i>, McGraw-Hill, New York,</p>	

Fakultet	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Šifra predmeta: 02.016-D	Naziv predmeta: IZAZOVI MENADŽMENTA ZA 21. VIJEK		
Nivo: doktorski studij	Godina: I / II	Semestar: II / III / IV	Broj ECTS kredita: 10
Status: izborni			Ukupan broj sati: 20
1. CILJ PREDMETA			
	Spoznavanje načina na koji se može opstati u postupku organizacijske prilagodbe i promjene inoviranjem menadžerske teorije i prakse. Sagledavanjem recentne literature pokušati odgovoriti na pitanja sa kojim izazovima se treba uhvatiti u koštac da bi se inovirao menadžment i učinio relevantnim za ovako promenljiv i nestalan svijet oko nas. Pri tome se polazi od nekoliko značajnih izazova u menadžmentu, među kojima se na prvom mjestu nalazi upravo potreba dodavanja jednog novog kvaliteta najprije teoriji, a zatim i praksi menadžmenta.		
1.1. Ishod učenja	Bolje razumijevanje važnosti , značaja i društvene prihvatljivosti ciljeva kojima teže teorija i praksa menadžmenta, kao jedinog puta kojim bi teorija menadžmenta trebalo da ide i jedinog načina kreiranja organizacije koja bi u potpunosti odgovarala zahtjevima budućnosti.		
1.2. Predmeti koji su preduslov za polaganje	-		
1.3.Osnovne tematske jedinice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Evolucija izazova i promjena i njihov uticaj na menadžment 2. organizacije 3. Noviji koncepti i pristupi u strateškom menadžmentu 4. Menadžment znanja (<i>Knowledge Management</i>) 5. Inovacija menadžmenta u praksi 6. Zamišljanje budućnosti menadžmenta 7. Stvaranje budućnosti menadžmenta 		
2. NAČIN ORGANIZIRANJA NASTAVE			
2.1. Način izvođenja nastave	<p>Na modulima studijskih programa dokorskog studija, stiču se zvanja iz naučnih oblasti studija kroz aktivnu participaciju u nastavnom segmentu, naučnoistraživačkom radu, individualnim objavljivanjem naučnih i stručnih radova, izradom i odbranom disertacije.</p> <p>Treći ciklus studija sastoji se iz sljedećih segmenata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izbor naučnog polja u kontekstu kojeg će se pisati doktorska teza, što znači dalje definisanje studijskog programa, oblasti i polja; • aktivna participacija u nastavi i praćenje vrednovanja rezultata kroz definisane procedure provjere znanja, • prijava i prezentacija izabrane teme te metodološkog pristupa i naučnog metoda doktorske teze; • praktičnog i naučnoistraživačkog dijela na izradi teksta doktorske disertacije; • objavljivanje dijelova istraživanja u referentnim naučnim časopisima i • javna odbrana doktorske disertacije. 		
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predavanja 2. . Konsultacije 	1. 20 (0,74)	2. 40 (1,48)

	3. Samostalno učenje – obavezna literatura 3. 120 (4,44) 4. Samostalno učenje – konsultovanje 4. 60 (2,22) dodatne literature 5. Istraživanje izvora 5. 9 (0,33) 6. Pisanje seminarskog rada 6. 20 (0,74) 7. Polaganje ispita 7. 1 (0,04) UKUPNO 270 SATI 10 ECTS
2.3. Način ocjenjivanja	<p>Ukupan broj ECTS bodova stiče se izvršavanjem nastavnih obaveza, polaganjem ispita i istraživačkim radom, objavljivanjem tekstova, sudjelovanjem na naučnim skupovima etc. Usvojena znanja i stečene sposobnosti doktoranata kontinuirano se prate i evaluiraju tokom procesa nastavnog i naučnog rada, da bi konačna ocjena bila rezultanta ukupnih aktivnosti tokom semestra, što znači: sudjelovanje u diskusijama, prezentacije studija slučaja, pisanje istraživačkih radova, komunikaciju sa mentorom etc. Način ocjenjivanja definisan je Pravilima studiranja za III ciklus studija na fakultetima Univerziteta u Travniku.</p>
3. LITERATURA	<p>Osnovna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hamel, G. (2009). <i>Budućnost menadžmenta</i>, Zagreb: Mate. 2. Mašić, B.(2009). <i>Strategijski menadžment</i>. Beograd, Univerzitet Singidunum. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Collins, E. G. C., Devanna, M. A. (2002). <i>Izazovi menadžmenta u XXI. Stoljeću</i>. Zagreb: Mate

Fakultet	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Šifra predmeta: 02.050-D	Naziv predmeta: SAVREMENO KORPORATIVNO UPRAVLJANJE		
Nivo: doktorski studij	Godina: I / II	Semestar: II / III / IV	Broj ECTS kredita: 10
Status: izborni			Ukupan broj sati: 20
1. CILJ PREDMETA			
	Upoznati se sa najnovijim dostignućima korporativnog upravljanja, problemima i ograničenjima u funkcionisanju korporativnog upravljanja. Takođe je potrebno predvidjeti pravce daljeg razvoja korporativnog upravljanja u našoj zemlji.		
1.1. Ishod učenja	Nakon položenog predmeta student stiče sposobnosti za upravljanje i savjetovanje korporacijama, kao i kreiranje novih pravaca u razvoju korporacija.		
1.2. Predmeti koji su preduslov za polaganje	-		
1.3. Osnovne tematske jedinice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostignuti nivo korporativnog upravljanja u svijetu 2. Problemi i kontradiktornosti korporativnog upravljanja 3. Mogući modeli dogradnje korporativnog upravljanja u BiH i svijetu 4. Doprinos korporativnog upravljanja prosperitetu, krizi i recesiji 5. Korporativno upravljanje u BiH 6. Uticaj internih i eksternih mehanizama na razvoj korporativnog upravljanja u BiH i svijetu 7. Specifičnosti korporativnog upravljanja u pojedinim djelatnostima 		
2. NAČIN ORGANIZIRANJA NASTAVE			
2.1. Način izvođenja nastave	<p>Na modulima studijskih programa doktorskog studija, stiču se zvanja iz naučnih oblasti studija kroz aktivnu participaciju u nastavnom segmentu, naučnoistraživačkom radu, individualnim objavljivanjem naučnih i stručnih radova, izradom i odbranom disertacije.</p> <p>Treći ciklus studija sastoji se iz sljedećih segmenata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izbor naučnog polja u kontekstu kojeg će se pisati doktorska teza, što znači dalje definisanje studijskog programa, oblasti i polja; • aktivna participacija u nastavi i praćenje vrednovanja rezultata kroz definisane procedure provjere znanja, • prijava i prezentacija izabrane teme te metodološkog pristupa i naučnog metoda doktorske teze; • praktičnog i naučnoistraživačkog dijela na izradi teksta doktorske disertacije; • objavljivanje dijelova istraživanja u referentnim naučnim časopisima i • javna odbrana doktorske disertacije. 		
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predavanja 2. Konsultacije 3. Samostalno učenje – obavezna literatura 4. Samostalno učenje – konsultovanje dodatne literature 5. Istraživanje izvora 6. Pisanje seminarskog rada 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 20 (0,74) 2. 40 (1,48) 3. 120 (4,44) 4. 60 (2,22) 5. 9 (0,33) 6. 20 (0,74) 	

	7. Polaganje ispita UKUPNO	7. 1 (0,04) 270 SAT 10 ECTS
2.3. Način ocjenjivanja	<p>Ukupan broj ECTS bodova stiče se izvršavanjem nastavnih obaveza, polaganjem ispita i istraživačkim radom, objavljivanjem tekstova, sudjelovanjem na naučnim skupovima etc. Usvojena znanja i stečene sposobnosti doktoranata kontinuirano se prate i evaluiraju tokom procesa nastavnog i naučnog rada, da bi konačna ocjena bila rezultanta ukupnih aktivnosti tokom semestra, što znači: sudjelovanje u diskusijama, prezentacije studija slučaja, pisanje istraživačkih radova, komunikaciju sa mentorom etc. Način ocjenjivanja definisan je Pravilima studiranja za III ciklus studija na fakultetima Univerziteta u Travniku.</p>	
3. LITERATURA	<p>Osnovna literatura</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Babić, M. i drugi.(2008). <i>Korporativno upravljanje, pricipi i mehanizmi</i>. Revicon, Sarajevo. 2. Tipurić, D.(2008). <i>Korporativno upravljanje</i>, Sinergija, Zagreb. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hadžiahmetović, Z. (2009). <i>Savremeni korporativni menadžment</i>. CNS, Sarajevo. 2. Robert A.G., Monks.,N.M. (2011). <i>Corporate governance</i>, United Kingdom. 3. Brzezinski, Z.(2004). <i>Američki izbor: Globalna dominacija ili globalno vodstv.</i>, Politička kultura, Zagreb. 	

Fakultet	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Šifra predmeta: 02.033-D	Naziv predmeta: GLOBALIZACIJA SVJETSKE EKONOMIJE		
Nivo: doktorski studij	Godina: I/II	Semestar: II / III/ IV	Broj ECTS kredita: 10
Status: izborni			Ukupan broj sati: 20
1. CILJ PREDMETA			
	<p>Osnovni cilj predmeta je upoznati posljedice ekonomske nejednakosti u zemljama u razvoju; Efekat povećanja otvorenosti trgovine, Efekat otvorenosti tržišta kapitala na siromaštvo i na nejednakost među zemljama; Nejednakost između zemalja koja utiče na privredni rast i na razvoj ljudskog i društvenog kapitala i političkih institucija; Implikacije globalnih tržišta, uključujući i tržišne nedostatke kao uzrok nejednakosti između zemlja u razvoju i razvijenih zemalja; Efekte nesavršenosti globalnog tržišta i razlike među zemljama u ekonomskoj moći koje utiču na trgovinu, kapital, međunarodne migracije i drugo; Pojam globalnog društvenog ugovora: Ulogu globalnih ekonomskih institucija (MMF-a, Svjetske banke, bilateralnih programa pomoći) u rješavanju gorućih ekonomskih problema, kao i globalne tržišne nedostatke.</p>		
1.1.Ishod učenja	<p>Polaznici doktorskog studija će savladati teorijske osnove evolucije procesa globalizacije. Usvojiti će aplikativna znanja i vještine koje su nužne za analizu i rješavanje praktičnih problema u privredi. U tom smislu, polaznici doktorskog studija biće osposobljeni da primjene aplikativne ekonometrijske tehnike panel data analize, analize usporednih podataka i vremenske serije u cilju mjerenja faktora koji utiču na nejednakost i rast, u pogledu ljudskog kapitala i tržišta kapitala, između razvijenih zemalja, zemalja u razvoju i nerazvijenih zemalja.</p>		
1.2 Predmeti koji su preduslov za polaganje	-		
1.3 Osnovne tematske jedinice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u globalnu ekonomiju 2. Globalizacija kulture i ekonomije 3. Globalizacija vr. diverzitet 4. Siromaštvo i nejednakost 5. Nejednakost i rast 6. Nejednakost i otvorena tržišta 7. Nejednakost i otvorena tržišta kapitala 8. Asimetrična globalizacija 9. Globalizacija i trgovina 10. Globalizacija i tržište radne snage 11. Globalizacija i međunarodne institucije 12. Globalizacija i strane direktne investicije 13. Globalni ugovori 		
2. NAČIN ORGANIZIRANJA NASTAVE			
2.1.Način izvođenja nastave	<p>Na modulima studijskih programa doktorskog studija, stiču se zvanja iz naučnih oblasti studija kroz aktivnu participaciju u nastavnom segmentu, naučnoistraživačkom radu, individualnim objavljivanjem naučnih i stručnih radova, izradom i odbranom disertacije.</p> <p>Treći ciklus studija sastoji se iz sljedećih segmenata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izbor naučnog polja u kontekstu kojeg će se pisati doktorska teza, što znači dalje definisanje studijskog programa, oblasti i polja; • aktivna participacija u nastavi i praćenje vrednovanja rezultata kroz 		

	<p>definisane procedure provjere znanja,</p> <ul style="list-style-type: none"> • prijava i prezentacija izabrane teme te metodološkog pristupa i naučnog metoda doktorske teze; • praktičnog i naučnoistraživačkog dijela na izradi teksta doktorske disertacije; • objavljivanje dijelova istraživanja u referentnim naučnim časopisima i • javna odbrana doktorske disertacije. 																
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<table> <tr> <td>1. Predavanja</td> <td>1. 20 (0,74)</td> </tr> <tr> <td>2. Konsultacije</td> <td>2. 40 (1,48)</td> </tr> <tr> <td>3. Samostalno učenje – obavezna literatura</td> <td>3. 120 (4,44)</td> </tr> <tr> <td>4. Samostalno učenje – konsultovanje dodatne literature</td> <td>4. 60 (2,22)</td> </tr> <tr> <td>5. Istraživanje izvora</td> <td>5. 9 (0,33)</td> </tr> <tr> <td>6. Pisanje seminarskog rada</td> <td>6. 20 (0,74)</td> </tr> <tr> <td>7. Polaganje ispita</td> <td>7. 1 (0,04)</td> </tr> <tr> <td>UKUPNO</td> <td>270 SATI 10 ECTS</td> </tr> </table>	1. Predavanja	1. 20 (0,74)	2. Konsultacije	2. 40 (1,48)	3. Samostalno učenje – obavezna literatura	3. 120 (4,44)	4. Samostalno učenje – konsultovanje dodatne literature	4. 60 (2,22)	5. Istraživanje izvora	5. 9 (0,33)	6. Pisanje seminarskog rada	6. 20 (0,74)	7. Polaganje ispita	7. 1 (0,04)	UKUPNO	270 SATI 10 ECTS
1. Predavanja	1. 20 (0,74)																
2. Konsultacije	2. 40 (1,48)																
3. Samostalno učenje – obavezna literatura	3. 120 (4,44)																
4. Samostalno učenje – konsultovanje dodatne literature	4. 60 (2,22)																
5. Istraživanje izvora	5. 9 (0,33)																
6. Pisanje seminarskog rada	6. 20 (0,74)																
7. Polaganje ispita	7. 1 (0,04)																
UKUPNO	270 SATI 10 ECTS																
2.3. Način ocjenjivanja	<p>Ukupan broj ECTS bodova stiče se izvršavanjem nastavnih obaveza, polaganjem ispita i istraživačkim radom, objavljivanjem tekstova, sudjelovanjem na naučnim skupovima etc. Usvojena znanja i stečene sposobnosti doktoranata kontinuirano se prate i evaluiraju tokom procesa nastavnog i naučnog rada, da bi konačna ocjena bila rezultanta ukupnih aktivnosti tokom semestra, što znači: sudjelovanje u diskusijama, prezentacije studija slučaja, pisanje istraživačkih radova, komunikaciju sa mentorom etc. Način ocjenjivanja definisan je Pravilima studiranja za III ciklus studija na fakultetima Univerziteta u Travniku.</p>																
3. LITERATURA	<p>Osnovna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Frieden, J.A. (2007). <i>Global Capitalism: Its Fall and Rise in the Twentieth Century</i>, Cambridge University Press. 2. Bardhan, P.(2005). <i>Globalization, Inequality and Poverty: An Overview</i>” University of California, Berkeley. 3. Lindert, P.H. (2004). <i>Growing Public. Social Spending and Economic Growth since the Eighteenth Century</i>. Cambridge, UK: Cambridge University Press. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stiglitz, J. E. (2007). <i>Making Globalization</i>, UK: Cambridge University Press. 2. Cline, W. (2004). <i>Trade and Global Poverty</i>. Washington, DC: Institute for International Economics and Center for Global Development. 																

6. UPUTSTVO ZA PRIJAVU, IZRADU I ODBRANU DOKTORSKE DISERTACIJE

UPUTSTVO ZA PRIJAVU, IZRADU I ODBRANU DOKTORSKE DISERTACIJE U OKVIRU III CIKLUSA STUDIJA NA UNIVERZITETU U TRAVNIKU

TRAVNIK, 2011

U skladu sa članom 26. Statuta Univerziteta u Travniku, a u svrhu detaljnije razrade Pravila za III ciklus studij na Univerzitetu u Travniku i olakšavanja postupka prijave i pripreme doktorske disertacije doktorandima III ciklusa studija, Senat Univerziteta u Travniku, na svojoj sjednici održanoj dana _____ godine, donio je

UPUTSTVO ZA PRIJAVU, IZRADU I ODBRANU DOKTORSKE DISERTACIJE U OKVIRU III CIKLUSA STUDIJA NA UNIVERZITETU U TRAVNIKU

I OPĆE ODREDBE

Član 1.

Doktorska disertacija je samostalan rad u kojem doktorand obrađuje odabranu temu primjenom naučnih i stručnih metoda, te dokazuje da je savladao nastavni plan i program studija, stekao potrebno znanje i osposobio se za njegovu primjenu.

Pored zahtjeva iz stava jedan ovog člana, doktorand u doktorskoj disertaciji treba da pruži dokaze da se uspješno koristi metodama u stručnom i naučnom radu, u izlaganju rezultata istraživanja, kao i da je osposobljen da izvodi zaključke na osnovu tako realizovanih istraživačkih zadataka.

Rezultati izneseni u doktorskoj disertaciji treba da predstavljaju doprinos:

- sistematizaciji naučnih i stručnih zadataka i postojećih rješenja za određenu oblast;
- rješavanju aktuelnog naučnog i stručnog zadatka koji je postavljen kao cilj rada;
- primjeni postojećih naučnih i stručnih dostignuća u rješavanju kompleksnog naučnostručnog zadatka.

Procedure i redoslijed aktivnosti na izrada doktorske disertacije sastoji se od:

- a) izbor i prijava teme doktorske disertacije, kao i prijedlog mentora,
- b) ocjena podobnosti teme i kandidata,
- c) odbrana doktorske disertacije.

II IZRADA PRIJAVE TEME DOKTORSKE DISERTACIJE

Član 2.

Prijavu teme doktorske disertacije kandidat podnosi na unaprijed propisanim obrascima (PRILOZI 1,2,3,4 i 5) uz vlastiti potpis i potpis potencijalnog mentora. Prijavu teme doktorske disertacije popunjava doktorand uz pomoć predloženog mentora. Pored propisanih obrazaca sastavni dio prijave teme je i obrazloženje teme doktorske disertacije koja sadrži:

- Radni naziv teme disertacije
- Okvirni sadržaj disertacije
- Problem i predmet istraživanja
- Sistem glavne hipoteze i pomoćnih hipoteza
- Svrha i ciljevi istraživanja
- Rezultati dosadašnjih istraživanja
- Vlastite predaktivnosti na izradi projekta disertacije
- Metodološki pristup

- Očekivani doprinosi i mogući rezultati istraživanja
- Vremenski plan aktivnosti izrade disertacije
- Popis literature

Član 3.

Prijavi teme doktorske disertacije obavezno se prilaže popratni akt u formi zahtjeva za prijavu teme (PRILOG br.2), saglasnost mentora (PRILOG br.3), kratka biografija kandidata (PRILOG br.4), izjava da nije pokrenut postupak sticanja akademskog stepena doktora nauka niti u jednoj drugoj ustanovi, (PRILOG br.5), kao i obrazloženje teme doktorske disertacije (PRILOG br.6).

Član 4.

Prijava teme doktorske disertacije (meki uvez) sa pratećim prilogima dostavlja se Vijeću dokorskog studija fakulteta, putem sekretara dokorskog studija u četiri (4) originalna primjerka.

II IZRADA DOKTORSKE DISERTACIJE

II.a. Struktura doktorske disertacije

Član 5.

Doktorska disertacija ima sljedeću strukturu:

1. Sažetak/apstract je skraćeni oblik rada, čija je namjena da na efikasan način predstavi suštinu rada. Sastoji se od 200 do 300 riječi. Sastavni dio sažetka su i ključne riječi/Key Words (3-5 riječi), koje se navode ispod Sažetka/apstracta.
2. Uvod sadrži uvodno razmatranje problematike sa osvrtom na predmet istraživanja doktorske disertacije, ocjenu rezultata dosadašnjih istraživanja, kao i predstavljanje strukture doktorske disertacije.
3. Drugo poglavlje sadrži metodološki okvir istraživanja (problem, predmet, ciljeve istraživanja, sistem hipoteza, način istraživanja, naučna i društvena opravdanosti istraživanja i vremensko i prostorno određenje istraživanja).
4. Centralno poglavlje (jedno ili više) sadrži aspekte obrade problema, prikupljanja i analize podataka uz primjenu odgovarajućih naučnih metoda/tehnika/metodologija, softverskih alata, te komparacija sa ostalim relevantnim istraživanjima.
5. Istraživački dio rada predstavlja prezentacija rezultata istraživanja i njihova interpretacija. Istraživanje je potrebno provesti na najmanje trideset (30) subjekta.
6. Zaključak sadrži i preporuke za dalje istraživanje. U zaključku se isključivo iznosi odgovor na postavljene hipoteze i daju se preporuke za dalje istraživanje.
7. Bibliografija- navodi se korištena naučnostručna literatura kao što su knjige, članci, studije, doktorski i magistarski radovi, internet stranice, zakonski propisi isl. Potrebno je navesti i istražiti najmanje 120 izvora.
8. Skraćenice
9. Popis tabela, dijagrama, histograma, skica, grafikona, karti, fotografija, šema, slika itd.
10. Prilozi

II.b. Obim doktorske disertacije

Član 6.

Doktorska disertacije treba da bude obima od 200 do 230 strana, ne uključujući popis literature i priloge.

II.c. Tehnička obrada doktorske disertacije

Član 7.

Doktorska disertacija treba da bude korektno jezički, stilski i tehnički oblikovana u skladu sa savremenim postupcima izrade naučnih publikacija, na papiru formata A4 (210x297 mm), na jednom od jezika u BiH (B/H/S).

Prikazi, slike, tabele, grafikoni i dijagrami kao sredstvo vizuelnog prikaza se mogu koristiti u pojašnjavanju i ilustraciji teksta rada. Nakon tabele, grafikona, dijagrama slijedi kratka diskusija samo onoga što se ne vidi direktno iz tabele, grafikona, dijagrama već spade u domen interpretacije iste. Ne objašnjavaju se očigledni podaci, broj ispitanika, vrijednost korelacije isl. Diskusija služi za upoređivanje rezultata sa dotadašnjim istraživanjem.

Korice doktorske disertacije (tvrdi uvez) su tamnoplave boje sa bijelim slovima i sadrže: logo Univerziteta u Travniku, naziv Univerziteta (Times New Roman, 14), naziv i sjedište organizacione jedinice - Fakulteta (Times New Roman, 14), odsjek/smjer (Times New Roman, 14), tačan naziv teme rada (Times New Roman, 16), ime i prezime mentora (Times New Roman, 14), ime i prezime kandidata (Times New Roman, 14), broj indeksa kandidata (Times New Roman, 14), te datum i mjesto odbrane rada (Times New Roman, 12). (PRILOG br.7.)

Nakon korica izrađuje se prva unutrašnja stranica – naslovna stranica doktorske disertacije koja je identična koricama, a potom slijedi stranica sa dodatkom informacija o kandidatu i doktorskoj disertaciji (PRILOG br. 8).

Poslije prve unutrašnje stranice slijedi sadržaj doktorske disertacije i originalni konačni tekst doktorske disertacije (Times New Roman, 12, pored 1,5, Justify).

Sadržaj treba biti pregledan i poglavlja postavljena određenim i konzistentnim redoslijedom, sa jasno naznačenim naslovima, međunaslovima i poglavljima koja trebaju svojom numeracijom izražavati logičku konzistenciju rada (PRILOG br.9).

Sažetak/Abstract se piše na pola stranice (Times New Roman, 12, Italic), na nekom od jezika u BiH i na engleskom jeziku, a sastavni dio sažetka su i Ključne riječi/Key words.

Citiranje se vrši prema općevažećim akademskim normama. Kandidat može koristiti harvardski ili kontinentalno-evropski (Chicago Manual of Style) način citiranja (PRILOG br.10).

Korištena literatura-bibliografija se treba navoditi prema općevažećim akademskim normama. (PRILOG br. 11).

Doktorskoj disertaciji treba priložiti potpisanu izjavu o plagijarizmu (PRILOG br.12) koja treba biti ukoričena sa radom, a treba da se nalazi poslije informacija o doktorandu i doktorskoj disertaciji, a prije sadržaja doktorske disertacije.

Doktorska disertacija se radi u deset (10) primjeraka i koriči se u tvrdom povezu u skladu sa stavom 3. ovog člana Uputstva, a prije koričenja i predaje mentor svojim potpisom daje saglasnost.

Rad treba biti tehnički uređen na sljedeći način:

Naslovi poglavlja, naslov sažetak/abstract, naslov uvod	Times New Roman	14 pt.	Naglašeno-Bold, Upper case (velika slova)
Naslovi potpoglavlja	Times New Roman	12 pt.	Kurziv- ukoso-italic-bold, Lower case (mala slova)
Opći tekst	Times New Roman	12 pt.	1,5 prored, Justify (obostrano poravnanje teksta)
Sažetak/Abstract tekst	Times New Roman	12 pt.	1,5 prored, Justify (obostrano poravnanje teksta), kurziv-ukoso-italic
Ključne riječi / Key Words (naziv)	Times New Roman	12 pt.	Bold
Ključne riječi / Key Words (riječi)	Times New Roman	12 pt.	1,5 prored, Justify (obostrano poravnanje teksta)
Tabela, grafikon, dijagram	Calibri	10 pt.	1,5 prored, Justify
Izdvajanje	Times New Roman	12 pt.	Kurziv-ukoso-italic
Fusnota	Times New Roman	10 pt.	1 prored, justify (obostrano poravnanje teksta), uvučen 0,5 cm
Literatura – bibliografija	Times New Roman	12 pt.	1 prored, justify (obostrano poravnanje teksta), uvučeno 1 cm
Broj stranica	Times New Roman	12 pt.	Dolje desno

Margine teksta: gornja 2cm; donja: 2cm; lijeva 2,5 cm; desna 2 cm.

Iznad svakog prikaza, slike, tabele, grafikona ili dijagrama navodi se naziv istih sa rednim brojem (Slika br.-Naziv) (Times New Roman, 12), a ispod samog prikaza, tabele, grafikona ili dijagrama se navodi izvor (Izvor: Ime izvora), a ako je tabela, grafikon isl. djelo autora doktorske disertacije onda se kao izvor navodi: "obrada autora, godina" (Times New Roman, 10).

Tekst, sadržaj, naslovi i podnaslovi, citiranje, fusnote i spisak literature moraju biti crne boje.

Prije svakog naslova i podnaslova trebaju biti dva slobodna reda, a nakon svakog naslova (a prije teksta) jedan slobodan red. Svako novo poglavlje prelazi na narednu slobodnu stranicu, dok potpoglavlja ostaju na istoj stranici.

Ispred interpunkcijskih znakova (tačka, dvotačka, zarez, tačka-zarez, upitnik, uzvičnik...) ne dolazi razmak, ali nakon njih dolazi. Ispred otvorene zagrade dolazi razmak i iza zatvorene zagrade dolazi razmak. Iza otvorene i ispred zatvorene zagrade razmaka nema.

Doktorsku disertaciju potrebno je lektorisati.

III PROCEDURA PRIJAVE I ODBRANE DOKTORSKE DISERTACIJE

Član 8.

Kandidat početkom II semestra stiče pravo prijave doktorske disertacije.

Prijava za odobrenje teme sa priložima se podnosi u skladu sa članovima 2, 3 i 4. ovog Uputstva. Prijavu teme doktorske disertacije popunjava doktorand uz pomoć predloženog mentora.

Konačana verzija prijava teme doktorske disertacije se dostavlja u elektronskoj formi sekretaru dokorskog studija, koji provjerava tehničku ispravnost prijave teme. Nakon što sekretar odobri prijavu teme kao tehnički ispravnu, doktorand koriči prijavu teme u meki uvez i predaje sekretaru dokorskog studija.

Prijava mora biti čitko potpisana od strane kandidata i odabranog mentora.

Vijeće dokorskog studija, po prijemu prijave, formira komisiju za ocjenu podobnosti kandidata i teme doktorske disertacije, odnosno koja razmatra prihvatljivost prijedloga teme i određuje nastavnika koji će pomoći doktorandu kod pripreme projekta doktorske disertacije na čiji sastav traži saglasnost Senata Univerziteta.

Komisija za ocjenu podobnosti kandidata i teme doktorske disertacije sastoji se od tri člana, od kojih najmanje dva trebaju biti iz naučnostručne oblasti iz koje je tema doktorske disertacije, a jedan od članova komisije je u pravilu mentor, a u skladu sa članom 39, stav 3. Pravila studiranja za III ciklus studija Univerziteta u Travniku.

Komisija podnosi izvještaj o podobnosti kandidata i teme doktorske disertacije Vijeću dokorskog studija. Vijeće studija dostavlja u roku od 30 dana izvještaj komisije i svoje mišljenje Senatu Univerziteta na potvrdu, a sve u skladu sa članom 35. Pravila studiranja za III ciklus studija Univerziteta u Travniku. Komisija podnosi izvještaj na obrascu DS-01.

Na osnovu pozitivne odluke Senata Univerziteta u Travniku o prihvatljivosti teme doktorske disertacije i kandidata, doktorand stiče pravo da nastavi rad na doktorskoj disertaciji.

Doktorand stiče pravo da preda doktorsku disertaciju Vijeću dokorskog studija u toku VI semestra u skladu sa članom 37. Pravila studiranja za III ciklus studija Univerziteta u Travniku. Doktorand predaje doktorsku disertaciju u mekom uvezu u 3 (tri) primjerka Vijeću dokorskog studija, na ocjenu, putem sekretara dokorskog studija.

Nakon što primi doktorsku disertaciju Vijeće doktorskog studija utvrđuje da li su ispunjeni svi uslovi i predlaže Senatu Univerziteta komisiju za ocjenu doktorske disertacije. Komisija za ocjenu doktorske disertacije sastoji se od tri člana, od kojih najmanje dva trebaju biti iz reda redovnih i vanrednih profesora, kao i najmanje dva iz naučno-stručne oblasti iz koje je tema doktorske disertacije, a jedan od članova Komisije je mentor.

Svaki član komisije za ocjenu doktorske disertacije treba da dostavi jedan zajednički i jedan zaseban izvještaj o ocjeni doktorske disertacije, na za to zasebno predviđenom obrascu DS-02, u skladu sa članom 39. stav 5 i 6 Pravila studiranja za III ciklus studija Univerziteta u Travniku.

Nakon donošenja odluke o prihvatanju doktorske disertacije, Senat Univerziteta u Travniku na prijedlog Vijeća doktorskog studija donosi odluku o imenovanju Komisije za odbranu doktorske disertacije i utvrđuje mjesto, dan i vrijeme odbrane doktorske disertacije. Odbrana doktorske disertacije se organizuje najkasnije 30 dana od dana imenovanja komisije. Komisija za odbranu doktorske disertacije ima tri do pet članova, od čega su 2/3 članova iz iste naučno oblasti, a 1/3 iz srodne naučne oblasti, a jedan od članova komisije je u pravilu mentor.

Konačna verzija doktorske disertacije, prije korićenja, se dostavlja u elektronskoj formi sekretaru doktorskog studija koji utvrđuje da li je doktorska disertacija napisana u skladu sa tehničkim uputstvom za izradu doktorske disertacije. Nakon što sekretar doktorskog studija odobri doktorsku disertaciju kao tehnički ispravnu, kandidat putem protokola dostavlja Službi za rad sa studentima deset (10) primjeraka tehnički završenog rada (tvrđi povež + elektronska forma).

Konačnu verziju doktorske disertacije potrebno je lektorisati.

Javna odbrana se zakazuje i objavljuje najmanje 30 dana prije zakazanog datuma odbrane doktorske disertacije na web stranici Fakulteta i u sredstvima javnog informisanja.

III.a. Prezentacija i usmena odbrana doktorske disertacije

Član 9.

Pred Komisijom za odbranu doktorske disertacije, doktorand usmeno brani doktorsku disertaciju, na način da kratki rezime, rezultate i zaključke do kojih je došao predstavi putem računarskog programa pogodnog za izradu prezentacije (npr. MS PowerPoint).

Javna odbrana doktorske disertacije ima sljedeći tok:

1. Otvaranje postupka odbrane od strane predsjednika komisije, koji iznosi podatke i informacije o doktorandu i daje kratki prikaz rada,
2. Kandidat izlaže kratki rezime, rezultate i zaključke do kojih je došao (20-30 min.),
3. Komisija daje svoje komentare i svaki član komisije postavlja od 2 do 3 pitanja (15-20min.),
4. Kandidat odgovara na pitanja komisije (10-15 min.), s tim da se doktorandu ostavlja vremena za pripremu odgovora (5-10 min.)
5. Komisija se povlači na konsultacije i donosi odluku da li je doktorand odbranio ili nije odbranio disertaciju,
6. Predsjednik Komisije saopštava konačnu odluku.

O toku odbrane doktorske disertacije vodi se zapisnik koji potpisuju svi članovi komisije i zapisničar.

III.b. Ocjena doktorske disertacije

Član 10.

Doktorska disertacija se ocjenjuje na sljedeći način:

Komisija za odbranu doktorske disertacije, nakon provedenog postupka, donosi odluku da li je doktorand odbranio ili nije odbranio disertaciju.

Prije konačne odluke o tome da li je disertacija odbranjena ili ne svaki član komisije ocjenjuje odbranu ocjenom od 5 do 10 tako da se na kraju formira prosječna ocjena svih članova komisije uzimajući u obzir i ocjene članova komisije za ocjenu i vrednovanje doktorske disertacije.

To su ocjene predikativnog karaktera:

- summa cum laude (najbolja ocjena),
- magna cum laude (vrlo dobro),
- cum laude (dobro),
- rite (dovoljna), i
- non rite (nedovoljno).

Predsjednik komisije saopštava odluku da je disertacija odbranjena i ocjenu sa kojom je disertacija odbranjena. Predsjednik komisije saopštava da je kandidat stekao akademski stepen doktora nauka.

PRILOZI

PRILOG br. 1 – PRIJAVA TEME DOKTORSKE DISERTACIJE – OBRAZAC DS-01¹

(naziv i sjedište organizatora/nositelja - organizacione jedinice – Fakulteta)

TREĆI CIKLUS STUDIJA

VIJEĆU DOKTORSKOG STUDIJA ORGANIZATORA/NOSITELJA PUTEM SEKRETARA TREĆEG CIKLUSA STUDIJA

PRIJAVA TEME DOKTORSKE DISERTACIJE

AKADEMSKA 20___/20___ . GODINA

Ime i prezime doktoranda	
Broj indeksa/indexa	

Mjesto i datum: _____

¹ Prijavu teme doktorske disertacije popunjava doktorand uz pomoć predloženog mentora

PRILOG br. 2 PRIJEDLOG PRIJAVA TEME doktorske disertacije – popratni akt (DS-02)

Ime i prezime	
Adresa stanovanja	
Broj telefona	
Mjesto i datum	

Predmet: Prijava teme doktorske disertacije

Shodno odredbama člana 31. Pravila studiranja za treći ciklus studija Univerziteta u Travniku prijavljujem temu doktorske disertacije pod nazivom:

„.....“.

Uz prijavu teme doktorske disertacije prilažem:

1. formular prijave teme OBRAZAC DS-01,
2. saglasnost mentora OBRAZAC DS-03,
3. biografija/CV OBRAZAC DS-04,
4. izjava o toku stjecanja akademskog stepena doktora nauka OBRAZAC DS-05,
5. obrazloženje teme doktorske disertacije OBRAZA DS-07.

Vijeću doktorskog studija _____ Univerziteta u Travniku za mentora
(naziv i sjedište organizatora/nositelja)

predlažem prof. dr. sc. _____, s kojim sam sarađivao/la pri pripremanju teme.

U očekivanju prihvatanja prijave teme doktorske disertacije, unaprijed zahvaljujem na saradnji.

Potpis mentora

_____

Potpis kandidata

_____

PRILOG br. 3 - Saglasnost mentora - OBRAZAC DS-03

UNIVERZITET U TRAVNIKU

Naziv organizatora/nositelja - organizacione jedinice - Fakulteta

Mjesto i datum: _____

SAGLASNOST MENTORA	
Ime i prezime mentora	
Zvanje i naučna oblast mentora, naziv ustanove u kojoj je mentor izabran	
Ime i prezime kandidata	
Naziv teme	

Potpis mentora:

_____

PRILOG br. 4 – BIOGRAFIJA KANDIDATA – OBRAZAC DS-04**Curriculum Vitae**

Lični podaci	
Ime i prezime	
Datum i mjesto rođenja	
Adresa prebivališta	
Broj telefona	
E-mail	

Obrazovanje i osposobljavanje		
Naziv institucije	Trajanje	Kvalifikacija
Fakultet ime, Univerzitet ime	npr. 2010 – 2012.	Magistar Smjer: Tema magistarskog rada:
Fakultet ime, Univerzitet ime	npr. 2006 – 2010.	naziv kvalifikacije Smjer:
Srednja škola (ime)		Srednja škola
Osnovna škola (ime)		Osnovno obrazovanje

Dodatna edukacija i osposobljavanje		
Naziv institucije	Trajanje	Kvalifikacija
npr. Škola računara	npr. 2010-2011.	Kurs računara I stepen
npr. Škola stranog jezika	npr. 2010-2011.	Engleski jezik B 1.1. nivo ili I stepen
npr. Revicon	npr. 2010-2011.	Certificirani računovođa

Radno iskustvo i napredovanje u struci		
Naziv institucije	Trajanje	Pozicija
	npr. 2010 – 2012.	

	npr. 2006 – 2010.	

Strani jezici			
Naziv stranog jezika	Čitanje	Pisanje	Govor
naziv	Ocjena 1-5	Ocjena 1-5	Ocjena 1-5

Poznavanje rada na računaru	Naziv programa
	1. npr. MS Office 2. npr. Auto CAD

Podaci o objavljenim naučnim, stručnim člancima, učestvovanje na naučnim skupovima, kongresima, simpozijima, objavljenim knjigama	Naučni i stručni članci: 1. Naziv članka, Naziv časopisa, Izdavač, godina 2. Naučni skup, simpozij, kongres: 1. Naziv skupa, mjesto, godina 2. Objavljene naučnostručne knjige: 1. Naziv knjige, izdavač, godina
---	--

Dodatne informacije (članstvo u udruženjima, profesionalne aktivnost, javna priznanja i sl.) IZBRISATI AKO NEMA	Član udruženja: 1. 2. Profesionalna aktivnost (član uprave, nadzornog odbora) 1. 2.
--	--

Kratak opis motiva za upis na treći ciklus studija	
---	--

PRILOG br.5 – Izjava kod prijave teme doktorske disertacije – OBRAZAC DS-05

IZJAVA O POSTUPKU STJECANJA AKADEMSKOG STEPENA DOKTORA NAUKA

Kao student dokorskog studija na _____Univerziteta u Travniku, ovom
(naziv organizatora/nositelja)

izjavom potvrđujem da nisam pokrenuo postupak stjecanja akademskog stepena doktora nauka niti u jednoj drugoj ustanovi te da ću doktorsku disertaciju napisati samostalno i koristeći se odgovarajućom naučnostručnom literaturom i uz pomoć mentora.

Mjesto i datum: _____

Ime i prezime: _____

Potpis: _____

PRILOG br.6 – IZJAVA O PLAGIJARIZMU – OBRAZAC DS-06²

IZJAVA O PLAGIJARIZMU

Kao student doktorskog studija na _____ Univerziteta u Travniku, ovom
(naziv organizatora/nositelja)

izjavom potvrđujem da sam doktorsku disertaciju napisao samostalno i koristeći se isključivo navedenom bibliografijom te da ovaj rad nije korišten pri bilo kakvom drugom ocjenjivanju.

Saglasan sam da jedan primjerak mog rada bude javno dostupan preko Biblioteke Univerziteta u Travniku.

Mjesto i datum: _____

Ime i prezime: _____

Potpis: _____

Ovjerava

_____
sekretar Vijeća
trećeg ciklusa studija

---

² Izjava se ovjerava putem odgovarajućeg programa i od strane sekretara Vijeća organizatora/nositelja

PRILOG br. 7 - OBRAZLOŽENJE TEME DOKTORSKE DISERTACIJE (OBRAZAC DS-07)

1. **Obrazloženje teme doktorske disertacije se tehnički obrađuje na sljedeći način:** Margine teksta: gornja 2cm; donja: 2cm; lijeva 2,5 cm; desna 2 cm.; Times New Roman, 12, prored 1,5, Justify
2. **Radni naziv teme disertacije** (naziv teme treba da bude aktuelan, inventivan, koristan, da odražava bit sadržaja, da ne bude predug niti prekratak, da sadrži ključne riječi tematike koja se tretira i da nije složena rečenica sa veznicima)
3. **Okvirni sadržaj disertacije**
4. **Problem i predmet istraživanja** (Problem je činjenica, pojava, fenomen koji je za istraživača iznenađenje, nepoznat, neshvatljiv, koji proturiječi postojećim teorijama i raspoloživom znanju, pretpostavkama ili očekivanjima i koji potječe na razmišljanje tražeći odgovor, objašnjenje ili rješenje. Neriješeni naučni problemi impliciraju određene štetne posljedice zbog kojih bi ih trebalo naučno rješavati. Problem istraživanja doktorand treba da naučno, jasno, određeno i koncizno definiše. Objekt je predmet istraživanja.)
5. **Sistem glavne i pomoćnih hipoteza** (Hipoteza nije ono što je očigledno. To je pretpostavka ili tvrdnja o nekom fenomenu, koja se može dokazati ili opovrgnuti. Naučna hipoteza je naučno utemeljena pretpostavka, koju je potrebno dokazati rezultatima naučnog istraživanja. Parcijalne/pomoćne hipoteze su dijelovi kojim se dokazuju pojedini aspekti glavne hipoteze.)
6. **Svrha i ciljevi istraživanja** (Svrha i ciljevi naučnog istraživanja predstavljaju naučnu misiju istraživanja, koja bi omogućila rješavanje determiniranoga naučnog problema, ostvarivanje naučnog, projektnog zadatka te dokazivanje temeljne naučne hipoteze i pomoćnih hipoteza.)
7. **Rezultati dosadašnjih istraživanja** (u obrazloženju teme i teza doktorske disertacije, doktorand je dužan navesti sve bibliografske jedinice, koje je do toga trenutka proučio u vezi s tretiranom tematikom)
8. **Vlastita produktivnost na izradi projekta disertacije** (pod vlastitom produktivnošću se podrazumijevaju dosadašnje aktivnosti na izradi pojedinih dijelova disertacije)

9. **Metodološki pristup** (u ovom dijelu potrebno je navesti naučne metode koje će koristiti u svom naučnom istraživanju i pomoću kojih će pokušati riješiti postavljeni naučni problem istraživanja i naučni projektni zadatak, dokazati postavljenu naučnu hipotezu i pomoćne hipoteze, ostvariti svrhu i ciljeve istraživanja, odgovoriti na postavljena pitanja. Pri tome bi trebalo kombinirati najmanje petnaest naučnih metoda, a neke od njih i posebno precizno odrediti.)

10. **Očekivani doprinos i mogući rezultati istraživanja** (doktorand treba da veoma precizno, određeno, jasno, koncizno, jezgrovito, nedvosmisleno najavi i determinira očekivani naučni doprinos naučnog istraživanja. Najavljeni i očekivani doprinos globalnoj nauci treba biti direktno u funkciji rješavanja naučnog problema istraživanja, ostvarivanja naučnog projektnog zadatka, dokazivanja postavljene naučne hipoteze i pomoćnih hipoteza te ostvarivanja misije naučnog istraživanja. Primjenu naučnih istraživanja potrebno je pokazati u teoretsko-naučnom smislu i empirijsko-aplikativnom smislu.)

11. **Vremenski plan aktivnosti izrade disertacije** (vremenski plan aktivnosti potrebno je pokazati u vidu gantograma)

12. **Popis literature** (na kraju prijave navodi se okvirna literatura, na način koji se koristi u izradi naučnih radova).

PRILOG br. 7-1 – KORICE DOKTORSKE DISERTACIJE I PRVA STRANICA (OBRAZAC DS- 7-1-01)

UNIVERZITET U TRAVNIKU

(naziv i sjedište organizatora/nositelja-organizacione jedinice-Faklutet)

ODSJEK/SMJER _____

----- (NASLOV DOKTORSKE DISERTACIJE) -----
-doktorska disertacija-

Kandidat
mr. (prezime i ime)

Broj indeksa:

Mentor
prof. dr. (prezime i ime)

mjesto, mjesec i godina

PRILOG br. 7-2 - UNUTRAŠNJA STRANICA RADA (nakon prve stranice)- OBRAZAC DS-7-2-02

PODACI I INFORMACIJE O DOKTORSKOM KANDIDATU		
1.	Ime i prezime	
2.	Datum i mjesto rođenja	
3.	Mjesto i adresa stanovanja	
4.	Naziv završenog fakulteta i godina diplomiranja	
5.	Naziv fakulteta na kojem je završen magisterij i godina magisterija	
INFORMACIJE O DOKTORSKOJ DISERTACIJI		
1.	Naziv doktorskog studija	
2.	Naslov doktorske disertacije	
3.	Mentor	prof. dr.
4.	Broj i datum odluke Senata kojom je rad prihvaćen	
5.	Datum odbrane doktorske disertacije (upisuje se na dan odbrane)	
SASTAV KOMISIJE ZA ODBRANU DOKTORSKE DISERTACIJE		
1.	Ime i prezime predsjednika komisije	prof. dr.
2.	Ime i prezime mentora	prof. dr.
3.	Ime i prezime člana komisije	prof. dr.
4.	Ime i prezime člana komisije	prof. dr.
5.	Ime i prezime člana komisije	prof. dr.
POTPIS MENTORA		

PRILOG br.7-3 – SADRŽAJ DOKTORSKE DISERTACIJE (OBRAZAC DS- 7-3-03)

SADRŽAJ

Sažetak

Abstract (na engleskom jeziku)

Uvod

I. Teorijske osnove rada

II. Metodološki okvir rada

1. Problem istraživanja
2. Predmet istraživanja
3. Ciljevi istraživanja
  - 3.1. Naučni cilj
  - 3.2. Društveni cilj
4. Sistem hipoteza
  - 4.1. Generalna hipoteza
  - 4.2. Posebne-pojedinačne hipoteze
  - 4.3. Sistem varijabli
  - 4.4. Sistem indikatora
5. Način istraživanja
6. Naučna i društvena opravdanost istraživanja
7. Vremensko (i prostorno) određenje istraživanja

Prvi dio

Naslov prvog dijela

1. Prvi odjeljak prvog dijela
2. Drugi odjeljak prvog dijela
3. Treći odjeljak prvog dijela,...

Drugi dio

Naslov drugog dijela

4. Prvi odjeljak drugog dijela
5. Drugi odjeljak drugog dijela
6. Treći odjeljak drugog dijela,...

Treći dio

Naslov trećeg dijela

7. Prvi odjeljak trećeg dijela
8. Drugi odjeljak trećeg dijela
9. Treći odjeljak trećeg dijela,...

Zaključak

Bibliografija

Skraćenice

Popis tabela, dijagrama, histograma, skica, grafikona, karti, fotografija, šema, slika itd.

Prilozi

PRILOG br. 7-4 – CITIRANJE (OBRAZAC DS -7-4-04)

CITIRANJE U TEKSTU (harvardski način citiranja):

daju se skraćene informacije o referenci: autor, godina i stranica u samom tekstu.

“tekst tekst tekst” (autor godina: str.) tekst tekst.

[npr. (Filipović, 2004. : 16)]

“tekst tekst tekst” (autor i autor godina: str.) tekst.

[npr. (Filipović, 2000. : 3)]

Primjer: U pogledu nauke i ljudskog mišljenja „Mišljenje je najviši psihički proces i djelatnost koja se javlja u svijetu“. (Filipović, 2004. : 35).

CITIRANJE U FUSNOTAMA (kontinentalno-evropski način citiranja):

daju se kompletne bibliografske informacije za svako djelo u fusnoti.

“tekst tekst tekst” *FUSNOTA* tekst tekst.

[npr. 1 Filipović, Muhamed 2004., *Metodologija znanosti i znanstvenog rada*, Svjetlost, Sarajevo, str. 35.]

Primjer:

U pogledu nauke i ljudskog mišljenja „Mišljenje je najviši psihički proces i djelatnost koja se javlja u svijetu“

1 Filipović, Muhamed, *Metodologija znanosti i znanstvenog rada*, Svjetlost, Sarajevo, str. 35.

PRILOG br. 7-5 – LITERATURA (OBRAZAC DS- 7-5-05)

LITERATURA TREBA:

Biti alfabetski poredana po prezimenu autora.

Kod istog autora poredati djela po godini izdanja te ako ima više djela istog autora u jednoj godini, dodati a, b, c... iza godine [npr. 2002.b]

Referenca za knjigu:

Prezime, Ime, godina publikacije, *Naslov*, Izdavač, Mjesto izdavanja. [npr. Filipović, Muhamed 2005, *Metodologija znanosti i znanstvenog rada*, Svjetlost, Sarajevo.]

Referenca za pojedini rad u zborniku sa više izdavača:

Prezime, Ime godina publikacije, "Naslov", Ime i Prezime, Ime (izdavači), *Naslov*, Izdavač, Mjesto izdavanja, brojevi stranica. [npr. Larsen, Henrik 2004, "Discourse Analysis in the Study of European Foreign Policy", u Tonra, Ben i Christiansen, Thomas (izdavači), *Rethinking European Union Foreign Policy*, Manchester University Press, Manchester/New York, str.62-80.]

Referenca za pojedini rad u časopisu:

Prezime, Ime godina publikacije, "Naslov", *Ime časopisa*, broj i godina izdanja, brojevi stranica. [npr. Krasner, Stephen D. 1996, "Compromising Westphalia", *International Security*, Vol. 20, No. 3, str. 115-151.]

Referenca za stranicu sa interneta:

Prezime, Ime ili Izdavač [event. godina publikacije], *Naslov*, ili *naziv stranice*, [event. Izdavač, Mjesto izdavanja], datum pristupa stranici, web-adresa stranice <<http://...>>.

[npr. Europska Unija 2004, Eurobarometer 61 [datum pristupa: 28.02.08], <http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb61/eb61_en.pdf>.]

PRILOG br. 8. IZVJEŠTAJ O PODOBNOSTI KANDIDATA I TEME DOKTORSKE DISERTACIJE (OBRAZAC DS - 08)

UNIVERZITET U TRAVNIKU

naziv organizatora/nositelja – organizacione jedinice - Fakulteta

treći ciklus studija/doktorski studij

Na osnovu Odluke Vijeća doktorskog studija broj _____ sa sjednice održane _____ imenovana je Komisija za ocjenu podobnosti kandidata _____ i teme doktorske disertacije pod nazivom:

“_____”

u sljedećem sastavu:

PREDSJEDNIK KOMISIJE	
Ime i prezime, zvanje	
Naučna oblast u kojoj ima izbor	
ČLAN KOMISIJE	
Ime i prezime, zvanje	
Naučna oblast u kojoj ima izbor	
ČLAN KOMISIJE	
Ime i prezime, zvanje	
Naučna oblast u kojoj ima izbor	

U skladu sa gore navedenim Komisija, donosi sljedeći:

IZVJEŠTAJ o podobnosti kandidata i teme doktorske disertacije

1. PODACI O KANDIDATU	
1.1.	Biografija

1.2.	Podaci o stručnom i naučnom usavršavanju	
1.3.	Podaci o naučnom radu (navesti radove u obliku popisa; ukratko opisati samo radove koji su uvjet za prijavu teme)	
2. UVJETI ZA POKRETANJE POSTUPKA ZA STJECANJE STEPENA -DOKTORA NAUKA		
2.1.	Podaci o završenom magistarskom studiju (navesti temu i naučnu oblast iz koje je kandidat magistrirao; da li je oblast istorodna ili srodna naučnoj oblasti iz koje kandidat želi steći doktorat)	
2.2.	Podaci o naučnim radovima (navesti objavljene radove iz naučne oblasti kojoj pripada predložena tema doktorske disertacije)	
3. PREDLOŽENA TEMA DOKTORSKE DISERTACIJE		
3.1.	Problematika istraživanja (ocijeniti naučnu utemeljenost predloženog istraživanja; posebnu pažnju obratiti na navođenje najnovijih literaturnih podataka i njihov nepristrasan i kritički prikaz)	
3.2.	Ciljevi istraživanja	

	(da li su jasno navedeni i da li ih je moguće realizovati predloženim istraživanjima)	
3.3.	Hipoteza istraživanja (da li je logički izvedena iz predstavljene problematike istraživanja i da li je adekvatna postavljenim ciljevima)	
3.4.	Metode istraživanja (koje su metode navedene i da li su primjerene problematici istraživanja)	
3.5.	Naučni doprinos istraživanja (ocijeniti da li je procjena kandidata o naučnom doprinosu istraživanja realna i kakav je mogući doprinos naučnim spoznajama koje već postoje)	
4. PRIJEDLOG KOMISIJE		
4.1.	Prijava teme doktorske disertacije <ul style="list-style-type: none"> ▪ PRIHVAĆENA ▪ NIJE PRIHVAĆENA ▪ VRAĆENA kandidatu NA DORADU (zaokružiti prijedlog Komisije i napisati kratko obrazloženje) <u>NAPOMENA: da bi prijava bila prihvaćena, treba da bude usaglašena sa Uputstvom za prijavu, izradu i odbranu doktorske disertacije</u>	

4.2.	Obrazloženje ocjene teme doktorske disertacije	
------	---	--

MJESTO	DATUM

KOMISIJA		POTPIS
1. PREDSJEDNIK KOMISIJE		
Ime i prezime, zvanje		
Naučna oblast u kojoj ima izbor		
2. ČLAN KOMISIJE		
Ime i prezime, zvanje		
Naučna oblast u kojoj ima izbor		
3. ČLAN KOMISIJE		
Ime i prezime, zvanje		
Naučna oblast u kojoj ima izbor		

PRILOG Br. 9. IZVJEŠTAJ O OCJENI DOKTORSKE DISERTACIJE (OBRAZAC DS-09)

UNIVERZITET U TRAVNIKU

naziv organizatora/nositelja – organizacione jedinice - Fakulteta

treći ciklus studija/doktorski studij

Na osnovu Odluke Senata Univerziteta broj _____ sa sjednice održane _____ imenovana je
Komsija za ocjenu doktorske disertacije pod nazivom:
"_____", kandidata _____,

u sljedećem sastavu:

PREDSJEDNIK KOMISIJE	
Ime i prezime, zvanje	
Naučna oblast u kojoj ima izbor	
ČLAN KOMISIJE	
Ime i prezime, zvanje	
Naučna oblast u kojoj ima izbor	
ČLAN KOMISIJE	
Ime i prezime, zvanje	
Naučna oblast u kojoj ima izbor	
ČLAN KOMISIJE	
Ime i prezime, zvanje	
Naučna oblast u kojoj ima izbor	
ČLAN KOMISIJE	
Ime i prezime, zvanje	
Naučna oblast u kojoj ima izbor	

U skladu sa gore navedenim Komisija, donosi sljedeći:

IZVJEŠTAJ o ocjeni doktorske disertacije

1. PODACI O KANDIDATU

1.1.	Biografija	
1.2.	Podaci o stručnom i naučnom usavršavanju	
1.3.	Podaci o naučnom radu (navesti radove u obliku popisa; ukratko opisati samo radove koji su uvjet za prijavu teme)	
2. UVJETI ZA POKRETANJE POSTUPKA OCJENE I ODBRANE DOKTORSKE DISERTACIJE		
2.1.	Podaci o završenom magistarskom studiju (navesti temu i naučnu oblast iz koje je kandidat magistrirao; da li je oblast istorodna ili srodna naučnoj oblasti, iz koje kandidat želi steći doktorat)	
2.2.	Podaci o naučnim radovima (navesti objavljene radove iz naučne oblasti kojoj pripada predložena tema doktorske disertacije)	
2.3.	Podaci o ispunjenim obavezama predviđenim Nastavnim planom i programom (navesti eksplicitno da li je kandidat ispunio sve obaveze predviđene Nastavnim planom i	

	programom ili nije, sa " Ispunio sve obaveze " ili " Nije ispunio sve obaveze ")	
3. DOKTORSKA DISERTACIJA		
3.1.	Tema doktorske disertacije	
3.2.	Pregled doktorske disertacije (navesti kratak sadržaj sa brojem strana poglavlja, slika, šema, grafikona i sl.)	
3.3.	Hipoteze istraživanja i parametri	
3.4.	Rezultati odnosno zaključci istraživanja	
4. OCJENA DOKTORSKE DISERTACIJE		
4.1.	Doktorska disertacija je: <ul style="list-style-type: none"> ▪ PRIHVAĆENA ▪ NIJE PRIHVAĆENA ▪ VRAĆENA kandidatu NA DORADU (zaokružiti prijedlog Komisije i napisati kratko obrazloženje) NAPOMENA: <u>Da bi doktorska disertacija bila prihvaćena treba da bude usaglašena sa Uputstvom za prijavu, izradu i odbranu</u>	

	<u>doktorske disertacije</u>	
4.2.	Obrazloženje ocjene doktorske disertacije sa navođenjem doprinosa disertacije nauci i praksi	

MJESTO	DATUM

KOMISIJA		POTPIS
1. PREDSJEDNIK KOMISIJE		
Ime i prezime, zvanje		
Naučna oblast u kojoj ima izbor		
2. ČLAN KOMISIJE		
Ime i prezime, zvanje		
Naučna oblast u kojoj ima izbor		
3. ČLAN KOMISIJE		
Ime i prezime, zvanje		
Naučna oblast u kojoj ima izbor		
4. ČLAN KOMISIJE		
Ime i prezime, zvanje		
Naučna oblast u kojoj ima izbor		
5. ČLAN KOMISIJE		
Ime i prezime, zvanje		
Naučna oblast u kojoj ima izbor		

7. PRAVILA STUDIRANJA ZA TREĆI CIKLUS STUDIJA NA FAKULTETIMA UNIVERZITETA U TRAVNIKU

Na osnovu člana 5. stav 1. alineja 3. i člana 16. stav 2. alineja 3. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Sl. glasnik BiH“, br. 59/07 i 59/09), Senat Univerziteta je na sjednici održanoj dana 28.03.2011. godine donio Odluku o usvajanju:

PRAVILA STUDIRANJA ZA TREĆI CIKLUS STUDIJA NA UNIVERZITETU U TRAVNIKU

1. OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Pravilima studiranja trećeg ciklusa studija Univerziteta u Travniku uređuje se način, organizacije i modeli izvođenja trećeg ciklusa studija, upis na datu studij, način provođenja ispita i istraživačkog rada, dalje postupak prijave, odbrane i objavljivanja doktorske disertacije, način promocije novih doktora nauka, kao i druga pitanja od značaja za realizaciju trećeg ciklusa studija koji se završava sticanjem naučnog zvanja doktora nauka na Univerzitetu u Travniku.

Član 2.

Pod trećim ciklusom studija treba shvatiti dati studijski program koji je usmjeren na sticanje akademske titule i naučnog zvanja doktora nauka za određenu naučnu oblast, u saglasnosti sa Zakonom, prema datim pravilima i Pravilnikom o korištenju akademskih titula i sticanju naučnih zvanja i sadržaju javnih isprava koje izdaje Univerzitet u Travniku.

Član 3.

Nakon završetka trećeg ciklusa studija student se osposobljava:

- za izgrađivanje akademske karijere na nekoj od naučno nastavnih ili naučnih
- institucija, odnosno obavljanje visoko specijaliziranih poslova u nekoj od profesija u javnom ili privatnom sektoru;
- za nastavak usavršavanja na postdoktorskim studijama;
- za produbljenu kritičku analizu, modeliranje, evaluaciju i sintezu sadržaja iz područja
- interdisciplinarnih ili multidisciplinarnih istraživanja;
- za primjenu tehnika i metodologije istraživanja i prilagođavanje procesa istraživanja u području različitih naučnih disciplina;
- za samostalno kreiranje i provođenje istraživanja u polju različitih nauka;
- za promociju progressa u akademskom i profesionalnom kontekstu u polju nauka u okviru društva zasnovanog na znanju i informacijskim tehnologijama;

2. ORGANIZACIJA TREĆEG CIKLUSA STUDIJA

Organizator studija

Član 4.

Visokoškolska ustanova - organizacijska jedinica (u daljem tekstu: organizator/nositelj studija) organizuje, planira, realizuje i izvodi naučni program trećeg ciklusa studija iz naučnih oblasti za koje je akreditovana. Za organizaciju i izvođenje studija, iz prethodnog stava, saglasnost daje Senat Univerziteta u Travniku.

Član 5.

Organizator/nositelj studija podnosi prijedlog i utvrđuje koncepciju za organizovanje studija trećeg ciklusa. Prijedlog za organizovanje trećeg ciklusa studija obavezno sadrži:

- kratki elaborat za organizovanje studijskog programa;
- vrstu i naziv studija;
- nastavni plan i program studija;
- listu svih kolegija sa nosiocima nastave i ECTS studijskih bodova;
- fizičke i ljudske resurse organizatora studija;
- ime i akademske reference odgovorne osobe i svih drugih osoba koje su angažovane u realizaciji studija;
- uslove, nivo i vrstu obrazovanja kandidata koju žele upisati doktorski studij;
- procjenu troškova studija;
- naučno zvanje koje se dodjeljuje završetkom studija.

Prijedlog za organizovanje studija dostavlja se Senatu Univerziteta u Travniku na saglasnost.

Član 6.

Senat Univerziteta u Travniku utvrđuje opravdanost pokretanja studija, optimalnost nastavnog plana i programa i donosi odluku o davanju saglasnosti za izvođenje nastave na modulima trećeg ciklusa studija.

Član 7.

Organizator/nositelj studija može na osnovu međuuniverzitetske saradnje organizovati doktorski studij sa drugim akreditovanim univerzitetima odnosno fakultetima na internacionalnoj ravni, o čemu prethodnu saglasnost daje Senat Univerziteta u Travniku.

Na nastavni plan i program studija iz stava 1. ovog člana, traži se saglasnost nadležnih tijela Univerziteta i svih organizatora studija. Medusobna prava i obaveze aktera u programu trećeg ciklusa regulišu se posebnim ugovorom.

Vijeće dokorskog studija

Član 8.

Vijeće dokorskog studija upravlja trećim ciklusom studija (u daljem tekstu: vijeće studija). Vijeće organizacione jedinice imenuje vijeće studija ako se doktorski studij realizuje i izvodi na organizacionoj

jedinici. Vijeće studija sačinjavaju svi nosioci nastavnog i istraživačkog procesa trećeg ciklusa, uključujući i prodekana za nastavu i prodekana za naučno istraživački rad. Radom vijeća rukovodi predsjednik Vijeća studija. Na prijedlog Vijeća organizacione jedinice predsjednika Vijeća studija imenuje dekan organizacione jedinice iz reda nastavnika u zvanju redovnog ili vanrednog profesora. Ukoliko doktorski studij interdisciplinarno realizuje više organizacijskih jedinica, predsjednika vijeća studija zajednički imenuju dekani tih organizacijskih jedinica.

Vijeće studija raspravlja i rješava sva pitanja koja se odnose na organizaciju i realizaciju datog ciklusa studija, te se javlja i u funkciji predlagača odluka koje donose stručna tijela Univerziteta i Vijeća organizacionih jedinica, a u vezi su sa doktorskim studijem. Konstituirano vijeće studija započinje sa radom najkasnije 60 dana prije zvaničnog početka nastave na trećem ciklusu.

Organizacija i realizacija dokorskog studija

Član 9.

Na modulima studijskih programa dokorskog studija stižu se zvanja iz naučnih oblasti studija kroz aktivnu participaciju u nastavnom segmentu, naučno-istraživačkom radu, individualnim objavljivanjem naučnih i stručnih radova, izradom i odbranom disertacije.

Član 10.

Treći ciklus studija sastoji se iz sledećih segmenata:

- izbor naučnog polja u kontekstu kojeg će se pisati doktorska teza, što znači dalje definisanje studijskog programa, oblasti i polja;
- aktivna participacija u nastavi i praćenje vrednovanja rezultata kroz definisane procedure provjere znanja,
- prijava i prezentacija izabrane teme, te metodološkog pristupa i naučnog metoda doktorske teze;
- praktičnog i naučno istraživačkog djela na izradi teksta doktorske disertacije;
- objavljivanje dijelova istraživanja u referentnim naučnim časopisima i
- javna odbrana doktorske disertacije.

Član 11.

Studijski programi dokorskog studija diferencirani su na semestre i akademske godine. Studijski program dokorskog studija implementira se i organizuje kroz: nastavu, naučno istraživački rad i izradu i odbranu doktorske teze.

Član 12.

Nastavni i istraživački segment dokorskog studija se implementira preko predavanja, kolegija, radnih grupa, seminara, te drugih definisanih oblika realizacije datog ciklusa. Nastava se izvodi ukoliko na jednom modulu ili predmetu ima više od 5 (pet) studenata. Mentorska nastava se realizira ukoliko predmet ili kolegij sluša manje od 5 (pet) studenata ili ako je mentorsku nastavu potrebno organizovati zbog karaktera modula ili kolegija.

Samu odluku o obliku realizacije i organizovanja nastave donosi Vijeće studija. Nastava se izvodi na bosanskom, srpskom ili hrvatskom jeziku. Pored toga nastava se može izvoditi i na engleskom jeziku. Odluku o načinu izvođenja nastave koja će se organizovati donosi Vijeće studija.

Struktura studijskih programa

Član 13.

Nastavni plan i program doktorskog studija se sastoji iz:

- studijskih oblasti, polja i disciplina;
- obaveznih modula ili kolegija;
- izbornih modula ili kolegija;
- istraživačkog rada (terenski ili praktični rad).

Obavezni moduli ili kolegiji proširuju postojeća specifična znanja doktoranata iz studijskog polja u funkciji odabranog studijskog programa.

Izborni moduli imaju funkciju uvećanja saznanja i spoznaja doktoranda iz specifičnih izbornih modula ili kolegija u odabranom naučnom polju.

Član 14.

Doktorand je obavezan da prije javne odbrane doktorske disertacije položi sve ispite iz datih modula (obaveznih i izbornih) i završi sve ostale provjere znanja.

Član 15.

Vijeće studija u dogovoru sa nosiocima modula ili kolegija utvrđuje zastupljenost pojedinih modula na način da osigura određeni procenat obaveznih i izbornih modula.

Član 16.

Nastavni plan i program doktorskog studija sadrži opšte i posebne uslove koje doktorand treba da zadovolji radi sticanja određenih znanja i to:

- tabelarni prikaz modula ili kolegija klasificiranih prema semestrima i pripadnosti modula prema obaveznim i izbornim;
- kratak opis nastavnog sadržaja modula;
- ukupan broj ECTS bodova za svaki pojedinačni modul;
- šematsku strukturu organizacije nastave: predavanja, diskusije, seminari, kolokviji etc.;
- navođenje uslova za participaciju u nastavi, polaganje ispita i realizaciju pojedinih
- obaveza iz različitih faza doktorskog studija;
- kao i prikaz strukture doktorske disertacije sa brojem ECTS studijskih bodova i planiranim terminima za početak i završetak njene izrade.
- Vrednovanje rezultata rada tokom studija – ECTS studijski bodovi

Član 17.

Opterećenje doktoranda po studijskom programu iznosi 60 ECTS bodova u jednoj akademskoj godini, odnosno 30 ECTS bodova u jednom semestru.

Studijski programi doktorskog studija realizuju se kroz kombinaciju predviđenih oblika kontakt sati nastave, te istraživačkog rada, koji se organizuju saglasno karakteristikama pojedinih studijskih programa, odnosno

definisanjem predviđenog ukupnog opterećenja doktoranda po semestrima u vezi sa predavanjima, konsultacijama i samostalnim radom.

Nastava se organizuje u I, II, III i IV semestru studija, dok su V i VI semestar predviđeni za rad na disertaciji, izradu i odbranu doktorske teze.

Član 18.

Nastava se u I, II, III i IV semestru organizuje u kontinumu od 20 do 30 radnih sati sedmično tokom 15 sedmica nastave i konsultacija saglasno usvojenim nastavnim planovima i programima.

Naučno istraživačke aktivnosti, kao i izrada doktorske disertacije organizuju se u formi ukupnog individualnog opterećenja doktoranda u rasponu od 250 do 500 sati po semestru.

Nastavni plan i program dokorskog studija utvrđuje Vijeće studija, a odobrava ga Vijeće organizacione jedinice uz prethodno dobiveno odobrenje Senata Univerziteta u Travniku.

Član. 19.

Doktorska teza se vrednuje u rasponu od 60 do 120 ECTS bodova.

Član 20.

Naučno istraživački rad doktoranda vrednuje se u ECTS bodovima, što se pobliže reguliše nastavnim planovima i programima.

Način polaganja ispita i upis u narednu akademsku godinu

Član 21.

Ukupan broj ECTS bodova stiče se izvršavanjem nastavnih obaveza, polaganjem ispita i istraživačkim radom, objavljivanjem tekstova, sudjelovanjem na naučnim skupovima etc. Usvojena znanja i stečene sposobnosti doktoranata kontinuirano se prate i evaluiraju tokom procesa nastavnog i naučnog rada, da bi konačna ocjena bila rezultanta ukupnih aktivnosti tokom semestra što znači: sudjelovanje u diskusijama, prezentacije studija slučaja, pisanje istraživačkih radova, komunikaciju sa mentorom etc.

Student je dužan prije polaganja svih drugih predmeta predviđenih nastavnim planom i programom položiti ispit iz Metodologije naučnog istraživanja. Ispiti na III ciklusu studija polažu se javno, a mjesto i vrijeme polaganja ispita objavljuju se na oglasnoj ploči i web stranici organizacione jedinice.

Uspjeh doktoranda na obaveznim i izbornim modulima ocjenjuje se ocjenama prema sljedećoj prikazanoj šemi:

- ocjena 5 (F, FX) ne zadovoljava minimalne kriterije i potrebno je znatno više rada
- ocjena 6 (E) zadovoljava minimalne kriterije
- ocjena 7 (D) općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima
- ocjena 8 (C) prosječan, sa primjetnim greškama
- ocjena 9 (B) iznad prosjeka, sa ponekom greškom
- ocjena 10 (A) izuzetan uspjeh sa neznatnim greškama

Član 22.

Za ovjeru i upis narednog semestra doktorand je dužan ispuniti uslove iz člana 21, odnosno realizirati obaveze predviđene nastavnim planom i programom za datu studijsku grupu.

Ovjera prethodnog i upis narednog semestra vrši se nakon odslušanij predavanja i izvršenij drugih obaveza predviđenij strukturom studijskog programa iz obaveznij i izbornij predmetaj iz prethodnog semestra.

Trajanje trećeg ciklusa studija

Član 23.

Treći ciklus studija traje tri studijske godine (šest semestara), odnosno obim studijskog programa ovog studija vrednuje se sa 180 ECTS bodova.

Studenti koji su upisali doktorski studij trebaju ga završiti u roku od 5 (pet) godina od dana upisa. Rok iz prethodnog stava može se produžiti najduže za 2 (dvije) godine, računajući od dana isteka zakonom utvrđenog roka za predaju doktorske disertacije.

Kandidatu se rokovi utvrđeni ovim članom mogu produžiti ako postoje opravdani razlozi za produženje, o čemu odluku donosi Vijeće organizacione jedinice na prijedlog Vijeća studija.

3. UPIS NA TREĆI CIKLUS STUDIJA

Član 24.

Upis u treći ciklus studija se vrši po osnovu javnog konkursa koji objavljuje ili Univerzitet u Travniku ili organizacijska jedinica, u zavisnosti od toga ko je nosilac studija. Upravni odbor Univerziteta, na prijedlog Senata Univerziteta, uz prethodno mišljenje Vijeća organizacione jedinice Univerziteta, utvrđuje broj studenata za upis na studijske programe trećeg ciklusa studija koje organizuje organizaciona jedinica Univerziteta.

Obavijest o upisu studenata za treći ciklus studija objavljuje Univerzitet odnosno organizacijska jedinica u dnevnim listovima na području Bosne i Hercegovine. Pored toga konkurs za upis u prvu godinu dokorskog studija treba biti objavljen i na webstranici Univerziteta u Travniku odnosno na webstranici organizacione jedinice.

Član 25.

Na postdiplomski doktorski studij mogu se upisati osobe koje su stekle diplomu drugog ciklusa studija ili ekvivalenta (akadenskog zvanja magistra) iz odgovarajuće naučne oblasti. Osoba koja je upisala postdiplomski magistarski studij iz određene nauke i položila sve ispite kao i predala magistarsku tezu, a koju brani do kraja tekuće akademske godine može se upisati na doktorski studij u istoj akademskoj godini.

Član 26.

Osobi koja je stekla titulu magistra nauka prije uvođenja Bolonjskog sistema trocikličnog studija iz naučnih polja koja su relevantna za oblast iz koje se organizuje doktorski studij priznaje se 60 ECTS bodova, a njihov status, prava i obaveze u nastavku studija reguliše organizacijska jedinica posebnim aktom. Preostali obim od 120 ECTS bodova ovi doktorandi trebaju ostvariti u skladu sa ovim pravilima.

Član 27.

Pravo upisa u šesti semestar doktorskog studija imaju i kandidati koji su završili doktorske studije iz određene naučne oblasti, a temu žele prijaviti iz druge oblasti, kao i kandidati koji su položili sve ispite na doktorskim studijama na drugim fakultetima.

Navedeni kandidati se oslobađaju polaganja ispita i pisanja naučnih radova iz nastavnog plana i programa ovog studija. Oni mogu direktno prijaviti temu doktorske disertacije. Za njih važe ista pravila za prijavu i odbranu doktorske disertacije kao i za sve druge kandidate. Odlukom Naučno nastavnog vijeća svake organizacijske jedinice konkretnije će se definisati programski sadržaji koji su u vezi sa temom doktorske disertacije.

Član 28.

Osoba koja se želi upisati treba da podnese prijavu i priloži potrebnu dokumentaciju. Ako je broj prijavljenih kandidata veći od broja određenog u konkursu, izbor kandidata koji su ispunili uslove za upis vrši se na osnovu rezultata postignutih na drugom ciklusu studija.

Član 29.

Proceduru rangiranja kandidata prema ostvarenim rezultatima sprovodi komisija za upis koju imenuje Vijeće studija iz reda nastavnika datog studija koji se organizuje. Komisija za upis dostavlja Vijeću studija organizacijske jedinice konačni izvještaj o rezultatima upisa studenata.

Član 30.

Strani državljani imaju pravo upisa na studij trećeg ciklusa pod jednakim uslovima kao i državljani Bosne i Hercegovine, uz prethodnu nostrifikaciju diplome ranije završenog ciklusa ili stepena studija.

4. PRIJAVA I ODBRANA DOKTORSKE DISERTACIJE

Član 31.

Student početkom II semestra studija bira polje istraživačke teme i mentora iz reda izabranih nastavnika angažovanih na realizaciji doktorskog studija s kojim u toku semestra može definisati užu oblast doktorske disertacije i sadržajni koncept teme, te bira kompatibilnu grupu izbornih predmeta. Mentor se bira iz reda vanrednih ili redovnih profesora uže naučne oblasti.

Član 32.

Mentor se određuje iz reda vanrednih i redovnih profesora, članova akademije nauka, te profesora u zvanju profesor emeritus iz uže naučne oblasti doktorske disertacije.

Dodijeljeni mentor za izradu doktorske disertacije obavezan je da doktorandu pruži pomoć kod izbora teme doktorske disertacije, u ovladavanju nastavnim planom i programom uže naučne oblasti, u preciziranju metodičko didaktičkih specifičnosti mentorskog rada sa doktorandom, pomoć u izboru tema stručnih i naučno istraživačkih radova, da isto tako pomaže pri projektovanju, konceptualizaciji i realizaciji istraživanja koja su sadržana u vremenskom planu realizacije doktorske studija, izrade disertacije po fazama kao i dopuna

završenog rada, pripremu kandidata za odbranu disertacije etc.

Član 33.

Prijava prijedloga teme doktorske disertacije obuhvata:

1. radni naslov teze
2. problem i predmet istraživanja
3. sistem glavne hipoteze i pomoćnih hipoteza
4. svrha i ciljevi istraživanja
5. rezultati dosadašnjih istraživanja
6. vlastite predaktivnosti na izradi projekta disertacije
7. metodološki pristup
8. očekivani doprinosi i mogući rezultati istraživanja
9. vremenski plan aktivnosti izrade disertacije
10. popis literature

Član 34.

U toku drugog semestra studija student prijavljuje prijedlog teme doktorske disertacije Vijeću studija, u kojem će navesti pobrojane tačke iz člana 33. Na osnovu podnesene prijave Vijeće studija obrazuje Komisiju za ocjenu podobnosti kandidata i teme doktorske disertacije, odnosno koja razmatra prihvatljivost prijedloga teme i određuje nastavnika koje će pomoći studentu kod pripreme projekta doktorske disertacije. Komisija iz stava 2. ovog člana pred kojom se brani projekat ima, u pravilu, predsjednika i dva člana. Jedan od članova komisije je i mentor.

Član 35.

Komisija podnosi izvještaj koji sadrži ocjenu podobnosti kandidata i teme doktorske disertacije Vijeću studija u roku od 30 dana.

Nakon razmatranja izvještaja Vijeće studija dostavlja u roku od 30 dana izvještaj komisije i svoje mišljenje Senatu Univerziteta na potvrdu. Senat Univerziteta u Travniku potom daje saglasnost na prijedloge Vijeća doktorskog studija organizacijske jedinice u vezi sa :

1. prijavom teme doktorske disertacije;
2. prijedloga kandidata za mentora;
3. sastav komisije za ocjenu podobnosti kandidata i teme doktorske disertacije;
4. izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti kandidata i teme doktorske disertacije.

Član 36.

Na osnovu pozitivne odluke Senata Univerziteta u Travniku o prihvatljivosti teme doktorske disertacije i kandidata, doktorand stiče pravo da se upiše u III semestar i nastavi rad na doktorskoj disertaciji, odnosno doktorand može da prijavi odobrenu temu doktorske disertacije.

Član 37.

Student stiče pravo da preda doktorsku disertaciju Vijeću studija u toku VI semestra. Prije predaje završne verzije doktorske disertacije mentor je dužan da pregleda i izvrši reviziju teksta doktorske disertacije, i na finalnu verziju doktorske disertacije daje saglasnost da ona može ići u narednu proceduru.

Prilikom predaje doktorske disertacije student treba da, kao autor ili koautor, ima objavljen rad u jednom naučnom časopisu sa rezultatima rada na doktorskoj disertaciji. Ukoliko doktorand ne ispuni uslov iz stava 1. ovog člana neophodno je da podnese posebno obrazloženje o ekvivalenciji objavljenih radova u lokalnim odnosno internacionalnim časopisima, odnosno na konferencijama sa recenziranim zbornicima radova, što Senat Univerziteta u Travniku verifikuje.

Član 38.

Doktorska disertacije treba da bude korektno jezički, stilski i tehnički oblikovana u skladu sa modernim postupcima, tehnikama i metodologijama izrade publikacija u oblasti naučnog i stručnog rada. Pravilnik o tehničkom izgledu, jeziku na kojem može biti napisana i obradi doktorske disertacije donosi Senat Univerziteta u Travniku. Doktorska disertacija se dostavlja u deset primjeraka, od kojih se tri primjerka dostavljaju Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci BiH, a jedan primjerak biblioteci Univerziteta.

Član 39.

Nakon što primi doktorsku disertaciju Vijeće studija utvrđuje da li su ispunjeni svi uslovi i predlaže Senatu Univerziteta komisiju za ocjenu doktorske disertacije.

Komisija za ocjenu i vrednovanje doktorske disertacije iz stava 1. ovog člana ima najmanje tri člana, od kojih najmanje jedan nije u radnom odnosu sa Univerzitetom u Travniku. Članovi komisije trebaju biti iz naučne oblasti iz koje se brani doktorska disertacija od kojih najmanje dva člana trebaju biti redovni ili vanredni profesori iz uže naučne oblasti iz koje se brani doktorska disertacija, a jedan član može biti iz šire naučne oblasti.

Komisija treba da podnese pisani izvještaj koji sadrži ocjenu doktorske disertacije u roku od 90 dana od imenovanja komisije, odnosno da po isteku od 90 dana podnesu izvještaj o podobnosti disertacije za njenu odbranu sa ocjenom. Svaki član komisije za ocjenu doktorske disertacije treba da dostavi zaseban izvještaj. Nakon razmatranja izvještaja Vijeće studija u roku od 90 dana dostavlja izvještaj komisije za ocjenu i vrednovanje doktorske disertacije i svoje mišljenje Senatu Univerziteta Travnik na potvrdu.

Član 40.

Posle prijema izvještaja komisije iz člana 39. datih pravila, dekan organizacijske jedinice omogućava da se izvještaj članova komisije i doktorska disertacija stave na uvid javnosti u roku od 30 dana.

Član 41.

Ako Senat Univerziteta u Travniku ili Vijeće studija vrati tekst disertacije na dopunu odnosno izmjenu, a sam kandidat u roku od šest mjeseci od dana prijema obavještenja o takvoj odluci ne postupi po primjedbama, prijedlozima i sugestijama, smatra će se da je odustao od daljeg rada na disertaciji. Odbijenu doktorsku disertaciju doktorand ne može ponovo prijaviti.

Član 42.

Donošenjem odluke o prihvatanju doktorske disertacije, Senat Univerziteta u Travniku na prijedlog Vijeća doktorskog studija organizacijske jedinice donosi odluku o imenovanju Komisije za odbranu doktorske disertacije i utvrđuje mjesto, dan i vrijeme odbrane doktorske disertacije. Odbrana doktorske disertacije se organizuje najkasnije 30 dana od dana imenovanja komisije.

Komisija iz stava 1. ovog člana ima pet članova, od kojih najmanje dva nisu u radnom odnosu sa Univerzitetom u Travniku. Članovi Komisije trebaju biti iz naučne oblasti iz koje se brani doktorska disertacija. Vijeće doktorskog studija organizacijske jedinice informiše javnost preko web stranice Univerziteta u Travniku i oglašavanjem u dnevnim medijima o terminu odbrane doktorske disertacije. Obavještenje o javnoj odbrani sadrži: ime i prezime doktoranda, naslov doktorske disertacije, sastav komisije za odbranu, mjesto i vrijeme odbrane disertacije.

Član 43.

Prezentacija i odbrana doktorske disertacije pred komisijom ima sljedeći tok:

- predsjednik Komisije iznosi podatke i informacije o doktorandu i daje kratki prikaz rada, posle čega doktorand eksplicira kratki rezime, rezultate i zaključke do kojih je došao, a zatim članovi Komisije postavljaju pitanja na koja doktorand daje odgovore;
- komisija za odbranu doktorske disertacije, nakon provedenog postupka, donosi odluku da li je doktorand odbranio ili nije odbranio disertaciju. Prije konačne odluke o tome da li je disertacija odbranjena ili ne svaki član komisije ocjenjuje odbranu ocjenom od 5 do 10 tako da se na kraju formira prosječna ocjena svih članova komisije uzimajući u obzir i ocjene članova komisije za ocjenu i vrednovanje doktorske disertacije. To su ocjene predikativnog karaktera: summa cum laude (najbolja ocjena), magna cum laude (vrlo dobro), cum laude (dobro), rite (dovoljna), i non rite (nedovoljno).
- predsjednik komisije saopštava odluku da je disertacija odbranjena i ocjenu sa kojom je disertacija odbranjena.
- o toku odbrane doktorske disertacije vodi se zapisnik koji potpisuju svi članovi komisije i zapisničar.

Član 44.

Komisija za odbranu doktorske disertacije podnosi Vijeću studija odnosno Senatu Univerziteta izvještaj o toku i rezultatima odbrane doktorske disertacije. Doktorska disertacija je javna i treba biti objavljena nakon odbrane.

Doktorand koji odbrani doktorsku disertaciju, treba da posle njene odbrane a najduže u roku od 12 mjeseci objavi tekst doktorske disertacije i tako je trajno učini dostupnom javnosti. Saglasnost da tekst doktorske disertacije ispunjava sve uslove da bude objavljen daje sam mentor.

Tek pošto kandidat priloži u pisanom obliku potvrdu o objavljivanju disertacije tada bi doktorand trebao dobiti diplomu o stečenom akademskom nazivu doktora nauka. Po odbranjenoj disertaciji kandidatu se izdaje privremena potvrda o odbranjenoj doktorskoj tezi, ali titulu doktor nauka može koristiti tek kada objavi disertaciju u obliku knjige ili u elektronskoj verziji na webstranici univerzitetske biblioteke.

5. DIPLOMA

Član 45.

Diplomu doktora nauka i odgovarajuće naučno zvanje stiče doktorand koji je položio sve ispite predviđene nastavnim planom i programom dokorskog studija, odbranio doktorsku disertaciju prema proceduri koju je propisao Senat Univerziteta u Travniku, i koji je objavio disertaciju u formi knjige ili u elektronskoj verziji na webstranici Univerzitetske biblioteke. Uz diplomu se izdaje i dodatak diplomi radi detaljnijeg uvida u nivo, sadržaj, sistem i pravila studiranja i postignute rezultate tokom studiranja.

6. PROMOCIJA DOKTORA NAUKA

Član 46.

Diploma o stečenoj akademskoj tituli i naučnom zvanju doktora nauka uručuje se prilikom javnog svečanog proglašavanja kandidata za doktora nauka. Promociju doktora nauka i uručivanje diploma obavlja Rektor

Univerziteta u Travniku. Promociji doktora nauka prisustvuju dekani organizacionih jedinica Univerziteta, mentori kandidata i članovi komisija za odbranu doktorskih disertacija.

Član 47.

Dekan organizacione jedinice Univerziteta saopštava biografiju kandidata, njegovu stručnu, naučnu i društvenu aktivnost, stav komisije za odbranu doktorske disertacije i datum odbrane. Mentor, odnosno član Komisije za odbranu doktorske disertacije saopštava naslov i sadržaj disertacije, kao i naučne rezultate do kojih je kandidat došao u toku rada na disertaciji. Promocija novih doktora nauka završava se konstatacijom Rektora Univerziteta u Travniku da su ispunjeni svi uslovi za inaugurisanje kandidata za doktora određene oblasti nauke i uručivanjem diplome.

Član 48.

Doktorand koji je odbranio doktorsku disertaciju upisuje se u matičnu knjigu doktora nauka koju vodi Univerzitet u Travniku.

Član 49.

Do dodjeljivanja diplome doktora nauka izdaje se uvjerenje o odbranjenoj doktorskoj disertaciji. Tek pošto kandidat priloži u pisanom obliku potvrdu da je objavio doktorsku disertaciju tada bi kandidat trebao dobiti diplomu o stečenom akademskom nazivu doktora nauka. Uvjerenje da je disertacija objavljena u printnoj ili elektronskoj formi potpisuje mentor kandidata. Po odbranjenoj disertaciji kandidat dobija uvjerenje o odbranjenoj doktorskoj disertaciji, ali titulu doktor nauka može koristiti tek kada objavi disertaciju u obliku knjige ili u elektronskoj verziji na webstranici univerzitetske biblioteke.

7. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 50.

Ova pravila trećeg ciklusa se primjenjuju za studente koji studiraju saglasno Bolonjskim principima, a primjenjuje se za generaciju studenata koja se upisala na treći ciklus studija na visokoškolske institucije Univerziteta u Travniku od školske 2011/2012. godine.

Član 51.

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči i Web stranici Univerziteta u Travniku.

Član 52.

Za sva pitanja koja se tiču prava i obaveza studenata, načina organizacije nastave i druga pitanja koja nisu regulisana ovim Pravilima, primjenjivat će se Statut Univerziteta u Travniku.

Član 53.

Svaka organizaciona jedinica zadržava pravo donošenja Pravila za III ciklus studija za tu organizacionu jedinicu, kojima će detaljnije regulisati način studiranja na doktorskom studiju za svoje studente, a koja moraju biti u skladu sa odredbama ovih Pravila i Statuta Univerziteta.

PRILOG BR. 16 IZMJENE I DOPUNE PRAVILA STUDIRANJA ZA TREĆI CIKLUS STUDIJA

IZMJENE I DOPUNE PRAVILA STUDIRANJA ZA TREĆI CIKLUS STUDIJA NA FAKULTETIMA UNIVERZITETA U TRAVNIKU

Na osnovu člana 26. Statuta Univerziteta u Travniku, Senat Univerziteta u Travniku na svojoj sjednici broj: _____, održane dana: _____ donosi izmjene i dopune Pravila studiranja za treći ciklus studija na fakultetima Univerziteta u Travniku, kako slijedi:

I

Član 8. Pravila se dopunjava novim stavom koji glasi: „Rad Vijeća doktorskog studija se uređuje Poslovníkom o radu Vijeća doktorskog studija, koji donosi Senat Univerziteta u Travniku“.

II

Član 33. poslije tačke 1. dodaje se nova tačka 2. koja glasi: „okvirni sadržaj disertacije“. Ostale tačke mijenjaju redosljed.

III

Stav 2. člana 39. se mijenja i glasi: „Komisija za ocjenu i vrednovanje doktorske disertacije iz stava 1 ovog člana ima najmanje 3 člana“, a dio rečenice iza zarez se briše.

IV

Drugi stav člana 42. Pravila studiranja za III ciklus studija na fakultetima Univerziteta u Travniku (u daljem tekstu Pravila) se mijenja i glasi: „Komisija iz stava 1. ovog člana ima tri do pet članova, od čega su 2/3 članova iz iste naučno oblasti, a 1/3 iz srodne naučne oblasti“.

V

U članu 43. dodaje se nova alineja koja glasi: „Prezentacija i tok odbrane doktorske disertacije se dodatno uređuje uputstvom za prijavu, izradu i odbranu doktorske disertacije“.

Rektor

_____
prof.dr. Rasim Dacić

PRILOG BR. 17 POSLOVNIK O RADU VIJEĆA DOKTORSKOG STUDIJA

Na osnovu Statuta Univerziteta u Travnik, Senat Univerziteta na sjednici broj _____ održanoj dana _____ godine donio je odluku o usvajanju

Poslovnika

o radu Vijeća doktorskog studija

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Poslovníkom o radu Vijeća doktorskog studija uređuje se način rada, odlučivanje, tok rada na sjednicama, način vođenja sjednice i zapisnika na sjednicama.

Član 2.

Sjednicama Vijeća doktorskog studija (u daljem tekstu: Vijeće) predsjedava Rukovodilac Doktorskog studija (u daljem tekstu: Predsjednik), kojeg imenuje dekan organizacione jedinice, a u slučaju njegove odsutnosti zamjenjuje ga Podpredsjednik Vijeća doktorskog studija, kojeg imenuje Predsjednik.

Sekretara Vijeća doktorskog studija imenuje dekan organizacione jedinice na mandat od 4 godine.

Zapisničara Vijeća imenuje Vijeće iz reda uposlenika iz administrativnih službi Univerziteta ili imenuje Sekretara Vijeća kao Zapisničara.

Sekretar Vijeća pomaže Predsjedniku u sazivanju i radu Vijeća.

Član 3.

Vijeće studija raspravlja i rješava sva pitanja koja se odnose na organizaciju i realizaciju nastavno-naučnog procesa na III ciklusu studija. Vijeće razmatra i daje prijedloge Senatu Univerziteta po pitanju prijave i odbrane doktorskih disertacija, u smislu formiranja komisija za ocjenu podobnosti kandidata i teme, komisija za ocjenu doktorske disertacije, kao i komisija za odbranu doktorske disertacije.

Član 4.

Odredbe Poslovnika dužni su da poštuju svi članovi Vijeća, kao i ostala lica koja prisustvuju sjednicama.

Član 5.

O primjeni poslovnika brine se Predsjednik Vijeća.

II ČLANOVI VIJEĆA DOKTORSKOG STUDIJA

Član 6.

Vijeće studija sačinjavaju svi nosioci nastavnog i istraživačkog procesa trećeg ciklusa, uključujući i prodekana za nastavu i prodekana za naučno istraživački rad. Mandat Vijeća je 4 godine, a radom Vijeća rukovodi Predsjednik Vijeća

Član 7.

Članovi Vijeća imaju pravo i obavezu učestvovati u radu i odlučivanju Vijeća, i to:

- imaju pravo i obavezu prisustvovati sjednicama Vijeća,
- imaju pravo pokretati rasprave o pitanjima iz djelokruga Vijeća, te predlagati rješenja, zaključke, odluke,
- dužni su preuzeti obaveze, izvršavati zadatke i učestvovati u aktivnostima Vijeća i njenih komisija,
- imaju pravo da bude redovno i povremeno obavješteni o svim pitanjima i problemima iz djelokruga Vijeća,
- imaju pravo da analiziraju i prate realizaciju doktorskih studija.

Član 8.

Vijeće dokorskog studija obavlja sljedeće poslove:

- predlaže strateški plan razvoja dokorskog studija,
- razmatra nastavni plan i program dokorskog studija,
- razmatra prijave tema dokorskih disertacija,
- razmatra i druge zahtjeve doktoranata,
- obrazuje komisije za ocjene podobnosti kandidata i teme dokorske disertacije,
- obrazuje komisije za ocjenu dokorske disertacije,
- predlaže Senatu komisiju za odbranu dokorske disertacije,
- razmatra izvještaj o realizaciji dokorskog studija i predlaže mjere za unaprjeđenje studija,
- razmatra i predlaže Senatu Univerziteta mjere za unaprjeđenje dokorskog studija.

III SJEDNICE VIJEĆA DOKORSKOG STUDIJA

Sazivanje

Član 9.

Sjednice Vijeća saziva i njima presjedava Predsjednik, a u slučaju njegove odsutnosti zamjenjuje ga Podpredsjednik Vijeća dokorskog studija, kojeg imenuje Predsjednik. Sjednice Vijeća se sazivaju u pismenom ili u elektronskom obliku - putem E-maila.

Član 10.

Predsjednik saziva sjednicu:

- najmanje dva puta godišnje, odnosno kada god je održavanje sjednice potrebno,
- kada sazivanje Vijeća zahtjeva rektor Univerziteta.

Poziv i materijal

Član 11.

Poziv kao i pisani materijal za sjednicu Vijeća dostavlja se najmanje 7 dana prije sjednice u pisanom ili u elektronskom obliku - putem E-maila. Materijal za sjednicu, u izuzetnim slučajevima, može biti predan na samoj sjednici o čemu će članovi Vijeća biti prethodno obavješteni.

Član 12.

Član Vijeća dužan je da prisustvuje sjednici, a u slučaju spriječenosti o tome obavještava Predsjednika

Tok održavanja sjednice i rasprava

Član 13.

Vrijeme održavanja sjednice i dnevni red predlaže Predsjednik, odnosno u slučaju odsutnosti Potpredsjednik. Dnevni red se usvaja na početku sjednice većinom glasova prisutnih članova Vijeća.

Član 14.

Vijeće može da zasjeda ako je na sjednici prisutna 1/2 članova.

Član 15.

Sjednici Vijeća mogu prisustvovati i druga lica koja mogu svojim radom doprinjeti kvalitetu rada Vijeća, ali bez prava odlučivanja.

Član 16.

Nakon usvajanja dnevnog reda sjednice Vijeća, prelazi se na raspravu o pojedinim tačkama dnevnog reda po redosljedu predviđenim dnevnim redom. O svakoj tački dnevnog reda, prije glasanja, otvara se rasprava koja traje sve dok ima prijavljenih govornika, nakon čega Predsjednik raspravu zaključuje i daje na glasanje.

Član 17.

Prijava za riječ podnosi se podizanjem ruke, sve do zaključka rasprave. Predsjednik daje riječ redosljedom prijave za riječ.

Učesnik u raspravi dužan je da govori samo o pitanju predmeta rasprave, kratko i vodeći se načelima pristojnosti.

Ako se učesnik rasprave udalji od predmeta rasprave, Predsjednik je dužan da ga opomene, a u slučaju da se isto ponovi može mu se oduzeti riječ.

Član 18.

U slučaju povrede reda na sjednici Vijeća Predsjednik može dati opomenu i oduzeti riječ svakome ko se ne pridržava reda. Opomena se izriče licu koje svojim ponašanjem ili govorom narušava red i koje se ne pridržava dnevnog reda ili odredaba Poslovnika o radu Vijeća.

Član 19.

U toku rasprave po određenim pitanjima Predsjednik može dati riječ drugom licu koje nije član, kada je potrebno stručno ili drugo obrazloženje po određenim pitanjima.

Glasanje

Član 20.

Nakon zaključene rasprave, Predsjednik poziva prisutne članove Vijeća na glasanje o prijedlogu odluke ili zaključku. Za usvajanje odluke ili zaključka potrebna je prosta većina glasova prisutnih članova Vijeća.

Član 21.

Glasanje na sjednicama Vijeća je javno, izuzev kada Vijeće prostom većinom glasova prisutnih članova vijeća, odluči da je glasanje o pojedinim tačkama dnevnog reda tajno.

Član 22.

Usvojene odluke i zaključci čine sastavni dio zapisnika sjednice Vijeća, dostavlja se licima koja su dužna da ih sprovedu u roku od 7 dana od dana održavanja sjednice.

Član 23.

O radu Vijeća vodi se zapisnik koji se čuva u arhivi. Zapisnike sjednice potpisuju zapisničar i Predsjednik Vijeća. Zapisnik sjednice Vijeća usvaja se na narednoj sjednici Vijeća.

IV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24.

Za tumačenje odredaba ovog poslovnika nadležan je Senat Univerziteta.

Član 25.

Izmjene i dopune ovog Poslovnika predlažu Vijeće doktorskog studija i Senat Univerziteta.

Član 23.

Ovaj Poslovník stupa na snagu naredni dan od dana usvajanja.

Broj:
Datum:

Rektor:

Prof. Dr. Rasim Dacić